

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«ΑΡΧΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ
(ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2011/85/ΕΕ) - ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ»

A. ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Τις τελευταίες δεκαετίες έχει τροποποιηθεί εκ βάθρων το πλαίσιο άσκησης οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ευρωζώνη ειδικότερα.

Η χώρα μας, ως κράτος-μέλος της Ευρωζώνης, συμμετέχει στο στενότερο συντονισμό της δημοσιονομικής πολιτικής, ο οποίος είναι απαραίτητος μεταξύ των κρατών-μελών της που έχουν κοινό νόμισμα, το Ευρώ, και κοινή νομισματική πολιτική.

Παράλληλα, η παγκόσμια οικονομική κρίση στα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας, που μεταδόθηκε στις περισσότερες χώρες από το χρηματοπιστωτικό προς το δημοσιονομικό τομέα και, σε ορισμένες, όπως στην περίπτωση της Ελλάδας, αντίστροφα, ανέδειξε τις αδυναμίες του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωζώνης αλλά και τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες, οδηγώντας στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων.

Συμπερασμάτων, όπως το ότι απαιτείται η υιοθέτηση ενός πλέγματος πολιτικών ενίσχυσης τόσο του πλαισίου της οικονομικής διακυβέρνησης, με τη σημαντική αναθεώρησή του και την ενδυνάμωση της πολυμερούς εποπτείας, όσο και της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος, προκειμένου να επιτυγχάνεται καλύτερα ο κοινός στόχος:

Μια οικονομική και νομισματική ένωση που θα λειτουργεί προς όφελος των Ευρωπαίων πολιτών, με ένα ισχυρό και σταθερό κοινό νόμισμα που θα αποτελεί το θεμέλιο για ένα φιλικό προς την ανάπτυξη οικονομικό περιβάλλον στην Ευρώπη.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση κινείται, τα τελευταία χρόνια σε δύο κατευθύνσεις:

1. Για την ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης, με την υιοθέτηση δέσμης Οδηγιών και Κανονισμών, με τη θέσπιση μηχανισμών στήριξης των κρατών-μελών, με την ενδυνάμωση της οικονομικής συνεργασίας σε πεδία ευρύτερης οικονομικής πολιτικής και με την ενίσχυση της εποπτείας, σε κεντρικό επίπεδο, των εθνικών προϋπολογισμών.
2. Για την ενίσχυση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος, με την προώθηση της ολοκλήρωσης της Τραπεζικής Ένωσης, με βασικά συστατικά τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό των μεγαλύτερων συστημικών πιστωτικών ιδρυμάτων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το ενιαίο πλαίσιο εξυγίανσης των πιστωτικών ιδρυμάτων και το ενιαίο ταμείο εγγύησης καταθέσεων.

καταργούνται οι Οδηγίες 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (Ν. 3601/2007) και συμπληρώνεται το ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο λειτουργίας των ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στον τραπεζικό τομέα και στις κεφαλαιαγορές, το οποίο θεσπίζεται με τον Κανονισμό 575/2013, αποτελεί μέρος της δέσμης των νομοθετημάτων που θέσπισε η Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση του τραπεζικού τομέα, με βάση τα διδάγματα από την πρόσφατη κρίση.

Επιπρόσθετα, προς την κατεύθυνση ενίσχυσης του πλαισίου της οικονομικής διακυβέρνησης, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με στόχο τη βελτίωση των δημόσιων οικονομικών και τον αποτελεσματικότερο συντονισμό των εθνικών πολιτικών για την ανάπτυξη και την απασχόληση:

1. Ενισχύθηκε το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης με τη Συνθήκη για τη «Θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας» και τη Συνθήκη για τη «Σταθερότητα, το Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση».

2. Εμπλουτίστηκε, το Δεκέμβριο 2011, με μια «εξάδα δράσεων» («Six-Pack») που περιλαμβάνει δευτερογενές κοινοτικό δίκαιο (5 Κανονισμούς και 1 Οδηγία, 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011 και 85/2011 αντίστοιχα) για την ενίσχυση του δημοσιονομικού συντονισμού, την εξειδίκευση της θέσπισης και παρακολούθησης των μεσοπρόθεσμων στόχων κάθε μίας χώρας, την παρακολούθηση της σύγκλισης και της αποτροπής ανισορροπιών στα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών μεταξύ των χωρών της ευρωζώνης, εντός ενός νέου ετήσιου κοινού ευρωπαϊκού χρονοδιαγράμματος (το «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο» - European Semester).

3. Υιοθετήθηκε, το Μάιο 2013, μία δεύτερη δέσμη Κανονισμών («Two - Pack», οι Κανονισμοί 472/2013 και 473/2013), που αφορά μόνο τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης, και περιέχει προβλέψεις για τα κράτη-μέλη που βρίσκονται σε Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος και για εκείνα που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα οικονομικής σταθερότητας ή λαμβάνουν οικονομική βοήθεια.

Στην Ελλάδα, με στόχο τη στήριξη της ευρύτερης προσπάθειας για δημοσιονομική εξυγίανση, προσαρμογή και πειθαρχία, αναλήφθηκαν ήδη, την τελευταία διετία, σημαντικές μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες για τη θέσπιση δημοσιονομικών κανόνων και εποπτικών πρακτικών και την περαιτέρω θωράκιση των ελεγκτικών μηχανισμών.

Ειδικότερα:

Δημοσιονομικοί κανόνες και παρακολούθηση

Η Κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας τη χρησιμότητα και αναγκαιότητα της ύπαρξης δημοσιονομικών κανόνων με καθορισμένους στόχους που επιτυγχάνονται με την εφαρμογή συγκεκριμένων μηχανισμών και συστημάτων παρακολούθησης και ελέγχου, παρενέβη, με το ν. 4111/2013, για την αλλαγή του πλαισίου ως προς τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που διαχειρίζονται δημόσιους πόρους.

Με τον εν λόγω νόμο ρυθμίστηκαν ζητήματα σχετικά με την παρακολούθηση και εκτέλεση των προϋπολογισμών όλων των φορέων της Γενικής

Κυβέρνησης, εντός των ορίων και των στόχων που αποφασίζονται και εγκρίνονται από τη Βουλή των Ελλήνων.

Διαφάνεια και ενημέρωση

Ενισχύθηκε η τακτική, έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση και η διαφάνεια σχετικά με την πορεία εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους, αλλά και της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αποδεικνύεται από τις περιοδικές, δημόσιες ενημερώσεις αναφορικά με διάφορες πτυχές της δημοσιονομικής διαχείρισης και από πλήθος ενημερωτικών Δελτίων που δημοσιοποιούνται.

Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή των Ελλήνων

Όσον αφορά στην παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού, αναβαθμίστηκε ο ρόλος του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, αρχικά με την επαναλειτουργία του και στη συνέχεια με τη διασφάλιση της θεσμικής του υπόστασης.

Επικαιροποίηση και θωράκιση πλαισίου δημοσιονομικών ελέγχων

Αναθεωρήθηκε ο ν. 3492/2006 με το ν. 4081/2012, διαμορφώνοντας ένα σύστημα δημοσιονομικών ελέγχων, το οποίο, προσαρμοσμένο στις διεθνείς πρακτικές και τα ελεγκτικά πρότυπα, θα συμβάλλει αποτελεσματικά στην εξυγίανση των δομών και στη διαφάνεια της λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης.

Πλαίσιο καταπολέμησης φαινομένων απάτης

Ξεκίνησε και συνεχίζεται μία προσπάθεια θεσμικής θωράκισης της καταπολέμησης της απάτης, καθώς ήδη προωθούνται μια σειρά από πρωτοβουλίες ενίσχυσης του πλαισίου και εντατικοποίησης των ελέγχων των αρμόδιων υπηρεσιών.

Ψηφιακή αναβάθμιση - Δράσεις πληροφοριακών συστημάτων

Προωθήθηκε η ψηφιακή αναβάθμιση των διαδικασιών και των πληροφοριακών συστημάτων ώστε να ανταποκρίνονται στις νέες ανάγκες της δημόσιας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την παρακολούθηση των δημοσιονομικών μεγεθών της Γενικής Κυβέρνησης με βάση τις νέες απαιτήσεις των κυβερνητικών δράσεων.

Ωστόσο, παρά τα σημαντικά βήματα που έχουν συντελεστεί προς την σωστή κατεύθυνση την τελευταία διετία στη χώρα μας, αλλά και ενόψει των σημαντικών αλλαγών στην άσκηση δημοσιονομικής πολιτικής σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, κρίθηκε ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την δημοσιονομική διαχείριση, όπως αυτό είχε αποτυπωθεί από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 στο νόμο για το Δημόσιο Λογιστικό (ν. 2362/1995), όπως αυτός είχε μεταγενέστερα τροποποιηθεί, χρήζει εκ βάθρων αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού, προκειμένου να εναρμονιστεί με όσα ισχύουν πλέον στην Ευρωζώνη.

Σε αυτό το πλαίσιο, η αναμόρφωση του νομικού πλαισίου εστιάζει, κυρίως, στους ρόλους και στις αρμοδιότητες των θεσμικών οργάνων που συμμετέχουν στη δημοσιονομική διαχείριση, στους δημοσιονομικούς κανόνες που θα διέπουν τη χάραξη της οικονομικής πολιτικής και στην προετοιμασία της κατάρτισης του Κρατικού Προϋπολογισμού και σχεδιασμού του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ). Επιπρόσθετα, προβλέπεται η ενσωμάτωση όλων των διατάξεων της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας και αυτό συνεπάγεται την εισαγωγή της έννοιας του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου (Medium-Term Objective) και των κατάλληλων διορθωτικών μηχανισμών σε περίπτωση σημαντικών αποκλίσεων από το στόχο αυτό. Παράλληλα, θεσμοθετείται ένα ανεξάρτητο Δημοσιονομικό Συμβούλιο, με βάση τόσο τα προβλεπόμενα από το Ευρωπαϊκό πλαίσιο όσο και τη διεθνή πρακτική των τελευταίων δεκαετιών, το οποίο θα είναι επιφορτισμένο, μεταξύ άλλων, με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης της χώρας με τους δημοσιονομικούς κανόνες.

Συνεπώς, δεδομένων των ως άνω μεγάλων αλλαγών αλλά και με γνώμονα την υιοθέτηση των βέλτιστων Ευρωπαϊκών και διεθνών πρακτικών στη δημοσιονομική διαχείριση, επιλέχθηκε η διαμόρφωση ενός νέου νόμου που θα καταργεί το ν. 2362/1995 και θα ενσωματώνει:

- Τις τροποποιήσεις που είχαν επέλθει με τον ν. 3871/2010, με τις διατάξεις του οποίου θεσμοθετήθηκε στη χώρα μας η κατάρτιση από το Υπουργείο Οικονομικών και η έγκριση από τη Βουλή των Ελλήνων του ΜΠΔΣ, που στοχεύει στην απεικόνιση της δημοσιονομικής στρατηγικής της Γενικής Κυβέρνησης, ως ένα ενιαίο σύνολο, σε τετραετή ορίζοντα.
- Τις διατάξεις του ν. 4111/2013 με τον οποίο είχε τροποποιηθεί και συμπληρωθεί ο ν. 2362/1995.
- Την Κοινοτική Οδηγία 2011/85/ΕΕ (L 306/45), σχετικά με τις απαιτήσεις των πλαισίων κατάρτισης και εκτέλεσης των Προϋπολογισμών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παράλληλα, με το νέο νόμο θεσπίζεται το απαραίτητο θεσμικό πλαίσιο για τη στενότερη παρακολούθηση όλων των υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης. Ειδικά σχετικά με την Οδηγία 2011/85/ΕΕ, πέραν εκείνων των διατάξεων που ήδη εφαρμόζονται στη χώρα μας μέσω του πλαισίου παρακολούθησης που θέτει το Πρόγραμμα Οικονομικής Πολιτικής, οι νέες ρυθμίσεις αφορούν κυρίως:

- Στη θέσπιση σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης, αριθμητικών δημοσιονομικών κανόνων (fiscal rules), με σαφώς διατυπωμένο καθορισμό στόχων, καθώς και των κανόνων της πορείας προσαρμογής σε αυτούς, αλλά και διορθωτικών μηχανισμών, σε περιπτώσεις απόκλισης. Τον ορισμό περιορισμένου αριθμού ειδικών περιστάσεων, στις οποίες θα ενεργοποιούνται τυχόν ρήτρες διαφυγής από τους παραπάνω κανόνες. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, τις συστάσεις των διεθνών οργανισμών αλλά και τη διεθνή βιβλιογραφία, οι δημοσιονομικοί κανόνες συμβάλλουν στη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, προσαρμογή και πειθαρχία, καθώς και

στη διατήρηση των επιθυμητών δημοσιονομικών επιδόσεων, μετά τη λήξη έκτακτων προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής.

- Στην παρακολούθηση και ανάλυση της ακολουθούμενης δημοσιονομικής πολιτικής και τήρησης των δημοσιονομικών κανόνων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, από ανεξάρτητους φορείς.
- Στη σύσταση του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου (Fiscal Council), με τη μορφή μιας διοικητικής αρχής η οποία θα απολαμβάνει λειτουργικής ανεξαρτησίας, κατά το πρότυπο αντίστοιχων δημοσιονομικών συμβουλίων που λειτουργούν επί πολλά έτη σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΟΣΑ.
- Στον ορισμό συγκεκριμένων ημερομηνιών για τα διάφορα στάδια έκδοσης και δημοσίευσης των δημοσιονομικών αναφορών, ώστε να είναι εναρμονισμένες με το πλαίσιο που θέτει το αντίστοιχο Ευρωπαϊκό κοινό χρονοδιάγραμμα («Ευρωπαϊκό εξάμηνο»).

Αναφορικά με την άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής, σημειώνεται ότι ορισμένες από τις μόνιμες ρυθμίσεις που θέτει το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της Ευρωζώνης έχουν άμεση εφαρμογή, ενώ άλλες δεν εφαρμόζονται στις περιόδους ισχύος οικονομικών προγραμμάτων προσαρμογής, όπως αυτό που εφαρμόζεται σήμερα στη χώρα μας.

Αναφορικά με την ενίσχυση του πλαισίου χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, επέρχεται η σημαντική μεταβολή του διαχωρισμού και ασυμβίβαστου των ρόλων του Διατάκτη και του Προϊστάμενου οικονομικών υπηρεσιών των φορέων. Παράλληλα, ενισχύεται ο ρόλος του Προϊστάμενου οικονομικών υπηρεσιών με αυξημένες αρμοδιότητες, αλλά και υποχρεώσεις. Στο πλαίσιο αυτό, οι Αποφάσεις Ανάληψης Υποχρέωσης όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης πρέπει να φέρουν τουλάχιστον τις υπογραφές, αφενός του Διατάκτη του φορέα, ή εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου (τελική υπογραφή), και αφετέρου την υπογραφή του Προϊστάμενου οικονομικών υπηρεσιών του φορέα ή εξουσιοδοτημένου από αυτόν οργάνου.

Για λόγους διευκόλυνσης του εφαρμοστή του δικαίου παρατίθεται, στο τέλος της παρούσας, πίνακας αντιστοιχίας των άρθρων του παρόντος σχεδίου νόμου με τις καταργούμενες διατάξεις του ν.2362/1995 και του ν.4111/2013.

Το νέο θεσμικό πλαίσιο με τις αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και το δημόσιο λογιστικό, κατατίθεται στη Βουλή των Ελλήνων σε μια περίοδο που η Ελλάδα, μετά από μία πολυετή περίοδο οικονομικής συρρίκνωσης και δημοσιονομικής προσαρμογής, έχει εισέλθει σε φάση σταθεροποίησης της διεθνούς θέσης της και των δημόσιων οικονομικών της επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για τη λήξη της παρατεταμένης ύφεσης.

Πρόκειται για επιτεύγματα που είναι αποτέλεσμα, κυρίως, των τεράστιων θυσιών της Ελληνικής κοινωνίας, τόσο σε όρους δημοσιονομικού εγχειρήματος όσο και σε όρους βιοτικού επιπέδου.

Το νέο θεσμικό πλαίσιο δημοσιονομικής διαχείρισης θα εξοπλίσει την Ελληνική δημόσια διοίκηση, και το Υπουργείο Οικονομικών ειδικότερα, με τα εργαλεία που θα ενισχύσουν τη μακροχρόνια βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών και θα εξασφαλίζουν ότι οι θυσίες των πολιτών έχουν βιώσιμο αντίκρισμα.

B. ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΡΘΡΩΝ

Επί του άρθρου 1:

Με το **άρθρο 1** περιγράφεται ο σκοπός του Σχεδίου Νόμου, ο οποίος συνίσταται, αφενός, στην ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη των διατάξεων της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών και, αφετέρου, στην συστηματική ένταξη σε ενιαίο κείμενο και, κατά περίπτωση, στην επικαιροποίηση των ισχυουσών αρχών δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας και των διατάξεων του δημόσιου λογιστικού. Με αφορμή τη ενσωμάτωση της ανωτέρω Οδηγίας στην ελληνική έννομη τάξη, κρίθηκε σκόπιμο να προωθηθεί ένας νέος, συστηματικός νόμος για το δημόσιο λογιστικό αντί για την επιμέρους τροποποίηση του ισχύοντος 2362/1995.

Επί του άρθρου 2:

Με το **άρθρο 2** ενσωματώνονται οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 4 και τα άρθρα 5 και 6 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ. Ειδικότερα, με τις παραγράφους 1, 2 και 3 συνιστάται το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο και προσδιορίζεται η νομική μορφή του ως ανεξάρτητης διοικητικής αρχής που εκπροσωπείται από τον Πρόεδρό του. Διασφαλίζεται η υψηλού βαθμού λειτουργική ανεξαρτησία και λογοδοσία του οργάνου, με την πρόβλεψη ότι τα μέλη του απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Προς διασφάλιση της ανεξαρτησίας του Συμβουλίου, διευκρινίζεται, ειδικότερα, ότι τα μέλη του Διοικητικού του Συμβουλίου και το προσωπικό του, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, δεν λαμβάνουν οδηγίες από οποιονδήποτε κυβερνητικό φορέα ή άλλον δημόσιο ή ιδιωτικό οργανισμό, ιδίως από τη Βουλή, το Υπουργικό Συμβούλιο, τον Πρωθυπουργό, ή τον Υπουργό Οικονομικών. Στις παραγράφους 4, 5 και 6 περιγράφονται οι αρμοδιότητες του Δημοσιονομικού Συμβουλίου, που, μεταξύ άλλων, θα αξιολογεί τις μακροοικονομικές προβλέψεις που παράγονται από το Υπουργείο Οικονομικών με σκοπό την υιοθέτησή τους. Οι προβλέψεις αυτές στη συνέχεια θα αποτελούν τη βάση για τις δημοσιονομικές προβλέψεις που παράγει το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) για τον προϋπολογισμό και το ΜΠΔΣ. Από το δεύτερο έτος λειτουργίας του, το Συμβούλιο θα προβαίνει και σε εκ των υστέρων αξιολογήσεις των μακροοικονομικών προβλέψεων, καθώς και συστάσεις για τη διόρθωση συστηματικών μεροληψιών (ήτοι σημαντικά μεροληπτικών αντιμετώπισεων που επηρεάζουν τις προγνώσεις) κατά την εκπόνησή τους. Επίσης το Συμβούλιο θα παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες που ενσωματώνονται στο εθνικό πλαίσιο δημοσιονομικής διαχείρισης, ώστε να επιτευχθεί ο

μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος. Επίσης, θα αξιολογεί τις δημοσιονομικές προβλέψεις του προϋπολογισμού και του ΜΠΔΣ. Το Συμβούλιο θα δημοσιοποιεί, τουλάχιστον δύο φορές το έτος, σε χρονικές στιγμές που εναρμονίζονται με το χρονοδιάγραμμα παρουσίασης στοιχείων που προβλέπονται με το Ευρωπαϊκό εξάμηνο, έκθεση που θα επεξηγεί τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων του για τις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις, τους δημοσιονομικούς στόχους και τα δημοσιονομικά αποτελέσματα (άρθρα 4, παράγραφος 6, 5 και 6 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, παράγραφοι 1(α) και (β) του άρθρου 2, παράγραφος 4 του άρθρου 4 και άρθρο 5 του Κανονισμού ΕΕ αρ. 473/2013, άρθρα 2α, 6(2) του Κανονισμού (ΕΚ) 1466/97, όπως έχει τροποποιηθεί με τους Κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 1055/2005 και 1175/2001).

Επί του άρθρου 3:

Στο **άρθρο 3**, με το οποίο ενσωματώνονται η παρ. 6 του άρθρου 4 και η περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 6 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, προβλέπεται η σύναψη Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ Δημοσιονομικού Συμβουλίου και Υπουργείου Οικονομικών, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των δύο φορέων χωρίς ωστόσο να θίγεται η ανεξαρτησία του Συμβουλίου. Με το Μνημόνιο Συνεργασίας ρυθμίζονται οι απαραίτητες προθεσμίες και διαδικασίες όσον αφορά την παροχή πληροφοριών, την ολοκλήρωση των σχετικών αξιολογήσεων από το Δημοσιονομικό Συμβούλιο και την παροχή της γνώμης του προς το Υπουργείο Οικονομικών για την κατάρτιση από το τελευταίο, δυνάμει της παρ. 3 του άρθρου 42, των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων.

Επί του άρθρου 4:

Στο **άρθρο 4** προσδιορίζεται η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και περιγράφεται ο τρόπος επιλογής των μελών του, που περιβάλλεται με αυξημένες εγγυήσεις διαφάνειας και αξιοκρατίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) αποτελείται από τον Πρόεδρο, ο οποίος είναι πλήρους απασχόλησης, και τέσσερα μέλη, μερικής απασχόλησης, που διορίζονται με πενταετή θητεία, η οποία δεν δύναται να ανανεωθεί. Η διαδικασία επιλογής βασίζεται σε ανοικτό διαγωνισμό που προκηρύσσεται από το Υπουργείο Οικονομικών. Ένας κατάλογος επικρατέστερων υποψηφίων, με βάση προκαθορισμένα και αντικειμενικά κριτήρια, καταρτίζεται από τριμελή Επιτροπή που αποτελείται από τον Υπουργό Οικονομικών, το Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Επιπλέον, δίνεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών προκειμένου να καθορίσει με απόφασή του ειδικότερα θέματα τεχνικού χαρακτήρα σχετικά με την προκήρυξη του διαγωνισμού, τη γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Ο κατάλογος των επικρατέστερων πρέπει να εμπεριέχει διπλάσιο αριθμό υποψηφίων από τον αριθμό των σχετικών θέσεων και υποβάλλεται στο Υπουργικό Συμβούλιο. Το Υπουργικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη του τον κατάλογο αυτό, αποφασίζει για τη σύνθεση του Δ.Σ., η οποία εγκρίνεται κατά πλειοψηφία από την μόνιμη Επιτροπή Θεσμών

και Διαφάνειας της Βουλής. Τα μέλη του Δ.Σ. που αναδεικνύονται με την ανωτέρω διαδικασία, διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, από τη δημοσίευση της οποίας άρχεται και η λειτουργία του Δημοσιονομικού Συμβουλίου

Επίσης, με τις διατάξεις της παραγράφου 7 θεσπίζεται σύστημα κυλιόμενης θητείας για τα μέλη του Δ.Σ. ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια του οργάνου. Με τις παραγράφους 8 και 9 καθορίζονται θέματα σχετικά με την ανανέωση του Δ.Σ. και την αντικατάσταση των μελών του ενώ με τις παραγράφους 11 ως 14 ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την πειθαρχική ευθύνη των μελών Δ.Σ. και προβλέπεται η σύσταση ειδικού Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Επί του άρθρου 5:

Στο **άρθρο 5** καθορίζονται οι κανόνες για την επιλογή του Προέδρου και των μελών του Δ.Σ. που πρέπει να είναι πρόσωπα εγνωσμένου κύρους, επιστημονικής κατάρτισης και επαγγελματικής εμπειρίας σε τομείς, που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες του Δημοσιονομικού Συμβουλίου και ιδιαίτερα στους τομείς των οικονομικών ή των δημόσιων οικονομικών, ενώ λαμβάνεται επιπλέον υπόψη η διεθνής εμπειρία στους τομείς αυτούς. Προσδιορίζονται επίσης τα κωλύματα διορισμού στο Δ.Σ. καθώς και οι λόγοι αναστολής της ιδιότητας του μέλους.

Επί του άρθρου 6:

Στο **άρθρο 6** καθορίζονται οι προϋποθέσεις παύσης των μελών του Δ.Σ. Τα μέλη Δ.Σ. παύονται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από προηγούμενη ακρόαση της τριμελούς Επιτροπής επιλογής (Υπουργός Οικονομικών, Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος και Πρόεδρος Ελεγκτικού Συνεδρίου) εφόσον συντρέξει στο πρόσωπό τους κάποιος από τους αναφερόμενους στο νόμο λόγος, ήτοι λόγος που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων του ή που θέτει εν αμφιβόλω την λειτουργική του ανεξαρτησία (παρ. 2 και 3 του άρθρου 5 και παρ. 1 και 2 του άρθρου 6). Επίσης, προβλέπεται η τηρητέα διαδικασία για την παραίτηση μέλους Δ.Σ.

Επί του άρθρου 7:

Στο **άρθρο 7** ρυθμίζονται βασικά θέματα σχετικά με τις συνεδριάσεις του Δ.Σ., την αναπλήρωση του Προέδρου και τις προϋποθέσεις απαρτίας και προβλέπεται η έκδοση εσωτερικού κανονισμού για την περαιτέρω ρύθμιση των διαδικασιών συνεδρίασης του Δ.Σ..

Επί του άρθρου 8:

Στο **άρθρο 8** ρυθμίζονται θέματα προσωπικού του Δημοσιονομικού Συμβουλίου. Ειδικότερα, προβλέπεται η σύσταση 20 θέσεων σε διάφορες εκπαιδευτικές κατηγορίες, καθορίζονται οι τρόποι πλήρωσης αυτών, τα κριτήρια επιλογής καθώς και τα προσόντα του επιλεγόμενου προσωπικού και του προϊσταμένου του προσωπικού. Ειδικά ο Προϊστάμενος του προσωπικού θα πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον δεκαετή εμπειρία σε τομείς που έχουν σχέση με τις αρμοδιότητες του Δημοσιονομικού Συμβουλίου ή εξέχοντα

ερευνητικά προσόντα. Τα προσόντα αυτά θα πρέπει να αποδεικνύονται με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως, ιδίως, με την κατοχή διδακτορικού τίτλου, τις δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα ή την προηγούμενη απασχόληση σε ερευνητικά κέντρα. Επίσης, εισάγονται ρυθμίσεις σχετικά με το Υπηρεσιακό Συμβούλιο και το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο για το προσωπικό του Δημοσιονομικού Συμβουλίου.

Επί του άρθρου 9:

Στο **άρθρο 9** τίθενται οι κανόνες για τη σύγκρουση συμφερόντων των μελών του Δ.Σ. και προβλέπεται η κατάρτιση Κώδικα Δεοντολογίας που ρυθμίζει τον τρόπο άσκησης των καθηκόντων των μελών και του προσωπικού του Δημοσιονομικού Συμβουλίου. Επίσης, θεσπίζεται απαγόρευση για τα μέλη του Δ.Σ. για την άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων μετά τη λήξη της θητείας τους καθώς και η υποχρέωση ελέγχου της περιουσιακής τους κατάστασης σύμφωνα με το ν.3213/2003.

Επί του άρθρου 10:

Στο **άρθρο 10** θεσπίζεται η απαγόρευση, για τα μέλη του Δ.Σ. και το προσωπικό του Συμβουλίου, διαρροής εμπιστευτικών πληροφοριών και προβλέπονται οι κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης της σχετικής απαγόρευσης.

Επί του άρθρου 11:

Στο **άρθρο 11** ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες σχετικά με τις πληροφορίες που μπορεί να αιτηθεί το Δημοσιονομικό Συμβούλιο και καθιερώνεται η υποχρέωση του αποδέκτη του αιτήματος να παράσχει τις ζητούμενες πληροφορίες.

Επί του άρθρου 12:

Για τη διασφάλιση του θεσμικού ρόλου του Δημοσιονομικού Συμβουλίου, στο **άρθρο 12** καθορίζονται οι διαδικασίες επαφών του με τη Βουλή και άλλες ρυθμιστικές αρχές.

Επί του άρθρου 13:

Στο **άρθρο 13** προσδιορίζονται θέματα σχετικά με τον προϋπολογισμό, τους πόρους, την οικονομική διαχείριση και τις οικονομικές καταστάσεις του Συμβουλίου. Ειδικότερα, ορίζεται ότι ο προϋπολογισμός του Δημοσιονομικού Συμβουλίου καταρτίζεται από το ίδιο το Συμβούλιο, σύμφωνα με τις αρχές που διέπουν την κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού και των προϋπολογισμών των λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης (άρθρο 49), σύμφωνα με την αρχή της ειδίκευσης του προϋπολογισμού και της ειδικότητας των πιστώσεων καθώς και σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Οι πόροι του Δημοσιονομικού Συμβουλίου είναι έσοδα από επιχορηγήσεις του κρατικού προϋπολογισμού καθώς και από

κάθε άλλη νόμιμη αιτία, όπως, ενδεικτικά, από την εκμετάλλευση τυχόν περιουσίας του, κινητής ή ακίνητης, από δωρεές κ.λπ.

Επί του άρθρου 14:

Στο **άρθρο 14** παρατίθενται οι ορισμοί των όρων που περιέχονται στον παρόντα νόμο, σύμφωνα με τους ορισμούς που περιλαμβάνει η Οδηγία 2011/85/ΕΕ, αλλά και με την ορολογία του ΕΣΟΛ που χρησιμοποιεί η Eurostat για τη Γενική Κυβέρνηση και τους υποτομείς της. Οι ορισμοί του παρόντος άρθρου αφορούν τους όρους του Δημόσιου τομέα, της Γενικής Κυβέρνησης, των υποτομέων Κεντρικής Κυβέρνησης, Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Κεντρικής Διοίκησης, του Κρατικού Προϋπολογισμού, των Φορέων της Κεντρικής Διοίκησης και των Επικεφαλής των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Επίσης δίδονται οι ορισμοί του ετήσιου διαρθρωτικού ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης, των εξαιρετικών περιστάσεων, της περιόδου εφαρμογής σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου. Τέλος προσδιορίζονται οι όροι του Πρωτοκόλλου 12, του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Οι ορισμοί του «χρέους, του ελλείμματος και του πλεονάσματος της Γενικής Κυβέρνησης» δεν παρατίθενται στο άρθρο αυτό, αλλά ορίζεται ότι έχουν την ίδια έννοια όπως και στον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 479/2009.

Επί του άρθρου 15:

Στο **άρθρο 15** περιέχεται δέσμευση της Ελληνικής Δημοκρατίας ότι η κατάρτιση, η εκτέλεση και η εφαρμογή της δημοσιονομικής πολιτικής και του προϋπολογισμού της Γενικής Κυβέρνησης θα εναρμονίζονται με τις ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας.

Επί του άρθρου 16:

Στο **άρθρο 16** προσδιορίζεται, για όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, το οικονομικό έτος, που είναι η χρονική περίοδος που περιλαμβάνει τις διοικητικές πράξεις και τα γεγονότα τα οποία σχετίζονται με την ταμειακή διαχείριση, τις απαιτήσεις, τις υποχρεώσεις και την κίνηση της περιουσίας του κάθε φορέα και αποτελεί την κύρια περίοδο που καλύπτουν οι λογιστικές καταστάσεις και λοιπές χρηματοοικονομικές αναφορές και αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και τελειώνει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

Επί του άρθρου 17:

Στο **άρθρο 17** προσδιορίζονται οι φορείς του δημόσιου τομέα με αρμοδιότητες επί των δημοσίων οικονομικών, οι οποίες εξειδικεύονται περαιτέρω στα επόμενα άρθρα.

Επί του άρθρου 18:

Στο **άρθρο 18** καταγράφονται οι αρμοδιότητες της Βουλής και των επιτροπών της, σύμφωνα πάντα με τον Κανονισμό της, ως προς την ψήφιση του ΜΠΔΣ,

του κρατικού προϋπολογισμού, του απολογισμού, του ισολογισμού και των λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης, καθώς και ως προς το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών του άρθρου 39 και την αναστολή ισχύος του όταν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις. Η Βουλή παρακολουθεί επίσης τη διαχείριση των οικονομικών του Δημοσίου μέσω εκθέσεων και άλλων στοιχείων που υποβάλλονται σ' αυτήν.

Επί του άρθρου 19:

Στο **άρθρο 19** καταγράφονται συστηματικά, για πρώτη φορά, οι αρμοδιότητες του Υπουργικού Συμβουλίου ως προς τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών. Το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίνει, πριν υποβληθούν στη Βουλή, το ΜΠΔΣ, την επεξηγηματική του έκθεση και την επικαιροποίησή του, ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωσή τους με τους δημοσιονομικούς κανόνες για τη διαχείριση των οικονομικών του Δημοσίου σύμφωνα με το άρθρο 33 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Επίσης εγκρίνει τον ετήσιο και, εφόσον απαιτείται, τον συμπληρωματικό κρατικό προϋπολογισμό, ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωσή τους με τους δημοσιονομικούς κανόνες και με το εκάστοτε ισχύον ΜΠΔΣ, εγκρίνει τον απολογισμό, τον ισολογισμό και τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης, την απολογιστική έκθεση των πεπραγμένων του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (Ο.Δ.ΔΗ.Χ.), με αναλυτικά στοιχεία του κόστους δανεισμού και της διάρθρωσης του δημοσίου χρέους, το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών του άρθρου 39, την πρόταση του Υπουργού Οικονομικών περί αναστολής του ανωτέρω σχεδίου λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 40. Τέλος, πριν εγκριθεί από τον Υπουργό Οικονομικών, λαμβάνει γνώση του προγράμματος δανεισμού και διαχείρισης του δημοσίου χρέους, που καταρτίζεται από τον Ο.Δ.ΔΗ.Χ.

Επί του άρθρου 20:

Στο **άρθρο 20** επαναπροσδιορίζονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος σχεδίου νόμου, οι αρμοδιότητες του Υπουργού Οικονομικών, που προβλέπονταν στο άρθρο 2 του ν. 2362/1995, όπως έχει τροποποιηθεί με το ν. 3871/2010, και επιπλέον προσαρμόζονται στις απαιτήσεις των άρθρων 4(6) και 14(3) της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ της ΕΕ. Γενικά ο Υπουργός Οικονομικών έχει την εξουσία και την αρμοδιότητα άσκησης της γενικής διαχείρισης των οικονομικών της Κεντρικής Διοίκησης, καθώς και του συντονισμού και της εποπτείας στη διαχείριση των οικονομικών της Γενικής Κυβέρνησης. Μεταξύ άλλων οι αρμοδιότητές του είναι οι ακόλουθες:

Παρέχει έγκαιρα στο Δημοσιονομικό Συμβούλιο μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις, επεξηγήσεις μεθοδολογίας καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που ζητείται, όπως περιγράφονται στο μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του Δημοσιονομικού Συμβουλίου και του Υπουργείου Οικονομικών και λαμβάνει υπόψη του γνώμες και συστάσεις που παρέχονται από αυτό. Εκδίδει τις κανονιστικές αποφάσεις και τις οδηγίες για την εφαρμογή προτύπων και διαδικασιών που διέπουν τη δημοσιονομική διαχείριση. Επίσης εκδίδει οδηγίες οι οποίες αφορούν κυρίως μεθοδολογικές και άλλες

κατευθύνσεις καθώς και στο συντονισμό των ενεργειών, για την κατάρτιση του Κρατικού Προϋπολογισμού και του ΜΠΔΣ. Υποβάλλει, στο Υπουργικό Συμβούλιο τον ετήσιο και, εφόσον απαιτείται, το συμπληρωματικό κρατικό προϋπολογισμό, το ΜΠΔΣ και την επικαιροποίησή του, τις εκθέσεις και τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους δ και ε του παρόντος άρθρου, καθώς και στην παράγραφο στ) του άρθρου 19 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου και στη συνέχεια, μετά την έγκρισή τους από το Υπουργικό Συμβούλιο, τα υποβάλλει στη Βουλή. Εποπτεύει την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού και μεριμνά για τη συμμόρφωση όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης με τους δημοσιονομικούς κανόνες. Επίσης, εποπτεύει την εκτέλεση του προϋπολογισμού και την οικονομική διαχείριση δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών που υπάγονται στο Κεφάλαιο Α του ν. 3429/2005 και δεν περιλαμβάνονται στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης της ΕΛΣΤΑΤ. Επιπλέον έχει και την ευθύνη για την ορθότητα, την ακρίβεια και την πληρότητα των στοιχείων όλων των εγγράφων του προϋπολογισμού και των οικονομικών και απολογιστικών εκθέσεων όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, από κοινού με τους συναρμόδιους υπουργούς και τους επικεφαλής τους. Εντοπίζει, αναλύει και παρακολουθεί τους μακροοικονομικούς και δημοσιονομικούς κινδύνους οι οποίοι μπορεί να έχουν ουσιαστικές επιπτώσεις στη δημοσιονομική πορεία. Υπογράφει μνημόνια συνεργασίας που περιλαμβάνουν μηνιαίους και τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους που προτείνονται από κάθε Υπουργείο, Αποκεντρωμένη Διοίκηση και από τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, με εξαίρεση τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ασκεί εποπτεία και έλεγχο στη δημοσιονομική διαχείριση, στη διαχείριση της δημόσιας περιουσίας, καθώς και στη διαχείριση των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό ή την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από άλλους διεθνείς οργανισμούς σύμφωνα με τις διατάξεις που τα διέπουν. Διαχειρίζεται τα διαθέσιμα του Ελληνικού Δημοσίου και εγκρίνει το άνοιγμα σε τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα λογαριασμών φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος σχεδίου νόμου. Συμπράττει υποχρεωτικά στην έκδοση κανονιστικών διοικητικών πράξεων που προκαλούν δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, του Προϋπολογισμού φορέων της Γενικής Κυβέρνησης καθώς και του Προϋπολογισμού φορέων εκτός Γενικής Κυβέρνησης που επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Παρακολουθεί, αξιολογεί και εισηγείται αλλαγές στην είσπραξη φορολογικών και μη φορολογικών εσόδων από υπουργεία και λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, χωρίς να θίγει αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, ασκώντας τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Καταρτίζει και υποβάλλει σχέδια νόμου στη Βουλή και συνάπτει και υποβάλλει προς κύρωση στη Βουλή διεθνείς συμφωνίες με άλλα κράτη σχετικά με φόρους, τελωνειακά τέλη, εισφορές, πρόστιμα και άλλες χρεώσεις που επιβάλλονται από υπουργεία και λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Υποβάλλει στο Υπουργικό Συμβούλιο και εγκρίνει το πρόγραμμα δανεισμού και διαχείρισης του δημοσίου χρέους, το οποίο του

υποβάλλεται από τον Ο.Δ.ΔΗ.Χ., συνάπτει τις δανειακές συμβάσεις για λογαριασμό του Δημοσίου, περιλαμβανομένου του προσδιορισμού των κατάλληλων όρων και των προϋποθέσεων, εγκρίνει προτάσεις για την παροχή εγγυήσεων και την ανάληψη άλλων ενδεχόμενων υποχρεώσεων για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου σύμφωνα με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου καθώς και τους νόμους 2628/1998 (Α' 151) και 3965/2011 (Α' 113) και μεριμνά για τη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους. Εγκρίνει το δανεισμό κάθε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, πλην των φορέων του υποτομέα των ΟΤΑ, ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωσή τους με τους δημοσιονομικούς κανόνες, με το ΜΠΔΣ και με τους προϋπολογισμούς. Συγκεντρώνει τα στοιχεία που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και τα οποία του παρέχονται υποχρεωτικά από οποιονδήποτε φορέα του Δημόσιου Τομέα, καθώς και από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που λαμβάνει επιχορηγήσεις, εγγυήσεις ή δάνεια από το Κράτος. Αναρτά στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών μηνιαίες και τριμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση των προϋπολογισμών του Κράτους και όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Υποβάλλει στο Ελεγκτικό Συνέδριο τον Απολογισμό, τον Ισολογισμό και τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης. Επίσης υποβάλλει για γνωμοδότηση στην Ολομέλεια του Ελεγκτικού Συνεδρίου νομοσχέδια που ρυθμίζουν μείζονος σπουδαιότητας θέματα δημοσιονομικής διαχείρισης των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Καταθέτει, το πρώτο τρίμηνο κάθε έτους, στη Βουλή, για ενημέρωση κατά το άρθρο 30 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, την απολογιστική έκθεση που του υποβάλλει ο Ο.Δ.ΔΗ.Χ.. Είναι αρμόδιος για τη διαμόρφωση και υποστήριξη των ελληνικών θέσεων κατά τη διαδικασία κατάρτισης, έγκρισης και εκτέλεσης του Γενικού Κοινοτικού Προϋπολογισμού αλλά και κατά την εξέταση από τα Κοινοτικά Όργανα θεμάτων δημοσιονομικού περιεχομένου. Τέλος, υποβάλλει στην Βουλή το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών του άρθρου 39 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αφού έχει λάβει την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και την πρόταση της παραγράφου 3 του άρθρου 40 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, περί αναστολής του ανωτέρω σχεδίου λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, αφού έχει λάβει σχετική σύσταση από το Δημοσιονομικό Συμβούλιο και την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Επί του άρθρου 21:

Στο **άρθρο 21** οριοθετούνται οι αρμοδιότητες του Υπουργού Οικονομικών που εκτελούνται μέσω του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Συγκεκριμένα, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, πέραν της κατάρτισης του ετήσιου κρατικού προϋπολογισμού και των συμπληρωματικών προϋπολογισμών, της κατάρτισης του Απολογισμού, Ισολογισμού και των λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καταρτίζει το ΜΠΔΣ και την επεξηγηματική του έκθεση για κάθε οικονομικό έτος καθώς και τις επικαιροποιήσεις του. Αξιολογεί τις επιπτώσεις από τις κύριες πηγές δημοσιονομικού κινδύνου στην επεξηγηματική έκθεση του ΜΠΔΣ. Επιπλέον γνωστοποιεί κάθε έτος, με εγκύκλιο, το χρονοδιάγραμμα κατάρτισης του προϋπολογισμού για το επόμενο οικονομικό έτος και παρέχει οδηγίες σε όλα

τα Υπουργεία και στους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Παρέχει έγκαιρα στον Υπουργό Οικονομικών, προκειμένου να διαβιβασθούν στο Δημοσιονομικό Συμβούλιο, δημοσιονομικές προβλέψεις, επεξηγήσεις μεθοδολογίας καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που ζητείται, και λαμβάνει υπόψη του γνώμες και συστάσεις που παρέχονται από αυτό. Παρακολουθεί και διαχειρίζεται κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του, τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της Κεντρικής Διοίκησης, χωρίς να θίγονται οι τυχόν ρητά εκχωρηθείσες με ειδικούς νόμους αρμοδιότητες, συντονίζει τις χρηματικές εκροές από τον κεντρικό λογαριασμό του Δημοσίου, χωρίς να θίγονται οι τυχόν ρητά εκχωρηθείσες με ειδικούς νόμους αρμοδιότητες σε άλλο όργανο και προγραμματίζει την τήρηση των απαιτούμενων αποθεμάτων για την πληρωμή των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού. Διοικεί και διαχειρίζεται το κεντρικό σύστημα πληρωμών, καθώς και το κεντρικό σύστημα ταμειακής διαχείρισης του Ελληνικού Δημοσίου, και υποβάλλει προτάσεις στον Υπουργό Οικονομικών για το άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από το προτεινόμενο σχέδιο νόμου. Επιμελείται της εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού και ασκεί έλεγχο στη δημοσιονομική διαχείριση. Σε περίπτωση μείωσης των δεσμευτικών ορίων ανά υπουργείο λόγω επικαιροποίησης του ΜΠΔΣ, η οποία δεν έχει απεικονιστεί στον ετήσιο ή σε συμπληρωματικό κρατικό προϋπολογισμό, αναπροσαρμόζει αντίστοιχα τα ποσοστά διάθεσης των πιστώσεων. Συντονίζει την κατάρτιση των προϋπολογισμών όλων των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, δίνει κατευθύνσεις, παρακολουθεί την εκτέλεσή τους και παρέχει οδηγίες σχετικά με τη μεθοδολογία για την ορθή εξαγωγή στατιστικών στοιχείων και αξιόπιστων δημοσιονομικών εκθέσεων, ενιαίων για όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Καταρτίζει έκθεση επί των εισαγομένων προς ψήφιση στη Βουλή νομοθετικών ρυθμίσεων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 75 του Συντάγματος και παρακολουθεί την εφαρμογή των αρχών της δημοσιονομικής πρόβλεψης και αντιστάθμισης, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 2469/1997. Αναπτύσσει και διαχειρίζεται το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής για τη Γενική Κυβέρνηση. Διαχειρίζεται το λογιστικό σύστημα της Γενικής Κυβέρνησης βάσει του προεδρικού διατάγματος που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 156 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Ταυτόχρονα, ασκεί έλεγχο στην οικονομική διαχείριση των φορέων που αναφέρονται στη παρ. ιδ του παρόντος άρθρου σύμφωνα με το ν. 3492/2006 (Α 210). Συγκεντρώνει στοιχεία και τυχόν διευκρινίσεις που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, τα οποία υποχρεωτικά παρέχονται από οποιονδήποτε φορέα του Δημόσιου Τομέα, συμπεριλαμβανομένης της ΕΛΣΤΑΤ, καθώς και από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που λαμβάνει επιχορηγήσεις, εγγυήσεις ή δάνεια από το Κράτος. Αντίστοιχα, παρέχει στην ΕΛΣΤΑΤ και στο Δημοσιονομικό Συμβούλιο τα απαραίτητα στοιχεία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, με την επιφύλαξη των στοιχείων που χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικά δυνάμει ειδικών νόμων. Καταρτίζει μηνιαίες και τριμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με την εκτέλεση των προϋπολογισμών της Κεντρικής

Διοίκησης και των λοιπών Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Υποβάλλει προτάσεις στον Υπουργό Οικονομικών για την επιβολή κυρώσεων, σύμφωνα με το έβδομο μέρος (άρθρα 171 ως 175) του παρόντος, σε Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και σε άλλους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, για την μη υποβολή στοιχείων. Παρακολουθεί το ύψος των εκκρεμών υποχρεώσεων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και μεριμνά για την κατά το δυνατό μείωσή τους. Εξετάζει και αξιολογεί το συνολικό κόστος λειτουργίας μονάδων ή/και φορέων της Γενικής Κυβέρνησης σε σχέση με τη δραστηριότητά τους και το προσφερόμενο έργο. Η αρμοδιότητα αυτή ασκείται ανεξάρτητα από τυχόν συντρέχουσα σχετική αρμοδιότητα των οικείων φορέων. Ενημερώνει το Ελεγκτικό Συνέδριο για τους φορείς εκείνους της Γενικής Κυβέρνησης που δεν συμμορφώνονται με τις δημοσιονομικές αρχές και κανόνες του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Τέλος ασκεί έλεγχο επί των δημόσιων δαπανών κατά τις διατάξεις του άρθρου 94 του παρόντος νόμου και παρέχει οδηγίες για την ορθή εφαρμογή των δημοσιολογιστικών διατάξεων από όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης.

Επί του άρθρου 22:

Στο **άρθρο 22** επανακαθορίζονται οι αρμοδιότητες τόσο των Υπουργών και των επικεφαλής των λοιπών φορέων της Κεντρικής Διοίκησης, όσο και των επικεφαλής των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Συγκεκριμένα, κάθε ένας από τους ανωτέρω έχει συγκεκριμένες δημοσιονομικές αρμοδιότητες και ευθύνες στη διαχείριση και εκτέλεση του προϋπολογισμού του φορέα του, διαχειρίζεται τα δημόσια περιουσιακά στοιχεία και πόρους, σύμφωνα με τις αρχές και τις διατάξεις που απορρέουν από το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, από το ΜΠΔΣ, από τον ετήσιο και, ενδεχομένως, το συμπληρωματικό Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και από οποιουδήποτε άλλους νόμους και διατάγματα, οδηγίες και αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, και του εποπτεύοντος Υπουργείου, αν πρόκειται για φορέα. Επιπλέον, ο εκάστοτε επικεφαλής συμμετέχει στην προετοιμασία του ΜΠΔΣ και της εξηγηματικής του έκθεσης, ύστερα από διαβούλευση με τον Υπουργό Οικονομικών, με την κατάρτιση των δημοσιονομικών προβλέψεων σε σχέση με το Υπουργείο ή το φορέα του, υποβάλλοντας τα απαιτούμενα στοιχεία στο ΓΛΚ. Υποβάλλει προτάσεις για τους ετήσιους, συμπληρωματικούς ή αναθεωρημένους προϋπολογισμούς του φορέα του και σε συμφωνία με τους δεσμευτικούς στόχους και όρια που ορίζονται από το ΜΠΔΣ και τις επικαιροποιήσεις του. Εκτελεί τον προϋπολογισμό του μέσα στα διαθέσιμα όρια των πιστώσεων που καθορίζονται στους ετήσιους, συμπληρωματικούς ή αναθεωρημένους προϋπολογισμούς και με βάση τους συμφωνημένους μηνιαίους και τριμηνιαίους στόχους για την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Ανακατανέμει πιστώσεις του προϋπολογισμού του φορέα του, ώστε να διασφαλίσει την αποτελεσματική διαχείριση του προϋπολογισμού και τη συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς κανόνες και το εκάστοτε ισχύον ΜΠΔΣ. Παρακολουθεί και κατευθύνει τους φορείς που εποπτεύει για την κατάρτιση του προϋπολογισμού τους εντός των ορίων του ΜΠΔΣ καθώς και για την ορθή εκτέλεσή του. Επιμελείται της είσπραξης των

εσόδων του φορέα του, εφόσον αυτός είναι εκτός της Κεντρικής Διοίκησης. Διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία και πόρους αρμοδιότητάς του, σύμφωνα με τις δημοσιονομικές αρχές και διαδικασίες και, τέλος, εκπονεί και υποβάλλει εκθέσεις εκτέλεσης προϋπολογισμού, χρηματοοικονομικά στοιχεία και άλλες εκθέσεις σύμφωνα με τις οδηγίες και εντός του χρονικού πλαισίου που θέτει το Υπουργείο Οικονομικών.

Επί του άρθρου 23:

Στο **άρθρο 23** καθορίζονται οι αρμοδιότητες του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος σχεδίου νόμου, για τα θέματα συντονισμού και εποπτείας της εκτέλεσης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων καθώς και της χρηματοδότησης των έργων από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, στο πλαίσιο της διάκρισης των ρόλων και αρμοδιοτήτων των συμμετεχόντων στην δημοσιονομική διαχείριση.

Επί του άρθρου 24:

Με το **άρθρο 24** ενσωματώνονται στην εθνική έννομη τάξη οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 13 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τους προϊστάμενους οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων και καθορίζονται τα προσόντα αυτών, οι αρμοδιότητές τους καθώς και ζητήματα σχετικά με την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Ειδικότερα, προβλέπεται σε κάθε Υπουργείο η σύσταση Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ), ο προϊστάμενος της οποίας είναι και προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών του Υπουργείου. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών Υπουργείων είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του φορέα τους και των εποπτευόμενων από αυτόν φορέων και για την παρακολούθηση όλων των σχετικών διαδικασιών που αφορούν τον ετήσιο προϋπολογισμό, το ΜΠΔΣ και τη λογιστική αποτύπωση των δραστηριοτήτων του Υπουργείου και των εποπτευόμενων φορέων του σύμφωνα με τις οδηγίες του ΓΛΚ. Σε περίπτωση που στη ΓΔΟΥ περιλαμβάνονται και άλλες δομές (επί παραδείγματι διοικητικών υπηρεσιών του Υπουργείου), ο προϊστάμενος της οφείλει να συγκεντρώνει τα προσόντα που απαιτούνται για τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών, με απόφασή τους, δύνανται να εξουσιοδοτούν ιεραρχικά υφιστάμενά τους όργανα, να διενεργούν με εντολή τους οποιαδήποτε πράξη για την εφαρμογή της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 και της περίπτωσης γ' της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου. Στις πράξεις αυτές περιλαμβάνεται η παροχή της βεβαίωσης της παραγράφου 2 του άρθρου 66, η δέσμευση των σχετικών πιστώσεων από τον προϋπολογισμό του φορέα τους και οι λοιπές ενέργειες που προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών που περιγράφονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 66. Επίσης, οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών είναι επιφορτισμένοι με την έκδοση περαιτέρω υποχρεωτικών κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών προς τους εποπτευόμενους φορείς σε περίπτωση επικαιροποίησης του ΜΠΔΣ. Επίσης, στις αρμοδιότητές τους περιλαμβάνεται η ευθύνη κατάρτισης των προγραμμάτων εκτέλεσης του

προϋπολογισμού του Υπουργείου τους σε μηνιαία και τριμηνιαία βάση και παρακολούθησης αυτών, καθώς και των αντίστοιχων στόχων στην εκτέλεση των προϋπολογισμών των νομικών προσώπων που τελούν υπό την εποπτεία του φορέα τους σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4111/2013. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών εμπλέκονται πλέον ενεργά και στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου του Υπουργείου τους με τη μέριμνα για τη σύσταση και εφαρμογή εσωτερικών δικλίδων στη δημοσιονομική διαχείριση του Υπουργείου τους. Προκειμένου να ανταποκριθούν στις υψηλές απαιτήσεις της θέσης τους, οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών πρέπει να διαθέτουν συγκεκριμένα προσόντα, τα οποία εξειδικεύονται περαιτέρω με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης.

Επί του άρθρου 25:

Στο **άρθρο 25** προβλέπονται οι αρμοδιότητες των προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίες είναι εξίσου σημαντικές με εκείνες των προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων. Οι αρμοδιότητες των προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών προβλέπονται για πρώτη φορά σε ξεχωριστό άρθρο, προκειμένου να αναδειχθεί ο ρόλος τους στο πλαίσιο της ορθής δημοσιονομικής διαχείρισης, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 13 της Οδηγίας 85/2011/ΕΕ. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, με απόφασή τους, δύνανται επίσης να εξουσιοδοτούν ιεραρχικά υφιστάμενά τους όργανα, να διενεργούν με εντολή τους οποιαδήποτε πράξη για την εφαρμογή της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 και της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου. Στις πράξεις αυτές περιλαμβάνεται η παροχή της βεβαίωσης της παραγράφου 2 του άρθρου 66, η δέσμευση των σχετικών πιστώσεων από τον προϋπολογισμό του φορέα τους και οι λοιπές ενέργειες που προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών που περιγράφονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 66.

Επί του άρθρου 26:

Στο **άρθρο 26** θεσπίζεται η υποχρέωση των Προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών, τόσο των Υπουργείων όσο και των λοιπών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, να αρνηθούν να εκτελέσουν εντολές που αντίκεινται στα καθήκοντά τους. Θεσπίζεται, επίσης, η υποχρέωσή τους να ενημερώνουν τον εποπτεύοντα Υπουργό και το ΓΛΚ, στην περίπτωση που το όργανο διοίκησης λαμβάνει αποφάσεις παράνομες ή αντίθετες προς τις οδηγίες του εποπτεύοντος Υπουργού σε σχέση με την ακολουθούμενη οικονομική πολιτική. Ομοίως, σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων θεσπίζεται υποχρέωση των εν λόγω Προϊσταμένων να ενημερώνουν σχετικά τον Υπουργό τους ή τον επικεφαλής του φορέα Γενικής Κυβέρνησης, στον οποίο ανήκουν. Η παράβαση των υποχρεώσεων αυτών συνεπάγεται την επιβολή κυρώσεων για πειθαρχικό παράπτωμα και σε περίπτωση πρόκλησης ζημίας από δόλο ή βαριά αμέλεια θεμελιώνει αστική ευθύνη του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών προς αποζημίωση του Δημοσίου.

Επί του άρθρου 27:

Στο **άρθρο 27** περιγράφεται ο ρόλος και οι αρμοδιότητες του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. το οποίο συστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν.4111/13 (Α'18). Έργο του Παρατηρητηρίου, δυνάμει και των άρθρων 76 και 77 του ν.4172/2013 (Α'167), είναι η συνεχής παρακολούθηση, σε μηνιαία βάση, της εκτέλεσης του προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων που εντάσσονται στο Μητρώο των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης της ΕΛ.ΣΤΑΤ, καθώς και η παροχή γνώμης στους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών επί των σχεδίων των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α., προκειμένου να καταρτισθούν ρεαλιστικοί προϋπολογισμοί, σε συμμόρφωση με τους υφιστάμενους δημοσιονομικούς κανόνες, τους στόχους και τα όρια των πιστώσεων του ΜΠΔΣ.

Επί του άρθρου 28:

Στο **άρθρο 28** αποτυπώνονται συνοπτικά οι αρμοδιότητες του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή και οι κανόνες λειτουργίας του σύμφωνα με το άρθρο 30^Α του Κανονισμού της Βουλής και τον κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενο Ειδικό Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας και Οργάνωσης του Γραφείου. Σημειώνεται ότι το άρθρο 30^Α του Κανονισμού της Βουλής είναι το πρώην άρθρο 36^Α το οποίο προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 16 της υπ' αριθ.11561/7748/5.8.2010 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (Α'139) και αναριθμήθηκε δυνάμει της υπ' αριθ. 14952/10124/10.12.2012 απόφασης του Προέδρου της Βουλής (Α'247). Επίσης, ορίζεται ρητά ότι το Υπουργείο Οικονομικών, τα λοιπά Υπουργεία, οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και οι λοιποί φορείς της Γενικής Κυβέρνησης υποχρεούνται να παρέχουν στο Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή κάθε πληροφορία που εκείνο κρίνει αναγκαία για την επιτέλεση του έργου του. Κατά τα λοιπά, ισχύουν όσα προβλέπονται στο άρθρο 30^Α του Κανονισμού της Βουλής.

Επί του άρθρου 29:

Στο **άρθρο 29** ορίζεται ότι το Δημοσιονομικό Συμβούλιο, ως όργανο εμπλεκόμενο στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, του οποίου οι αρμοδιότητες καθορίζονται στο 1^ο Μέρος του παρόντος σχεδίου νόμου, αποτελεί ανεξάρτητη διοικητική αρχή.

Επί του άρθρου 30:

Στο **άρθρο 30** προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες που έχει ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος νόμου και τροποποιείται, συνεπώς, σιωπηρά το άρθρο 1 του ν.2628/1998 (Α' 151). Σημειώνεται ότι η λειτουργία του Ο.Δ.ΔΗ.Χ. ρυθμίζεται από τις διατάξεις του ν.2628/1998, όπως έχει τροποποιηθεί, μεταξύ άλλων, από τις διατάξεις του ν.3965/2011, και του άρθρου 27 του ν. 4223/2013. Ειδικότερα, ο Ο.Δ.ΔΗ.Χ., έχει τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στην παρ. 1 του παρόντος άρθρου,

δημοσιονομικούς κανόνες, είτε ενεργοποίησης ρητρών διαφυγής, οι οποίες πραγματοποιούνται από το Δημοσιονομικό Συμβούλιο.

Επί του άρθρου 35:

Με το **άρθρο 35** ενσωματώνεται στην εθνική έννομη τάξη το άρθρο 5 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, σύμφωνα με το οποίο κάθε κράτος-μέλος διαθέτει αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες που προωθούν αποτελεσματικά, σε ένα πολυετές πλαίσιο και για το σύνολο της Γενικής Κυβέρνησης, τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις στον τομέα της δημοσιονομικής πολιτικής, που απορρέουν από τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Οι εν λόγω κανόνες προωθούν συγκεκριμένα: α) τη συμμόρφωση με τις τιμές αναφοράς για το έλλειμμα και το χρέος, οι οποίες καθορίζονται σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ και β) την υιοθέτηση ενός ορίζοντα πολυετούς δημοσιονομικού σχεδιασμού, που συμπεριλαμβάνει την τήρηση των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών στόχων του κράτους-μέλους.

Στο πλαίσιο αυτό, στο άρθρο 35, ορίζεται ο Κανόνας Δημοσιονομικής Θέσης, που θεωρείται ότι πληρούται αν το ετήσιο διαρθρωτικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης βρίσκεται στον καθορισμένο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο. Επίσης ορίζεται ότι το κατώτερο όριο του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου είναι ετήσιο διαρθρωτικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης της τάξεως του:

α) μείον 0,5 τοις εκατό (-0,5%) του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τιμές αγοράς, ή

β) μείον 1,0 τοις εκατό (-1%) του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τιμές αγοράς, αν ο λόγος του χρέους της Γενικής Κυβέρνησης προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς είναι αισθητά χαμηλότερος της τιμής αναφοράς του 60% και οι κίνδυνοι από την άποψη της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών είναι περιορισμένοι.

Ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος αναφέρεται στο ΜΠΔΣ και στην εισηγητική έκθεση του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, και ο Υπουργός Οικονομικών εξετάζει το επίπεδο του τουλάχιστον κάθε τρία χρόνια, σύμφωνα με τις διαδικασίες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Επίσης, προβλέπεται ότι η προσωρινή απόκλιση από το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις, με την προϋπόθεση ότι αυτή η απόκλιση δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, ή σε περιόδους εφαρμογής σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, όπως ορίζονται στο άρθρο 14.

Τέλος, με το παρόν άρθρο εισάγονται για πρώτη φορά στόχοι σε επίπεδο διαρθρωτικού ισοζυγίου, λαμβάνοντας με αυτόν τον τρόπο υπόψη την επίδραση του οικονομικού κύκλου.

Επί του άρθρου 36:

Με το **άρθρο 36** ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη ο δημοσιονομικός κανόνας που προβλέπεται από την περίπτωση α) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 και την περίπτωση α) της παραγράφου 1 του άρθρου 6 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, αφορά το χρέος και ορίζει ότι όταν ο

λόγος του χρέους της Γενικής Κυβέρνησης προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 60% που αναφέρεται στο άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου 12 περί υπερβολικού ελλείμματος το οποίο έχει προσαρτηθεί στη ΣΛΕΕ, η διαφορά σε σχέση με την τιμή αναφοράς πρέπει να μειώνεται, ως κριτήριο αξιολόγησης, κατά ένα εικοστό ετησίως κατά μέσο όρο, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/1997, όπως έχει τροποποιηθεί με τους Κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 1056/2005 και 1177/2001.

Επί του άρθρου 37:

Στο **άρθρο 37** ορίζεται ο κανόνας της πορείας προσαρμογής, σύμφωνα με τον οποίο:

α. Το ετήσιο διαρθρωτικό ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης πρέπει να συγκλίνει προς το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο στο χρονικό πλαίσιο που ορίζεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/1997.

β. Κατά τον προσδιορισμό της συμμόρφωσης με τον κανόνα της πορείας προσαρμογής, η πρόοδος προς το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο αξιολογείται με βάση όσα αναφέρονται στο άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/1997.

γ. Προσωρινή απόκλιση από τον κανόνα της πορείας προσαρμογής, μπορεί να επιτραπεί μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις, με την προϋπόθεση ότι αυτή η απόκλιση δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, ή σε περιόδους εφαρμογής σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, όπως ορίζονται στο άρθρο 14.

Επί του άρθρου 38:

Στο **άρθρο 38** ορίζεται ο διορθωτικός μηχανισμός και οι προϋποθέσεις ενεργοποίησής του. Ο διορθωτικός μηχανισμός συνίσταται στην προετοιμασία και υιοθέτηση του σχεδίου διορθωτικών ενεργειών του άρθρου 39 και ενεργοποιείται κατόπιν πρωτοβουλίας του Υπουργού Οικονομικών ή του Δημοσιονομικού Συμβουλίου ή κατόπιν σύστασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/1997, σε περίπτωση σημαντικών αποκλίσεων από το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο ή από την πορεία προσαρμογής προς αυτόν, με βάση τα κριτήρια που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 του ίδιου Κανονισμού. Δύναται ωστόσο να μην ενεργοποιηθεί: α) σε περίπτωση που επικρατούν εξαιρετικές περιστάσεις, με την προϋπόθεση ότι η απόκλιση δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα και β) σε περιόδους σημαντικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, όπως ορίζονται στο άρθρο 14.

Επί του άρθρου 39:

Στο **άρθρο 39** περιγράφεται η διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης, καθώς και το περιεχόμενο του σχεδίου διορθωτικών ενεργειών.

ενώ με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορούν να του ανατίθενται και οι αρμοδιότητες της παραγράφου 2.

Επί του άρθρου 31:

Στο **άρθρο 31** περιγράφονται οι άμεσα συναρτώμενες με το θεσπιζόμενο πλαίσιο δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίες εν προκειμένω διακρίνονται σε ελεγκτικές (περίπτ. α' και β') και δικαιοδοτικές (περίπτ. γ'). Οι αρμοδιότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου παρατίθενται εκτενώς στο Σύνταγμα (άρθρο 98), καθώς και στον Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν.4129/2013).

Με το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 31 εισάγεται στην εθνική έννομη τάξη η παρ. 6 του άρθρου 10 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21 Μαΐου 2013 (ΕΕ L 140/27.5.2013) σε εφαρμογή και του άρθρου 126, παρ. 6, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Ειδικότερα, λαμβανομένης υπόψη της συνταγματικά κατοχυρωμένης θεσμικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, θεσμοθετείται η συνεργασία του Ανώτατου Ευρωπαϊκού Οργάνου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τη διενέργεια ελέγχου επί των λογαριασμών του Κράτους και όλων των υποτομέων του Δημοσίου, στην περίπτωση που απαιτείται η έναρξη της διαδικασίας διερεύνησης συνθηκών υπερβολικού ελλείμματος. Σκοπός της συνεργασίας αυτής είναι η αξιολόγηση της αξιοπιστίας, της πληρότητας και της ακρίβειας των λογαριασμών των ως άνω φορέων.

Επί του άρθρου 32:

Στο **άρθρο 32** ορίζεται ότι η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), η οποία είναι ανεξάρτητη διοικητική αρχή με αυτοτελή νομική προσωπικότητα, έχει τις αρμοδιότητες που καθορίζονται στο άρθρο 11 του ν. 3832/2010, με σκοπό τη συστηματική κατάρτιση επίσημων στατιστικών, καθώς και τη διενέργεια επιστημονικών ερευνών και την εκπόνηση μελετών, οι οποίες: α) αφορούν όλους τους τομείς της δραστηριότητας του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, β) υποστηρίζουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, χάραξης και αξιολόγησης πολιτικών της Κυβέρνησης και των φορέων του Δημοσίου (δείκτες αξιολόγησης), γ) υποβάλλονται σε διεθνείς φορείς σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της χώρας και δ) αφορούν στο γενικό κοινό ή κατηγορίες χρηστών στατιστικών στοιχείων στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό.

Επί του άρθρου 33:

Στο **άρθρο 33** αναφέρονται οι γενικές αρχές για την διαχείριση των δημοσιονομικών της Γενικής Κυβέρνησης. Οι αρχές αυτές αποσκοπούν στην εξασφάλιση της ορθής και υγιούς διαχείρισης του δημόσιου χρήματος και δεσμεύουν τα αρμόδια όργανα της κατάρτισης, της εκτέλεσης και του ελέγχου της εκτέλεσης των προϋπολογισμών της Γενικής Κυβέρνησης. Ταυτόχρονα δε αποτελούν και μέσα ελέγχου της κυβέρνησης από τη Βουλή. Ως γενικές αρχές αναφέρονται:

(α) Η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης που εφαρμόζεται σε όλη τη δημοσιονομική διαχείριση και τη διαχείριση της περιουσίας και των υποχρεώσεων όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Ειδικότερα, κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, ο έλεγχος τήρησης της αρχής στοχεύει στη διασφάλιση ότι οι πιστώσεις του προϋπολογισμού διατίθενται σύμφωνα με τις αρχές της οικονομικότητας, αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας.

(β) Η αρχή της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας, σύμφωνα με την οποία η Κυβέρνηση είναι υπεύθυνη και λογοδοτεί στη Βουλή για τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών όλης της Γενικής Κυβέρνησης.

(γ) Η αρχή της διαφάνειας. Η αρχή αυτή μαζί με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης αποσκοπούν όχι μόνο στο να αναδείξουν μια αποτελεσματική διαχείριση αλλά και να προλάβουν ή και να καταπολεμήσουν την εμφάνιση φαινομένων παρατυπιών και διαφθοράς, καθιστώντας εφικτό έναν αποτελεσματικό δημοσιονομικό έλεγχο.

(δ) Η αρχή της ειλικρίνειας. Με την αρχή αυτή αναγνωρίζεται ότι το περιεχόμενο οποιουδήποτε εγγράφου ή έκθεσης που προβλέπεται από το προτεινόμενο σχέδιο νόμου εμπεριέχει αληθείς οικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις, στο βαθμό που αυτό είναι ευλόγως και πρακτικώς δυνατό. Η αρχή αυτή εξειδικεύεται στη συνέχεια στο κείμενο του νόμου καθώς προβλέπεται ότι ο Υπουργός Οικονομικών έχει την ευθύνη για την ορθότητα και ακρίβεια των πληροφοριών και στοιχείων όλων των εγγράφων του προϋπολογισμού και των οικονομικών απολογιστικών εκθέσεων της Γενικής Κυβέρνησης από κοινού με τους συναρμόδιους υπουργούς και τους επικεφαλής όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Επί του άρθρου 34:

Στο **άρθρο 34**, προκειμένου για τη διατήρηση και ενίσχυση της δημοσιονομικής σταθερότητας, θεσπίζονται γενικές αρχές που διέπουν το δημοσιονομικό σχεδιασμό σε πολυετή ορίζοντα, περιλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τους μεσοπρόθεσμους δημοσιονομικούς στόχους και άλλους δημοσιονομικούς κανόνες.

Οι αρχές αυτές αφορούν: α) στον έλεγχο της πορείας του δημόσιου χρέους, β) στο κατώτατο αποδεκτό όριο πρωτογενούς ισοζυγίου, γ) στο κατώτατο αποδεκτό όριο εσόδων ως ποσοστό του ΑΕΠ, δ) στον τρόπο και την διαδικασία αναπροσαρμογής των δαπανών, ανάλογα με την πορεία των εσόδων.

Ο δημοσιονομικός σχεδιασμός: α) δίνει προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους, για τη διατήρηση και την ενίσχυση της δημοσιονομικής και της οικονομικής σταθερότητας, β) είναι ενιαίος και καλύπτει ολόκληρη τη Γενική Κυβέρνηση, γ) είναι μεσοπρόθεσμος και βασίζεται σε μεσοπρόθεσμες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις για το έτος προϋπολογισμού και για τα επόμενα τρία τουλάχιστον χρόνια, δ) είναι διαφανής, που σημαίνει ότι το δημοσιονομικό σχέδιο περιλαμβάνει συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους που αναφέρονται σε συγκεκριμένη περίοδο, ε) υπόκειται σε ανεξάρτητη αξιολόγηση, με την αποτελεσματική και έγκαιρη παρακολούθησή του και με αξιολογήσεις, είτε συμμόρφωσης με τους

Επί του άρθρου 40:

Στο **άρθρο 40** προβλέπεται η παρακολούθηση από το Δημοσιονομικό Συμβούλιο της εφαρμογής του σχεδίου διορθωτικών ενεργειών και η δημοσίευση, για όσο χρόνο διαρκεί η διορθωτική περίοδος, σχετικών εκθέσεων. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα αναστολής της εφαρμογής του σχεδίου, εφόσον συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις και η ενδεχόμενη έγκριση νέου όταν αυτές εκλείψουν, σε περίπτωση που εξακολουθούν να υφίσταται αποκλίσεις από το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο ή από την πορεία προσαρμογής προς αυτόν.

Επί του άρθρου 41:

Στο **άρθρο 41** ορίζεται πως όταν η χώρα εφαρμόζει πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής, οι δημοσιονομικοί κανόνες των άρθρων 35-37 και η πορεία προσαρμογής τους ορίζονται σύμφωνα με το πρόγραμμα, στο οποίο ενσωματώνεται και το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών.

Επί του άρθρου 42:

Στο **άρθρο 42**, κατ' ενσωμάτωση των άρθρων 4 και 9 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ, τίθενται κανόνες για τις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις, στις οποίες βασίζονται το ΜΠΔΣ και ο Κρατικός Προϋπολογισμός, καθώς και οι ενοποιημένοι προϋπολογισμοί των υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης, που περιλαμβάνονται στην εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού. Ειδικότερα ορίζεται:

- ότι οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις που επιλέγονται πρέπει να είναι οι πλέον πιθανές ή ακόμα πιο συντηρητικές,
- ποιές είναι οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εκπόνηση των σχετικών προβλέψεων,
- ότι στην επεξηγηματική έκθεση του ΜΠΔΣ, καθώς και στην εισηγητική έκθεση του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, περιλαμβάνονται συγκρίσεις των μακροοικονομικών και των δημοσιονομικών προβλέψεων με αντίστοιχες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή και άλλων οργάνων, και
- ότι οι προβλέψεις αυτές θα πρέπει να έχουν αξιολογηθεί από το Δημοσιονομικό Συμβούλιο και να δηλώνεται στις ανωτέρω εκθέσεις εάν τις έχει υιοθετήσει ή όχι.

Επί του άρθρου 43:

Στο **άρθρο 43** καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο του ΜΠΔΣ, το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- Για τα επόμενα τέσσερα (4) χρόνια, το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό στόχο και την πορεία προσαρμογής προς αυτόν, τους ενδεικτικούς ετήσιους στόχους του ελλείμματος ή του πλεονάσματος της Γενικής Κυβέρνησης καθώς και του χρέους της Γενικής Κυβέρνησης και τις ποσοτικές επιπτώσεις των προβλεπόμενων δημοσιονομικών και άλλων

μέτρων οικονομικής πολιτικής επί του ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης.

- Για τα επόμενα, τουλάχιστον, δύο (2) χρόνια, τα δεσμευτικά ανώτατα όρια για τις δαπάνες των Υπουργείων και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και τα δεσμευτικά ανώτατα όρια για συγκεκριμένες δαπάνες στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, περιλαμβανομένης της φαρμακευτικής δαπάνης και των επιδομάτων ασθένειας.
- Τον ενδεικτικό στόχο ισοζυγίου του ενοποιημένου κοινωνικού προϋπολογισμού.
- Τους δεσμευτικούς στόχους ισοζυγίου των ενοποιημένων ετήσιων προϋπολογισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης.

Επί του άρθρου 44:

Στο **άρθρο 44** καθορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο της επεξηγηματικής έκθεσης του ΜΠΔΣ. Στην έκθεση αυτή περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα των τελευταίων δύο ετών, οι εκτιμήσεις του τρέχοντος έτους, καθώς και οι προβλέψεις του έτους προϋπολογισμού και των τριών επόμενων ετών, όσον αφορά μακροοικονομικά και δημοσιονομικά μεγέθη. Τα δημοσιονομικά στοιχεία και προβλέψεις παρουσιάζονται κατά υποτομέα και περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αναλύσεις, εκτιμήσεις, αξιολογήσεις και παραδοχές, με σκοπό την κατά το δυνατό πληρέστερη παρουσίαση των προοπτικών, των στόχων και των τρόπων επίτευξης αυτών για τη Γενική Κυβέρνηση, καθώς και των κινδύνων για τη Γενική Κυβέρνηση.

Επί των άρθρων 45 και 46:

Τα **άρθρα 45 και 46** αφορούν στην κατάρτιση και ψήφιση του ΜΠΔΣ.

Στο **άρθρο 45** περιγράφεται η διαδικασία κατάρτισης του ΜΠΔΣ, η οποία διεξάγεται κατά το πρότυπο της κατάρτισης του Κρατικού Προϋπολογισμού, υπό το συντονισμό και τις οδηγίες του ΓΛΚ και των Γενικών Διευθύνσεων οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων. Θεσπίζεται η υποχρέωση των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης να παρέχουν τα απαραίτητα στοιχεία που τους ζητούνται και η υποχρέωση των Προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών να συνοδεύουν τις προβλέψεις τους με έγγραφη αιτιολόγηση των αποκλίσεων άνω του 5% από τα πραγματοποιηθέντα έσοδα ή τα έξοδα του φορέα, της τελευταίας χρήσης για την οποία υπάρχουν διαθέσιμα ετήσια οικονομικά στοιχεία. Για την κατάρτιση του ενοποιημένου προϋπολογισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης λαμβάνονται υπόψη οι προτάσεις του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α.

Στο **άρθρο 46** προβλέπεται ότι το ΜΠΔΣ και η επεξηγηματική του έκθεση, καταρτίζονται από το ΓΛΚ και ορίζονται οι ημερομηνίες υποβολής του για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο, δημοσιοποίησης και υποβολής του στη Βουλή.

Επί του άρθρου 47:

Στο **άρθρο 47** καθορίζονται περιοριστικά οι περιπτώσεις στις οποίες καταρτίζεται και ψηφίζεται επικαιροποιημένο ΜΠΔΣ. Επικαιροποίηση του ΜΠΔΣ προβλέπεται σε περίπτωση ιδιαίτερα σημαντικών και απρόβλεπτων μεταβολών σε ουσιώδη στοιχεία αυτού, ή σε περίπτωση που οι μακροοικονομικές ή οι δημοσιονομικές προβλέψεις χρειάζεται να αναθεωρηθούν στο πλαίσιο ενός προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής με τρόπο που επηρεάζει τον προϋπολογισμό που θα υποβληθεί, σε περίπτωση αλλαγής ως προς το πρόσωπο του Πρωθυπουργού, μετά την ψήφιση του ΜΠΔΣ, αλλά πριν την ψήφιση του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού και εφόσον αυτός επιθυμεί να αναθεωρήσει τα δημοσιονομικά σχέδια και τις πολιτικές, καθώς και σε περίπτωση ενεργοποίησης του διορθωτικού μηχανισμού της παραγράφου 1 του άρθρου 38. Επίσης, προβλέπεται το ελάχιστο περιεχόμενο της επεξηγηματικής έκθεσης του επικαιροποιημένου ΜΠΔΣ.

Επί του άρθρου 48:

Με το **άρθρο 48** ορίζεται ότι οι δημοσιονομικοί στόχοι, όρια και προβλέψεις του εκάστοτε ισχύοντος ΜΠΔΣ είναι δεσμευτικοί για την κατάρτιση του Κρατικού Προϋπολογισμού, των ενοποιημένων ετήσιων προϋπολογισμών των υποτομέων που περιλαμβάνονται στην εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού, καθώς και των μεμονωμένων προϋπολογισμών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Αναφέρονται επίσης οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες επιτρέπεται απόκλιση από τους ανωτέρω στόχους, όρια και προβλέψεις, καθώς και οι διαδικασίες που ακολουθούνται σε τέτοιες περιπτώσεις.

Επί του άρθρου 49:

Στο **άρθρο 49** απαριθμούνται και εξειδικεύονται οι αρχές που διέπουν την κατάρτιση των προϋπολογισμών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, προκειμένου να επιτυγχάνονται αποτελεσματικά οι λειτουργίες τους. Ειδικότερα:

- (α) Σύμφωνα με την αρχή της ετήσιας διάρκειας, οι δημοσιονομικές πράξεις του προϋπολογισμού πρέπει να αναφέρονται σε ένα οικονομικό έτος.
- (β) Η αρχή της ενότητας επιτάσσει την εγγραφή όλων των εσόδων και εξόδων σε ένα προϋπολογισμό. Στόχος της αρχής είναι η επίτευξη της ακριβέστερης και σαφέστερης απεικόνισης συνολικά των εσόδων και των δαπανών, η ευχερής εξαγωγή συμπερασμάτων για την οικονομική τους κατάσταση αλλά και ο αποτελεσματικότερος έλεγχος των συνθηκών υπό τις οποίες χρησιμοποιούνται οι πόροι.
- (γ) Η αρχή της καθολικότητας συμπληρώνει και ενισχύει την αρχή της ενότητας και επιτάσσει όλα τα έσοδα και έξοδα να εμφανίζονται στον προϋπολογισμό.
- (δ) Η εφαρμογή της αρχής της ενότητας του προϋπολογισμού εκδηλώνεται με την ταξινόμηση των εσόδων και εξόδων, αφορά δηλαδή στη δομή του προϋπολογισμού.

Επί του άρθρου 50:

Στο **άρθρο 50** αναλύεται η κατάρτιση των προϋπολογισμών, βάσει στόχων και συνολικών ορίων δαπανών του ΜΠΔΣ. Η κατάρτιση των προϋπολογισμών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης πραγματοποιείται σύμφωνα τους δεσμευτικούς και ενδεικτικούς στόχους και τα ανώτατα όρια δαπανών, όπως κατά περίπτωση τίθενται στο εκάστοτε ισχύον ΜΠΔΣ. Όπου έχουν εφαρμογή τα ανώτατα όρια δαπανών, οι δαπάνες των επιμέρους προϋπολογισμών των φορέων κατανέμονται εντός των ανωτάτων αυτών συνολικών ορίων.

Επί του άρθρου 51:

Στο **άρθρο 51** ορίζεται ότι, πέραν των αρχών που προβλέπονται στο άρθρο 49 και εφαρμόζονται για την κατάρτιση των προϋπολογισμών όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, ειδικότερα για την κατάρτιση του Κρατικού Προϋπολογισμού, κατ' εφαρμογή της αρχής της ενότητας και καθολικότητας, προβλέπεται, αφενός, ότι τα έσοδα του προϋπολογισμού δεν μπορεί να αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες δαπάνες (κανόνας του μη ειδικού προορισμού) και, αφετέρου, ότι δεν πρέπει να γίνεται συμψηφισμός μεταξύ εσόδων και δαπανών. Εξαιρέσεις από τον κανόνα επιτρέπονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για λόγους αυστηρά λογιστικής τακτοποίησης και μόνο κατά τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

Περαιτέρω, η εφαρμογή της αρχής της ειδικεύσεως εκδηλώνεται, κατά την κατάρτιση του Κρατικού Προϋπολογισμού, με την ταξινόμηση των εσόδων και εξόδων του, δηλαδή αφορά στην οργάνωση της δομής του προϋπολογισμού. Η οργάνωση αυτή πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Η εξειδίκευση και ο προσδιορισμός των εσόδων και εξόδων συνιστούν μέτρο για τον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού τόσο κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης όσο και απολογιστικά. Στο στάδιο της κατάρτισης του προϋπολογισμού, η αρχή της ειδικεύσεως συμπληρώνεται από την αρχή της ειδικότητας των πιστώσεων, η οποία αφορά στις πιστώσεις που αναγράφονται στον προϋπολογισμό. Σύμφωνα με αυτή δεσμεύεται η εκτελεστική εξουσία καθώς δεν μπορεί να δαπανήσει οποιοδήποτε ποσό για σκοπό διαφορετικό από εκείνο για τον οποίο το ποσό αυτό εγκρίθηκε από τη Βουλή. Κατ' αυτό τον τρόπο περιορίζεται η διακριτική ευχέρεια της διοίκησης στη διαχείριση του δημόσιου χρήματος και εμπεδώνεται η δημοσιονομική πειθαρχία.

Επί του άρθρου 52:

Με το **άρθρο 52** καθορίζεται το περιεχόμενο των πινάκων του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού που περιλαμβάνονται στον οικείο νόμο, ο οποίος, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 79 του Συντάγματος, κατατίθεται στη Βουλή για ψήφιση.

Παράλληλα, γίνεται αναφορά στο διαχωρισμό του Κρατικού Προϋπολογισμού σε Τακτικό και Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων, στο διαχωρισμό των πιστώσεων κατά φορέα, ειδικό φορέα και μείζονα κατηγορία, όσον αφορά στις δαπάνες, καθώς και στις προβλέψεις των εσόδων, που είναι

αναλυτικές ανά Κωδικό Αριθμό Εσόδου. Οι προβλέψεις αυτές των δαπανών είναι πάντα εντός των ανωτάτων ορίων που θέτει το εκάστοτε ισχύον ΜΠΔΣ.

Επί του άρθρου 53:

Με το **άρθρο 53** καθορίζεται, για πρώτη φορά, το περιεχόμενο της εισηγητικής έκθεσης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού που κατατίθεται στη Βουλή μαζί με τους τόμους του οικείου νόμου όπου περιλαμβάνονται αναλυτικά τα έσοδα και οι πιστώσεις ανά Υπουργείο, Περιφερειακή Υπηρεσία Υπουργείου, Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

Επί του άρθρου 54:

Στο **άρθρο 54** προβλέπεται αναλυτικό ετήσιο χρονοδιάγραμμα των διαδικασιών κατάρτισης του Κρατικού Προϋπολογισμού και των ενοποιημένων προϋπολογισμών των υποτομέων της Γενικής Κυβέρνησης. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, αναφορικά με τις Ανεξάρτητες Αρχές που δεν ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση και εποπτεύονται από συγκεκριμένο Υπουργό, όπου αναφέρεται το εποπτεύον Υπουργείο, νοείται το Υπουργείο του οποίου προΐσταται ο Υπουργός που εποπτεύει την εν λόγω Αρχή.

Ειδικότερα, προβλέπεται, για πρώτη φορά, αιτιολόγηση εφόσον υπάρχει απόκλιση άνω του 5% των σχεδίων προϋπολογισμών φορέων του Κρατικού Προϋπολογισμού ή συνοπτικών προϋπολογισμών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης σε σχέση με τα πραγματοποιηθέντα έσοδα ή έξοδα της τελευταίας οικονομικής χρήσης για την οποία υπάρχουν απολογιστικά ετήσια οικονομικά στοιχεία.

Επί του άρθρου 55:

Στο **άρθρο 55** ορίζεται η πίστωση, ως το ποσό που εγγράφεται στον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό, και ψηφίζεται από τη Βουλή. Επιπλέον, δίδεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να καθορίσει με απόφασή του: (α) τα αρμόδια όργανα και τη διαδικασία εγγραφής πιστώσεων σε αναλυτικό επίπεδο, (β) τις μείζονες κατηγορίες δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού, (γ) την ταξινόμηση των εσόδων και δαπανών των προϋπολογισμών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και (δ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Επί του άρθρου 56:

Στο **άρθρο 56** γίνεται πρόβλεψη για μελλοντική μετάβαση σε σύστημα κατάρτισης προϋπολογισμού προγραμμάτων. Ο προϋπολογισμός προγραμμάτων βασίζεται, κυρίως, στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων του Κράτους και προϋποθέτει ένα αξιόπιστο και λειτουργικό σύστημα μέτρησης της αποτελεσματικότητας. Με το ίδιο άρθρο παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να προσδιορίσει τις ομάδες προγραμμάτων καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την κατάρτιση προϋπολογισμού προγραμμάτων.

Επί του άρθρου 57:

Στο άρθρο 57 γίνεται αναφορά στα θέματα του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων. Το εν λόγω άρθρο αποτελεί, εν πολλοίς, αναδιατύπωση ρυθμίσεων που προϋπήρχαν στο άρθρο 7 του ν.2362/1995. Σημειώνεται ότι νέα ρύθμιση εισάγεται με την παράγραφο 4, που αναφέρεται στην εγγραφή των σχετικών πιστώσεων.

Επί του άρθρου 58:

Με το **άρθρο 58**, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 79 του Συντάγματος, ορίζονται τα σχετικά με τη διαδικασία κατάθεσης του προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού, την αξιολόγηση από το Δημοσιονομικό Συμβούλιο των μακροοικονομικών προβλέψεων που περιλαμβάνονται σε αυτό καθώς και την ψήφιση του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού ενώ απαριθμούνται και τα συνοδευτικά αυτού έγγραφα, που είναι:

(α) Αναλυτικές εκθέσεις των Γενικών Διευθυντών, σύμφωνα με τα άρθρα 75 και 76 του σχεδίου νόμου, καθώς και έκθεση του Γενικού Διευθυντή Δημόσιας Περιουσίας, στην οποία αποτυπώνονται τα αποτελέσματα αξιοποίησης της περιουσίας του Δημοσίου.

(β) Δήλωση του Υπουργού Οικονομικών, σχετικά με την συμμόρφωση των ετήσιων προϋπολογισμών της Γενικής Κυβέρνησης με το ΜΠΔΣ που εγκρίθηκε για το αντίστοιχο οικονομικό έτος.

(γ) Δήλωση του Υπουργού Οικονομικών που επιβεβαιώνει ότι όλες οι προβλέψεις που έχουν περιληφθεί στην πρόταση σχεδίου του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού και των σχετικών εγγράφων ανταποκρίνονται, στο βαθμό που είναι ευλόγως και πρακτικώς δυνατό, σε πραγματικά στοιχεία και κόστη όλων των δηλούμενων πολιτικών της Κυβέρνησης και όλων των άλλων περιστάσεων που ενδέχεται να επηρεάσουν τις δημοσιονομικές προοπτικές.

Οι πιστώσεις ανά φορέα και μείζονα κατηγορία της Κεντρικής Διοίκησης, μετά την ψήφιση του Κρατικού Προϋπολογισμού, καθίστανται δεσμευτικές για τους Διατάκτες και καμιά δαπάνη δεν μπορεί να αναληφθεί πέραν του ορίου πιστώσεων που έχουν εγκριθεί από τη Βουλή, πλην των περιπτώσεων που προβλέπονται στα άρθρα 59 και 60, παρ.4 και 5, του σχεδίου νόμου.

Επί του άρθρου 59:

Στο **άρθρο 59** ορίζεται ότι στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών εγγράφεται ειδική πίστωση, ως αποθεματικό, ύψους όχι μικρότερου του 1% και όχι μεγαλύτερου του 2% των συνολικών δαπανών του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, εξαιρουμένων των τοκοχρεολυσίων.

Το αποθεματικό αυτό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη σημαντικών, άμεσων, αναπόφευκτων και επείγουσών δαπανών, η πρόβλεψη των οποίων δεν είναι εφικτή κατά το χρόνο της έγκρισης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού. Η διαδικασία χορήγησης πίστωσης από το αποθεματικό, η οποία γίνεται πιο αυστηρή σε σχέση με την αντίστοιχη ισχύουσα, περιγράφεται στην παράγραφο 3 ως εξής: η πίστωση χορηγείται με

απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, μετά από αιτιολογημένη πρόταση του αρμόδιου Διατάκτη και σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Γενικού Διευθυντή οικονομικών υπηρεσιών, στην οποία βεβαιώνονται (α) οι λόγοι που καθιστούν αναγκαία τη χρήση της πίστωσης του αποθεματικού, (β) το ύψος της πίστωσης, (γ) την αδυναμία αντιμετώπισης της ανάγκης με τον περιορισμό άλλων δαπανών του εκτελούμενου προϋπολογισμού του και (δ) τεκμηριωμένη έκθεση για την εξάντληση των δυνατοτήτων ανακατανομών πιστώσεων.

Κάθε τρίμηνο, για την παρακολούθηση του αποθεματικού, ο Υπουργός Οικονομικών παρουσιάζει στη Βουλή (α) κατάσταση με τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης που ενισχύθηκαν από το αποθεματικό, (β) τους λόγους που οδήγησαν στην ενίσχυση αυτή, (γ) τον τρόπο με τον οποίο οι σχετικές δαπάνες συμμορφώνονται με τα κριτήρια χρήσης που ορίζει ο παρών νόμος, καθώς και (δ) το εναπομένον υπόλοιπο του αποθεματικού. Η κατάσταση αυτή κοινοποιείται και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Το χορηγούμενο από το αποθεματικό ποσό χρησιμοποιείται αποκλειστικά στο τρέχον έτος του προϋπολογισμού του φορέα ενώ το ποσό αυτό δεν συνηγογίζεται για τον καθορισμό των ανώτατων ορίων δαπανών του φορέα τα επόμενα έτη. Εάν ο Διατάκτης δεν δαπανήσει ολόκληρο το χορηγούμενο από το αποθεματικό ποσό, το υπόλοιπο δεν μεταφέρεται σε προϋπολογισμό του φορέα του για επόμενο έτος.

Παράλληλα, από τις εγκεκριμένες πιστώσεις του προϋπολογισμού ενός Υπουργείου, ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί, κατά την έναρξη του αντίστοιχου οικονομικού έτους, να ορίσει ποσό δαπανών, ως αποθεματικό, που δεν υπερβαίνει το 5% του ανωτάτου ορίου δαπανών του συγκεκριμένου Υπουργείου. Το εν λόγω Υπουργείο υποχρεούται να τηρεί το αποθεματικό αυτό για την αντιμετώπιση δαπανών που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια του έτους του προϋπολογισμού και δεν ήταν δυνατό να προβλεφθούν.

Επί του άρθρου 60:

Με το **άρθρο 60** θεσπίζονται προϋποθέσεις για την κατάρτιση και υποβολή συμπληρωματικών προϋπολογισμών. Ειδικότερα, επιβάλλεται η κατάρτιση συμπληρωματικού προϋπολογισμού εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις: (α) εάν η τριμηνιαία έκθεση εκτέλεσης του προϋπολογισμού, που υποβάλλεται στη Βουλή από τον Υπουργό Οικονομικών, καταδεικνύει ότι η Κεντρική Διοίκηση ενδέχεται να υπερβεί το συνολικό ανώτατο όριο δαπανών που εγκρίθηκε από την Βουλή, (β) εάν το αποθεματικό του προϋπολογισμού έχει δεσμευθεί στο σύνολό του και θα απαιτηθούν πρόσθετοι πόροι για την κάλυψη απρόσμενων δαπανών πριν από το τέλος του οικονομικού έτους, (γ) εάν δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθούν άλλες μεταφορές ή ανακατανομές με την εφαρμογή των κανόνων μεταφοράς πιστώσεων, όπως ορίζονται στο άρθρο 71 του σχεδίου νόμου ή δ) εάν έχουν υπάρξει μείζονες αλλαγές στη σύνθεση του προϋπολογισμού ακόμα και αν δεν έχει μεταβληθεί το συνολικό ύψος των δαπανών.

Το περιεχόμενο, η διάρθρωση καθώς και οι διαδικασίες κατάρτισης του συμπληρωματικού Κρατικού Προϋπολογισμού μπορούν να διαφοροποιούνται, εφόσον απαιτείται, από τις αρχές και τους κανόνες που εφαρμόζονται για την κατάρτιση και έγκριση του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού.

Επί του άρθρου 61:

Κατ' εφαρμογή της συνταγματικής πρόβλεψης της παραγράφου 5 του άρθρου 79 Σ, στο **άρθρο 61** προβλέπεται η παράταση, με προεδρικό διάταγμα, για τέσσερις (4) μήνες της ισχύος του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους που έληξε ή λήγει, αν δεν είναι δυνατή η ψήφιση του προϋπολογισμού, επειδή έληξε η περίοδος της Βουλής. Για λόγους διασφάλισης της χρηστής διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών κατά τη μεταβατική αυτή περίοδο, δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση δαπανών που σχετίζονται με την παροχή νέων ή την επέκταση υφιστάμενων υπηρεσιών από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης. Διευκρινίζεται ότι η αναφορά του σχετικού εδαφίου σε υπηρεσίες γίνεται υπό τη λειτουργική έννοια αυτών, απαγορεύεται δηλαδή η ανάληψη ή η επέκταση διοικητικών δράσεων οι οποίες επάγονται δημοσιονομική επιβάρυνση. Εξυπακούεται ότι η απαγόρευση καταλαμβάνει και τη σύσταση νέων υπηρεσιών υπό οργανική έννοια (επιχείρημα από το έλασσον στο μείζον).

Επί του άρθρου 62:

Στο **άρθρο 62** ορίζεται ότι η κατάρτιση των προϋπολογισμών των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, εκτός από τις αρχές που αφορούν όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, διέπεται και από την αρχή της ειδικεύσεως του προϋπολογισμού και της ειδικότητας των πιστώσεων, η οποία ισχύει και για τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Επί του άρθρου 63:

Στο **άρθρο 63** ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την έγκριση των προϋπολογισμών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, πλην ΟΤΑ. Ειδικότερα ορίζεται ότι η υιοθέτηση του προϋπολογισμού από το αρμόδιο όργανο διοίκησης του φορέα και η έγκρισή του από τον εποπτευόμενα Υπουργό πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου από το έτος προϋπολογισμού και προβλέπονται οι συνέπειες σε περίπτωση μη τήρησης της προθεσμίας αυτής.

Επιπλέον, ορίζεται ότι ο προϋπολογισμός κάθε φορέα πρέπει να είναι συνεπής με το σχέδιο του συνοπτικού προϋπολογισμού του, όπως αυτό διαμορφώθηκε κατά τη διαδικασία κατάρτισης των ενιαίων προϋπολογισμών των υποτομέων, που περιλαμβάνονται στην εισηγητική έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού που έχει ήδη ψηφιστεί, καθώς επίσης και με το εκάστοτε ισχύον ΜΠΔΣ, τις εγκυκλίους του ΓΛΚ και των εποπτευόμενων υπουργείων. Σε περίπτωση που ο Υπουργός Οικονομικών διαπιστώσει την υιοθέτηση ή έγκριση προϋπολογισμού που δεν πληροί τις προϋποθέσεις του ανωτέρω

εδαφίου, με απόφασή του εκδίδει εντολή μη εκτέλεσης του προϋπολογισμού οικονομικών υπηρεσιών.

Όταν το ποσό των μεταβιβάσεων ή των επιχορηγήσεων από τον Κρατικό Προϋπολογισμό προς φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, που περιγράφεται στο σχέδιο του Κρατικού Προϋπολογισμού, έχει μεταβληθεί στον τελικά ψηφισθέντα από τη Βουλή Κρατικό Προϋπολογισμό, ο εν λόγω φορέας προχωρεί στην αναγκαία αναθεώρηση του προϋπολογισμού του μόλις αυτό είναι εφικτό. Για την αναθεώρηση των προϋπολογισμών των φορέων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005, ισχύουν και τα όσα ειδικότερα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 3 του ν. 4111/2013.

Ειδικά οι επιχειρήσεις και οργανισμοί του κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005, υποβάλλουν σχέδιο του αναλυτικού προϋπολογισμού τους στην αρμόδια Διεύθυνση του ΓΛΚ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση α) της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν.3429/2005.

Επί του άρθρου 64:

Στο **άρθρο 64** ορίζεται ότι η κατάρτιση και έγκριση των προϋπολογισμών των ΟΤΑ, εκτός από τις διατάξεις του ν. 4172/2013, είναι σύμφωνη και με το συνολικό πλαίσιο επίτευξης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου ή της πορείας προσαρμογής προς αυτόν.

Επί του άρθρου 65:

Στο **άρθρο 65** δίνεται ο ορισμός του Διατάκτη και γίνεται ο διαχωρισμός κύριου και δευτερεύοντος Διατάκτη, καθορίζονται οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις του, ρυθμίζονται θέματα σύγκρουσης συμφερόντων και ασυμβίβαστων. Ιδιαίτερα, θεσπίζεται για πρώτη φορά ασυμβίβαστο των καθηκόντων του με εκείνα του Προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών, στα πλαίσια του σαφούς διαχωρισμού των ρόλων τους.

Επί του άρθρου 66:

Στο **άρθρο 66** εκτίθενται ο ορισμός και η διαδικασία ανάληψης υποχρέωσης και αποσαφηνίζεται ιδίως μέσω της περιγραφής της διαδικασίας κατάρτισης και υπογραφής της σχετικής Απόφασης Ανάληψης Υποχρέωσης, ο διακριτός ρόλος του Διατάκτη και του Προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών, καθώς και των εξουσιοδοτημένων από αυτούς οργάνων. Διευκρινίζεται ότι η Απόφαση Ανάληψης Υποχρέωσης είναι διοικητική πράξη και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να αναληφθεί εγκύρως οποιαδήποτε δέσμευση ή να εκτελεσθεί οποιαδήποτε δαπάνη και περιέχει βεβαίωση του αρμοδίου οργάνου περί ύπαρξης και δέσμευσης της αναγκαίας πίστωσης (δημοσιονομική δέσμευση). Αναλυτικότερα, η Απόφαση Ανάληψης Υποχρέωσης είναι απαραίτητη είτε για την πραγματοποίηση ενεργειών που συνεπάγονται νομική δέσμευση του φορέα, όπως, ενδεικτικά, η υπογραφή σύμβασης, είτε για την πραγματοποίηση δαπάνης, για περιπτώσεις κατά τις οποίες η νομική δέσμευση προϋπάρχει, όπως ενδεικτικά, για την εξυπηρέτηση του χρέους, για την εκτέλεση υποχρεώσεων από προϋπάρχουσες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν υπηρεσίες κοινής ωφελείας,

από διεθνείς συνθήκες, από την υφιστάμενη νομοθεσία, όπως για την παροχή συντάξεων, κοινωνικών επιδομάτων κλπ.

Αναφορικά με το διακριτό ρόλο του Διατάκτη και του Προϊστάμενου οικονομικών υπηρεσιών, διευκρινίζεται ότι ο Διατάκτης είναι εκείνος που έχει την πρωτοβουλία και κινεί τη διαδικασία για την ανάληψη της υποχρέωσης, ενώ είναι και ο τελικός υπογράφων. Ο Προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών παρέχει τη δημοσιονομική έγκριση εφόσον είναι διαθέσιμες οι απαραίτητες πιστώσεις, τις οποίες και δεσμεύει, ενώ ενημερώνει και το Μητρώο Δεσμεύσεων του φορέα. Για τους φορείς των οποίων η οικονομική διαχείριση εποπτεύεται από αντίστοιχη ΥΔΕ, για όσο διάστημα δεν έχουν οι Προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών τους άμεση πρόσβαση στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής, η βεβαίωση ότι το ποσό της δαπάνης που αφορά, βρίσκεται εντός της σχετικής πίστωσης, και ειδικά για την Κεντρική Διοίκηση εντός του διαθέσιμου ποσοστού αυτής και ότι έχει δεσμευθεί από τον προϋπολογισμό του φορέα, υπογράφεται και από την ΥΔΕ, η οποία δεσμεύει και την πίστωση.

Επίσης, με το άρθρο 66 ρυθμίζεται μια σειρά από θέματα που αφορούν τις Αναλήψεις Υποχρέωσης, ενώ για την επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών, αυξάνεται το ανώτατο όριο δαπάνης, κάτω από το οποίο η προαναφερθείσα βεβαίωση δύναται να εκδίδεται από τον Προϊστάμενο των οικονομικών υπηρεσιών, χωρίς να απαιτείται συνυπογραφή από την ΥΔΕ.

Τέλος, με την **παράγραφο 13** διευκρινίζεται ότι ειδικά για το ΠΔΕ τίτλο ανάληψης υποχρέωσης αποτελεί η συλλογική απόφαση έργου ή μελέτης.

Επί του άρθρου 67:

Στο **άρθρο 67** ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την ανάληψη πολυετών υποχρεώσεων, για τις οποίες τίθεται ως προϋπόθεση η έγκριση αυτών, από τον Υπουργό Οικονομικών για τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, από το κατά νόμο οριζόμενο αρμόδιο όργανο για την ανάληψη έκαστης υποχρέωσης τέτοιου είδους για τους φορείς του υποτομέα των ΟΤΑ και από τον εποπτευόμενα Υπουργό για τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, εφόσον υπερβαίνουν κάποιο ποσό. Η ανωτέρω έγκριση δίνεται αφού το εγκριτικό όργανο ελέγξει ότι δεν γίνεται υπέρβαση των δεσμευτικών ορίων του ΜΠΔΣ. Επίσης ορίζεται ρητά ότι οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τις δαπάνες του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

Επί του άρθρου 68:

Στο **άρθρο 68** προβλέπεται η έκδοση προεδρικού διατάγματος για τον περαιτέρω καθορισμό διαδικασιών ανάληψης υποχρεώσεων κατά την εκτέλεση των προϋπολογισμών της Γενικής Κυβέρνησης και απαριθμούνται συγκεκριμένες υποχρεώσεις των Προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης αναφορικά με την ανάληψη υποχρεώσεων και την εξόφλησή τους.

Επί του άρθρου 69:

Με την **παράγραφο 1** επαναλαμβάνεται η συνταγματική διάταξη (άρθρο 98 Σ) περί ελέγχου των δαπανών από το Ελεγκτικό Συνέδριο, που πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 1265/1972 που ρυθμίζει τα της λειτουργίας τους καθώς και με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα. Επιπλέον, προβλέπεται και ο έλεγχος των εσόδων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Με την **παράγραφο 2** εισάγεται η δυνατότητα να προσδιορισθεί το κατώτατο ύψος των δαπανών, πάνω από το οποίο θα ελέγχει προληπτικά το Ελεγκτικό Συνέδριο, με προεδρικό διάταγμα που θα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 17 του άρθρου 282 του ν. 3852/2010 (Α' 87).

Επί του άρθρου 70:

Στο **άρθρο 70** ορίζεται ότι για την στενή παρακολούθηση της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού συνάπτονται συμφωνίες μεταξύ του Υπουργείου Οικονομικών και των υπολοίπων Υπουργείων με τις οποίες τα τελευταία δεσμεύονται για την υλοποίηση δράσεων που θα εξασφαλίζουν την ορθή εκτέλεση των προϋπολογισμών τους. Προβλέπεται ότι μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους καταρτίζουν προγράμματα μηνιαίας εκτέλεσης των προϋπολογισμών τους, βάσει των οποίων καθορίζονται οι τριμηνιαίοι στόχοι οι οποίοι με ευθύνη των αρμοδίων ΓΔΟΥ υποβάλλονται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Επί του άρθρου 71:

Στο **άρθρο 71** καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις ανακατανομής πιστώσεων του Κρατικού Προϋπολογισμού, δηλαδή τόσο του Τακτικού όσο και του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (**παράγραφοι 1-5**). Για την παρακολούθηση της πορείας των ανακατανομών των πιστώσεων ο Υπουργός Οικονομικών υποβάλλει κάθε τρίμηνο στην Βουλή έκθεση με τα λεπτομερή αθροιστικά στοιχεία των μεταφορών πιστώσεων του προϋπολογισμού που εγκρίθηκαν (**παράγραφος 6**). Επίσης, ορίζεται ότι η παραβίαση των όρων του άρθρου αυτού συνεπάγεται κυρώσεις για τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, που αφορούν στην ισόποση μείωση των επιμέρους ανώτατων ορίων δαπανών τους, του επόμενου οικονομικού έτους (**παράγραφος 8**).

Επί του άρθρου 72:

Στο **άρθρο 72** ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τα ποσοστά διάθεσης των πιστώσεων, καθώς και τα ανώτατα όρια πληρωμών του Δημοσίου. Έτσι, ο Υπουργός Οικονομικών με απόφασή του έχει τη δυνατότητα να καθορίζει τα ποσοστά διάθεσης των πιστώσεων κατά τρίμηνο και το όριο πληρωμών κατά μήνα, σύμφωνα με την ισχύουσα διαδικασία.

Με την ανάθεση της άσκησης της νομοματικής και συναλλαγματικής πολιτικής στην Τράπεζα της Ελλάδος (ν.1266/1982), το ανώτατο όριο πληρωμών καθορίζεται από τον Υπουργό Οικονομικών.

Το ανώτατο όριο πληρωμών μαζί με τα ποσοστά διάθεσης πιστώσεων, είναι τα βασικά μέσα που διαθέτει ο Υπουργός Οικονομικών για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού, δεδομένου ότι μπορεί να παρεμβαίνει κάθε στιγμή στην πραγματοποίηση των εξόδων, όταν αυτό επιβάλλεται από δημοσιονομικές δυσχέρειες ή από μεταβολές των οικονομικών συνθηκών.

Επί του άρθρου 73:

Στο **άρθρο 73** προβλέπεται για το πρώτο εξάμηνο κάθε έτους η διάθεση του 90% των πιστώσεων του ετήσιου τακτικού προϋπολογισμού, πλην ορισμένων κατηγοριών δαπανών για τις οποίες χορηγείται το 100% αυτών. Το υπολειπόμενο 10% των πιστώσεων διατίθεται το δεύτερο εξάμηνο κάθε έτους, υπό τις ειδικότερα οριζόμενες προϋποθέσεις του άρθρου.

Επί του άρθρου 74:

Στο **άρθρο 74** καθορίζονται οι περιπτώσεις εγγραφής πιστώσεων, ισόποσων με τα έσοδα που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους του εκτελούμενου προϋπολογισμού.

Επί του άρθρου 75:

Στο **άρθρο 75** ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν στα έσοδα του προϋπολογισμού, η ακολουθούμενη διαδικασία σε περίπτωση που αυτά δεν εισπραχθούν μέσα στο οικονομικό έτος στο οποίο έχουν βεβαιωθεί και καθιερώνεται η σύνταξη ετήσιας έκθεσης της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικής Διοίκησης και Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. σχετικά με την πορεία των δημοσίων εσόδων, η οποία υποβάλλεται στον Υπουργό Οικονομικών και το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Επί του άρθρου 76:

Στο **άρθρο 76** ορίζεται ότι οι πληρωμές του Δημοσίου ενεργούνται μόνο με την έκδοση των προβλεπόμενων τίτλων πληρωμής, σε βάρος των ειδικών πιστώσεων κατά υπουργείο και αποκεντρωμένη διοίκηση και μέσα στα όρια των πληρωμών και ποσοστών διάθεσης που ορίζονται από τον Υπουργό Οικονομικών.

Στην **παράγραφο 4** αναφέρεται η σύνταξη ετήσιας έκθεσης για την πορεία και τα αποτελέσματα του ελέγχου επί των δημοσίων δαπανών, που συνοδεύει τον Προϋπολογισμό στη Βουλή.

Επί του άρθρου 77:

Στο **άρθρο 77** καθορίζεται η έννοια των δημοσίων δαπανών, οι οποίες πρέπει να προβλέπονται από γενική ή ειδική διάταξη τυπικού νόμου ή κανονιστικής διοικητικής πράξης ή να συντελούν στην εκπλήρωση των σκοπών των φορέων, όπως αυτοί προσδιορίζονται στις καταστατικές και οργανωτικές διατάξεις τους (**παράγραφοι 1 και 2**). Με την **παράγραφο 3** ορίζεται ότι οι

δαπάνες που προκαλούνται από κανονιστικές διοικητικές πράξεις, αναγνωρίζονται και βαρύνουν τον Κρατικό Προϋπολογισμό ή τους προϋπολογισμούς των επιχορηγούμενων από αυτόν φορέων, μόνον εφόσον εκδίδονται με τη σύμπραξη του Υπουργού Οικονομικών. Η παράλειψη σύμπραξης αποτελεί μη τήρηση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, με την εξαίρεση των αποφάσεων που καθορίζουν το ύψος της επιχορήγησης φορέων που επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, εκείνων που καθιερώνουν υπερωριακή απασχόληση κατά το άρθρο 20 του ν. 4024/2011 (Α' 226) καθώς και των αποφάσεων για τον καθορισμό αποζημίωσης σε ιδιώτες μέλη συλλογικών οργάνων, για τις οποίες δεν απαιτείται η σχετική σύμπραξη. Επίσης, με τις **παραγράφους 4 και 5** ρυθμίζονται ειδικές κατηγορίες δαπανών.

Επί του άρθρου 78:

Οι διατάξεις του **άρθρου 78** αποτελούν αναδιατύπωση των καταργούμενων διατάξεων των παραγράφων 1 έως 7 του άρθρου 15 και της παραγράφου 13 του άρθρου 21 του ν.2362/1995. Ειδικότερα αναφέρονται στην έννοια της πίστωσης έργου ΠΔΕ και τη δυνατότητα κατά τη διάρκεια του έτους να ανακατανέμονται οι πιστώσεις έργων ΠΔΕ προς χάριν της ευελιξίας εκτέλεσης του Προϋπολογισμού.

Επί του άρθρου 79:

Οι διατάξεις του **άρθρου 79** αποτελούν αναδιατύπωση των καταργούμενων διατάξεων του ν. 2362/1995 για τα θέματα ανάληψης υποχρεώσεων για τις δαπάνες του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων καθώς και τη διαδικασία πληρωμής αυτών. Ειδικότερα:

Στην **παράγραφο 1** επαναλαμβάνονται οι διατάξεις που αφορούν στην ανάληψη υποχρεώσεων για τις δαπάνες του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, όπως αυτές περιλαμβάνονται στην καταργούμενη παράγραφο 13 του άρθρου 21 του ν. 2362/1995 καθώς και στο Π.Δ. 113/2010, και συμπληρώνουν τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 66 του σχεδίου νόμου για τις λοιπές δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού.

Στην **παράγραφο 2** επαναλαμβάνονται οι καταργούμενες διατάξεις για τις πολυετείς δεσμεύσεις του ΠΔΕ όπως περιλαμβάνονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 21 του ν. 2362/1995.

Στην **παράγραφο 3** επαναλαμβάνονται οι καταργούμενες διατάξεις των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 7 του ν. 2362/1995 που αφορούν στον τρόπο πληρωμής των έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Επί του άρθρου 80:

Στην **παράγραφο 1** επαναλαμβάνονται οι καταργούμενες διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 21 του ν. 2362/1995 που αφορούν στην έκδοση των ΣΑ και την εκτέλεση του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

Στην **παράγραφο 2** αντικαθίσταται η μέχρι σήμερα παρεχόμενη εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος με την εξουσιοδότηση για την έκδοση ΚΥΑ, των Υπουργών Ανάπτυξης και

Ανταγωνιστικότητας και Οικονομικών για τους γενικούς κανόνες της διαδικασίας υλοποίησης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Στην **παράγραφο 4** αποτυπώνονται οι καταργούμενες διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 7 του ν 2362/1995, που αφορούν στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων Περιφερειακού Επιπέδου.

Επί του άρθρου 81:

Στο **άρθρο 81** ορίζεται η έννοια των τίτλων εισπραξης δημοσίων εσόδων και καθορίζονται αρμόδια εισπρακτικά όργανα, στα οποία περιλαμβάνονται, εκτός των Δημοσίων οικονομικών υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.), και τράπεζες, οργανισμοί, ΕΛΤΑ και λοιπές δημόσιες υπηρεσίες (**παράγραφοι 1 και 2**).

Με την **παράγραφο 3** ορίζεται το ακατάσχετο των εισπράξεων δημοσίων εσόδων που πραγματοποιούνται από τους διαχειριστές ή τους ταμίες των Δ.Ο.Υ., τους ειδικούς ταμίες ή τα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) στα οποία έχει ανατεθεί η εισπραξη, καθώς και το περιεχόμενο των χρηματοκιβωτίων των Δ.Ο.Υ.

Επί του άρθρου 82:

Στο **άρθρο 82** ρυθμίζονται ορίζονται τα αποδεικτικά εισπραξης δημοσίων εσόδων, που είναι υποχρεωμένα να εκδίδουν τα εισπρακτικά όργανα, επί ποινή ακυρότητας, καθώς και άλλα διαδικαστικά θέματα.

Επίσης, στο άρθρο αυτό εντάσσονται οι διατάξεις που έχουν θεσπισθεί με το ν.δ. 49/1973 (άρθρο 1), ν.1041/1980 (άρθρο 89 παρ.3) και ν.2469/1997 (άρθρο 15 παρ. 7) αναφορικά με την εισπραξη ορισμένων δημοσίων εσόδων, που καθορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, με διάθεση από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες ειδικών εντύπων αντί της έκδοσης αποδεικτικών εισπραξης.

Επί του άρθρου 83:

Στο **άρθρο 83** ρυθμίζονται τα θέματα που αναφέρονται στην αρμοδιότητα των Δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών, αναφορικά με την εισπραξη των εσόδων, τη διαχείριση ενσήμων, αξιών και οποιουδήποτε υλικού που η πώληση ανατίθεται σε αυτές, τη διακίνηση των χρημάτων του Δημοσίου μεταξύ Δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών, καθώς και τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας, τόσο για τη φρούρηση των καταστημάτων, όσο και την αποστολή και παραλαβή χρημάτων, αξιών και υλικού.

Επί του άρθρου 84:

Στο **άρθρο 84** παρέχεται εξουσιοδότηση, με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, για την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων, με τα οποία καθορίζονται η διάρθρωση και η λειτουργία των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών, τα καθήκοντα και οι ευθύνες των προϊστάμενων των Δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών, του προσωπικού αυτών και των υπολόγων, καθώς και το λογιστικό σύστημα των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών.

Επί του άρθρου 85:

Στο άρθρο 85 ρυθμίζονται τα ζητήματα εισπράξεων και πληρωμών του Δημοσίου. Ανατίθεται στην Τράπεζα της Ελλάδος η διεξαγωγή των χρηματικών, με ευρεία έννοια, δοσοληψιών, αφού οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες αφ' ενός καταθέτουν τις εισπράξεις τους σε λογαριασμούς που τηρούνται σε αυτήν, αφ' ετέρου αναλαμβάνουν από τους ίδιους λογαριασμούς τα σχετικά ποσά που απαιτούνται για την πληρωμή των δημόσιων δαπανών.

Στην **παράγραφο 2** επαναλαμβάνονται οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 68 του ν. 2362/1995, αναφορικά με την κατάθεση των ημερήσιων εισπράξεων και το χρηματικό εφοδιασμό των Δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών, στις οποίες δεν εδρεύει πράκτορας ή διαχειριστής της Τράπεζας της Ελλάδος. Στην **παράγραφο 3** περιέχονται διατάξεις αναφορικά με την αναπλήρωση πλαστών χαρτονομισμάτων και τη μεταφορά χρημάτων των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών.

Επί του άρθρου 86:

Στο άρθρο 86 προβλέπεται ότι με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα στοιχεία και οι καταστάσεις που υποβάλλουν οι Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών, προκειμένου να ενημερώνεται ο Υπουργός Οικονομικών για την πορεία εκτέλεσης του Προϋπολογισμού.

Επί του άρθρου 87:

Στο άρθρο 87 ορίζεται η έννοια των Ειδικών Ταμίων καθώς και ότι οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες τους, καθώς και τα τηρούμενα από αυτούς βιβλία διέπονται από ειδικές διατάξεις. Οι διατάξεις αυτές μπορεί να τροποποιούνται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών.

Επιπλέον, προβλέπεται ότι ο Υπουργός Οικονομικών καθορίζει με απόφασή του, το χρόνο απόδοσης στο Δημόσιο των εισπραττόμενων από τους Ειδικούς Ταμίες εσόδων.

Επί του άρθρου 88:

Στο άρθρο 88 καθορίζεται η ακολουθούμενη διαδικασία εξακρίβωσης του χρηματικού υπολοίπου των υπολόγων των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών και Ειδικών Ταμείων σε καθημερινή βάση.

Επί του άρθρου 89:

Στο άρθρο 89 ορίζεται η ανεξαρτησία των ΥΔΕ και των Ειδικών Λογιστηρίων από τους φορείς των οποίων ελέγχουν τις δαπάνες και η υπαγωγή τους απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών.

Η ανωτέρω διάταξη υπαγορεύθηκε από την ανάγκη της αντικειμενικής και ανεπιχρυσίας άσκησης από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου του ελέγχου νομιμότητας και κανονικότητας των δημοσίων δαπανών.

Αναφέρονται επίσης αναλυτικά απαριθμημένες οι γενικές αρμοδιότητες των Υπηρεσιών αυτών.

Επί του άρθρου 90:

Στο **άρθρο 90** ορίζεται ότι διενεργείται ετήσια τακτική ή έκτακτη επιθεώρηση των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου και του Ειδικού Λογιστηρίου στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας από οικονομικούς επιθεωρητές, οι οποίοι συντάσσουν και εκθέσεις αξιολόγησης αυτών και των προϊσταμένων τους. Επίσης, ορίζεται ότι εάν διαπιστωθούν αξιόποινες πράξεις ή παραλείψεις, αποστέλλεται σχετική έκθεση στον Εισαγγελέα.

Επί του άρθρου 91:

Στο **άρθρο 91** καθορίζονται οι αρμοδιότητες των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου για τον έλεγχο νομιμότητας και την εκκαθάριση των δημοσίων δαπανών.

Ειδικότερα, στην **παράγραφο 1** διευκρινίζεται ότι τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατά κατηγορία δαπάνης αποστέλλονται στις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Διατάκτη, αφού προηγουμένως ασκηθεί από αυτές σχετικός έλεγχος.

Στην **παράγραφο 2** αναφέρεται ότι διενεργείται έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας των δαπανών από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου και ορίζονται οι σχετικές προϋποθέσεις προκειμένου να κριθεί μία δαπάνη νόμιμη και κανονική.

Στην **παράγραφο 3** ορίζεται ότι, μετά τον έλεγχο της νομιμότητας, η Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου προβαίνει στην εκκαθάριση της δαπάνης, τον προσδιορισμό δηλαδή του ύψους των απαιτήσεων των πιστωτών του Δημοσίου βάσει νομίμων και πλήρων δικαιολογητικών.

Η **παράγραφος 4** αφορά στην εκκαθάριση των δαπανών των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, και ορίζεται ότι η εκκαθάριση των δαπανών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ενεργείται σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει το Υπουργείο αυτό.

Με την **παράγραφο 5** συμπληρώνεται ο έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας των δημοσίων δαπανών από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου και με έλεγχο του φυσικού αντικειμένου τους. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου παρέχεται με την **παράγραφο 6** εξουσιοδότηση με προεδρικό διάταγμα να ρυθμίζονται όλα τα σχετικά με τον ανωτέρω έλεγχο θέματα.

Τέλος, με την **παράγραφο 7** προβλέπεται ότι με προεδρικό διάταγμα μπορεί να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τον έλεγχο, την εκκαθάριση και εντολή πληρωμής των δαπανών του δημοσίου, να ορίζονται τα αρμόδια όργανα ανάλογα με το ύψος της δαπάνης και τη φύση της, η διαδικασία, ο τύπος, οι δαπάνες που εξαιρούνται και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

Επί του άρθρου 92:

Στο **άρθρο 92** ορίζονται οι τίτλοι πληρωμής των δαπανών του Δημοσίου.

Διευκρινίζεται ότι τα χρηματικά εντάλματα εκδίδονται από τις αρμόδιες για τον έλεγχο και την εκκαθάριση των δημοσίων δαπανών Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου ή από άλλο αρμόδιο κατά νόμο όργανο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 7 του άρθρου 91 και θεσπίζεται η δυνατότητα πληρωμής των εξόδων του Δημοσίου, όχι μόνο με χρηματικά εντάλματα, αλλά και με άλλους τίτλους πληρωμής.

Με την **παράγραφο 4** ορίζεται ότι με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών δύνανται να εκδίδονται χρηματικά εντάλματα για την τακτοποίηση των λογιστικών εκκρεμοτήτων, που χρονίζονται στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.) και μεταφέρονται από έτος σε έτος επειδή δεν υπάρχει άλλος τρόπος τακτοποίησής τους, για την τακτοποίηση των πραγματοποιηθεισών κατασχέσεων σε βάρος λογαριασμών του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και για τη ρύθμιση περιπτώσεων μη απόδοσης ποσών σε δικαιούχους (κρατήσεων υπέρ ασφαλιστικών ταμείων, δόσεις στεγαστικών δανείων, ιδιώτες κ.λπ) κατόπιν εσφαλμένων ενεργειών και ευθύνης των Δ.Ο.Υ.

Επί του άρθρου 93:

Με την **παράγραφο 1** παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών για τον καθορισμό των απαιτούμενων δικαιολογητικών εξόφλησης των τίτλων πληρωμής από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες ή άλλα αρμόδια όργανα.

Με την **παράγραφο 2** ρυθμίζονται τα θέματα της ευθύνης των δημοσίων οργάνων για την καθ' υπέρβαση πληρωμή των εκκαθαρισμένων δαπανών, για πληρωμές με εντολή αναρμόδιου οργάνου, για πληρωμές πέραν των ορίων των πιστώσεων που έχουν χορηγηθεί, καθώς και για την εξόφληση τίτλων στους οποίους δεν επισυνάπτονται τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

Με την **παράγραφο 3** προβλέπεται η δυνατότητα άρνησης των ανωτέρω οργάνων για την εξόφληση τίτλων πληρωμής όταν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2, με την εξαίρεση των πιστώσεων για την πληρωμή δαπανών μισθοδοσίας, όπου μπορεί ο Διατάκτης να διατάξει την πληρωμή με ευθύνη του, οπότε καθίσταται και ο αποκλειστικός υπεύθυνος.

Με την **παράγραφο 5** διευκρινίζεται ότι για όμοιες δαπάνες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, η ευθύνη για την ύπαρξη πίστωσης και την πληρότητα των δικαιολογητικών βαρύνει τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου αυτού και όχι τα αρμόδια όργανα πληρωμής των σχετικών δαπανών.

Με την **παράγραφο 6** παρέχεται η δυνατότητα πληρωμής των δαπανών του Δημοσίου από Τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα και εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Οικονομικών να καθορίσει με απόφασή του τον τρόπο πληρωμής αυτών, την ευθύνη των αρμόδιων για την εξόφληση οργάνων, το ύψος της προμήθειας ή αμοιβής που τυχόν θα καταβάλλεται και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Με την **παράγραφο 7** επαναλαμβάνεται η καταργούμενη ρύθμιση της παραγράφου 4 του άρθρου 23 του ν.2362/1995 αναφορικά με την εξόφληση των χρηματικών ενταλμάτων από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) με πίστωση του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου, με την

επιφύλαξη των διατάξεων που διέπουν την εκτέλεση του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων.

Στην ίδια παράγραφο προβλέπεται ότι με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, ρυθμίζονται ο τρόπος και η διαδικασία εξόφλησης των ανωτέρω χρηματικών ενταλμάτων από τις Υ.Δ.Ε. και καθορίζονται τα αρμόδια όργανα, η ευθύνη αυτών, ο τύπος και ο τρόπος τήρησης των αναγκαίων λογιστικών βιβλίων και στοιχείων και η διαδικασία αποστολής των εξοφληθέντων ενταλμάτων στο Ελεγκτικό Συνέδριο και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να καθορίσει με απόφασή του τις λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

Επί του άρθρου 94:

Με τις διατάξεις του **άρθρου 94** παρέχεται η δυνατότητα στους προϊσταμένους των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου να εντέλλονται, σε περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης, την άμεση πληρωμή δαπάνης, την εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων ή εκτέλεση επιτροπικών ενταλμάτων, πριν από την αποστολή τους στις αρμόδιες Οικονομικές Υπηρεσίες και τους δευτερεύοντες Διατάκτες.

Επί του άρθρου 95:

Στο **άρθρο 95** ρυθμίζονται θέματα που αφορούν την εξόφληση τίτλων πληρωμής από δικαιούχους που αδυνατούν, για οποιονδήποτε λόγο, να υπογράψουν την πράξη εξόφλησης, με την παροχή εξουσιοδότησης στον Υπουργό Οικονομικών για την έκδοση σχετικής απόφασης.

Επί του άρθρου 96:

Στο **άρθρο 96** ρυθμίζονται θέματα καταλογισμού για μη νόμιμες δαπάνες που πληρώθηκαν με διάφορους τίτλους πληρωμής. Στις περιπτώσεις αυτές γίνεται καταλογισμός:

- α) Στον υπάλληλο που από δόλο ή βαρεία αμέλεια προβαίνει σε παράνομες πράξεις ή παραλείψεις ή συμπράττει στην έκδοση αυτών ή στη μη τήρηση των νόμιμων διαδικασιών πραγματοποίησης της δαπάνης και
- β) στο λαβόντα, εφόσον έχει συντελέσει υπαίτια στη μη νόμιμη πληρωμή, καθώς και σε κάθε περίπτωση αχρεώστητης πληρωμής.

Αρμόδιο για τον καταλογισμό όργανο μη νόμιμων δαπανών είναι ο Διατάκτης, οι κάθε ειδικότητας επιθεωρητές, και σε κάθε περίπτωση το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Επί του άρθρου 97:

Στο **άρθρο 97** ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην έκδοση αντιγράφων απολεσθέντων αποδεικτικών εισπραξης και τίτλων πληρωμής. Η έκδοση των αντιγράφων αυτών γίνεται και με την έγκριση του οργάνου, στο οποίο έχει μεταβιβασθεί η αρμοδιότητα αυτή.

Για την έκδοση αντιγράφων απολεσθέντων αποδεικτικών εισπραξης και τίτλων πληρωμής απαιτείται να διαπιστωθεί, προκειμένου για τα αποδεικτικά

είσπραξης, η εισαγωγή στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία του ποσού που έχει εισπραχθεί με αυτά και προκειμένου για τους τίτλους πληρωμής η μη εξόφληση αυτών.

Με την **παράγραφο 2** ρυθμίζεται το θέμα της απώλειας χρηματικών ενταλμάτων ή άλλων τίτλων πληρωμής μετά την εξόφληση αυτών και αυτό μόνο για υπηρεσιακή χρήση. Τα αντίγραφα των ανωτέρω χρηματικών ενταλμάτων ή άλλων τίτλων πληρωμής θα εκδίδονται από τα αρμόδια όργανα (Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου κ.λπ.) και θα φέρουν υποχρεωτικά σε εμφανές σημείο την ένδειξη "για υπηρεσιακή χρήση".

Με την **παράγραφο 3** προβλέπεται ότι ο Υπουργός Οικονομικών, με απόφασή του, καθορίζει τον τρόπο πληρωμής δημόσιας δαπάνης σε περίπτωση που τα δικαιολογητικά αυτής έχουν απολεσθεί πριν από την έκδοση τίτλου πληρωμής.

Επί του άρθρου 98:

Στο **άρθρο 98** παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών με απόφασή του να καθορίσει το χρόνο και τη διαδικασία απόδοσης των εσόδων που εισπράττονται υπέρ τρίτων.

Επί του άρθρου 99:

Στο **άρθρο 99** παρέχεται η δυνατότητα χρησιμοποίησης των κονδυλίων των προξενικών εισπράξεων με την πληρωμή δαπανών του Δημοσίου σε χώρες του εξωτερικού, σε εξαιρετικές ή επείγουσες περιπτώσεις.

Επί του άρθρου 100:

Στο **άρθρο 100** ορίζεται η έννοια των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής, καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής και προβλέπεται η περίπτωση έκδοσης τέτοιων ενταλμάτων, για την αντιμετώπιση μικρού ύψους δαπανών μέχρι συνολικού ποσού 7.000 ευρώ κατά Κωδικό Αριθμό Εξόδου (Κ.Α.Ε.), ετησίως. Το ποσό αυτό δύναται να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (**παράγραφοι 1 και 2**).

Στην **παράγραφο 3** καθορίζονται τα πρόσωπα και οι υπηρεσίες στο όνομα των οποίων μπορεί να εκδίδονται χρηματικά εντάλματα προπληρωμής και προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών είναι δυνατόν να εκδίδονται τέτοια εντάλματα στο όνομα άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων, πλην της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στις **παραγράφους 4 και 5** ορίζεται ο χρόνος έκδοσης των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής, με απόφαση του Διατάκτη. Με την απόφαση του Διατάκτη ορίζονται το ποσό, το είδος της δαπάνης, ο υπόλογος, η προθεσμία καθώς και η παράταση της προθεσμίας απόδοσης λογαριασμού.

Επί του άρθρου 101:

Στο **άρθρο 101** και για την προστασία του κύρους των Υπηρεσιών Δημοσιονομικού Ελέγχου, προβλέπεται η απαγόρευση έκδοσης ενταλμάτων

προπληρωμής στο όνομα των υπαλλήλων των Υπηρεσιών αυτών, για να μη συμπίπτει στο ίδιο πρόσωπο η ιδιότητα του ελέγχοντος και του ελεγχομένου. Ορίζονται οι υπόλογοι ενταλμάτων προπληρωμής και δίδεται η ευχέρεια να προπληρώνονται τα σχετικά έξοδα σε μετακινούμενους για εκτέλεση υπηρεσίας υπαλλήλους του Δημοσίου καθώς και σε άλλα πρόσωπα. Επίσης, καθορίζονται ειδικές περιπτώσεις έκδοσης χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής.

Επί του άρθρου 102:

Στο **άρθρο 102** περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν στις υποχρεώσεις και τις ευθύνες των υπολόγων από εντάλματα προπληρωμής.

Με την **παράγραφο 1** καθίσταται σαφές ότι ο υπόλογος μπορεί από το προϊόν του χρηματικού εντάλματος προπληρωμής να πραγματοποιεί πληρωμές μέχρι τη λήξη της προθεσμίας απόδοσης λογαριασμού και σε καμιά περίπτωση πέραν της 31ης Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο εκδόθηκε το χρηματικό ένταλμα προπληρωμής.

Με τις **παραγράφους 2 και 3** οριοθετούνται οι ευθύνες των υπολόγων ενταλμάτων προπληρωμής, καθώς και των δευτέρων υπολόγων όταν τα Χ.Ε.Π. εκδίδονται στο όνομα τραπεζών και λοιπών πιστωτικών ιδρυμάτων. Έτσι, οι μεν υπόλογοι ενταλμάτων προπληρωμής ευθύνονται μόνο αν από δόλο ή βαρεία αμέλεια πλήρωσαν μη νόμιμες δαπάνες ή δεν απέδωσαν λογαριασμό μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, οι δε δεύτεροι υπόλογοι είναι υπεύθυνοι μόνο για τη συγκέντρωση και την εμπρόθεσμη υποβολή των δικαιολογητικών. Επίσης, το αρμόδιο όργανο που δίδει τις σχετικές οδηγίες ευθύνεται για τυχόν μη νόμιμη πληρωμή, με την προϋπόθεση ότι ενήργησε με δόλο ή βαρεία αμέλεια.

Επί του άρθρου 103:

Με την **παράγραφο 1** ορίζεται η προθεσμία απόδοσης λογαριασμού των χρηματικών ενταλμάτων προπληρωμής η οποία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη του ενός (1) μηνός από τη λήξη του οικονομικού έτους.

Επίσης ορίζεται ότι εντός ενός (1) μηνός από την παραπάνω προθεσμία τα δικαιολογητικά διαβιβάζονται στην αρμόδια υπηρεσία εκκαθάρισης η οποία εκδίδει ειδικό παραστατικό για τη λογιστική τακτοποίηση.

Οι περιορισμένες προθεσμίες απόδοσης λογαριασμού και τακτοποίησης του ΧΕΠ κρίνονται απαραίτητες για τον τερματισμό αδικαιολόγητων καθυστερήσεων και την ορθή λογιστική αντιμετώπιση των προπληρωμών.

Με την **παράγραφο 2** ορίζεται ότι εξαιρέσεις από τις προθεσμίες της παραγράφου 1 του άρθρου 102 και του πρώτου εδαφίου του παρόντος άρθρου επιτρέπονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών.

Τέλος, με την **παράγραφο 3** ορίζεται ότι σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας απόδοσης λογαριασμού, η οποία διαπιστώνεται από έρευνα επιθεωρητή, η πορισματική έκθεση δύναται να αποτελέσει παραστατικό στοιχείο για τη δικαιολόγηση της δαπάνης, προκειμένου για την τακτοποίηση του χρηματικού εντάλματος προπληρωμής.

Επί του άρθρου 104:

Στο **άρθρο 104** επιτρέπεται η έκδοση ενταλμάτων προπληρωμής για πληρωμές από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μέχρι την 31η Μαρτίου του επόμενου οικονομικού έτους, με προθεσμία απόδοσης μέχρι την 30η Μαΐου. Εξαιρέσεις από τις προθεσμίες αυτές, για δαπάνες εξωτερικού, επιτρέπονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 103.

Επί του άρθρου 105:

Στο **άρθρο 105** ορίζεται η έννοια των προσωρινών χρηματικών ενταλμάτων και καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για την έκδοση Προσωρινών Χρηματικών Ενταλμάτων, ο έλεγχος επί των ενταλμάτων αυτών και ο τρόπος τακτοποίησής τους.

Επί του άρθρου 106:

Στο **άρθρο 106** παρέχονται οι αναγκαίες νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις για τη ρύθμιση με προεδρικά διατάγματα, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Οικονομικών, θεμάτων σχετικών με τις διατάξεις του Υποκεφαλαίου 7 περί προπληρωμών.

Επί του άρθρου 107:

Στο **άρθρο 107** προβλέπεται ότι κάθε διαχειριστής δημοσίου χρήματος που του προκαταβάλλεται με την υποχρέωση απόδοσης λογαριασμού, χωρίς να έχει προηγηθεί η έκδοση εντάλματος προπληρωμής, υπέχει όλες τις υποχρεώσεις και ευθύνες των υπολόγων ενταλμάτων προπληρωμής. Επιπλέον, καθορίζεται ο Υπουργός Οικονομικών ως αρμόδιος για την επίσχεση αποδοχών των καθυστερούντων υπολόγων των προσωρινών ενισχύσεων πάγιων προκαταβολών.

Επί του άρθρου 108:

Στο **άρθρο 108** καθορίζεται ο τρόπος σύστασης και λειτουργίας των πάγιων προκαταβολών. Παράλληλα επικαιροποιούνται οι σχετικές ρυθμίσεις ως προς το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων, σύμφωνα και με όσα ορίζονται από τα άρθρα 2 και 5 του ν. 3601/2007 (Α'178), ενώ αντίστοιχα προσαρμόζονται και οι όροι συναλλαγών σε όρους Ευρώ (€).

Επί του άρθρου 109:

Στο **άρθρο 109** ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στη διαχείριση των πάγιων προκαταβολών καθώς και στη διαδικασία ορισμού και τις ευθύνες των υπολόγων διαχειριστών αυτών.

Επί του άρθρου 110:

Στο **άρθρο 110** καθορίζεται η διαδικασία αποκατάστασης των ελλειμμάτων των πάγιων προκαταβολών. Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ρυθμίζονται θέματα που αφορούν:

- α) στην ευθύνη των υπολόγων των πάγιων προκαταβολών κατ' αναλογία με τα ισχύοντα για τους δημόσιους εν γένει υπολόγους,
- β) στον καταλογισμό εις ολόκληρον του ποσού της παράνομης ή αχρεώστητης πληρωμής σε βάρος του λαβόντος και των τυχόν συνυπεύθυνων οργάνων,
- γ) στην αποκατάσταση των ελλειμμάτων που δημιουργεί στις διαχειρίσεις πάγιων προκαταβολών εξωτερικού, η εξαναγκασμένη μετατροπή του νομίσιματος σύστασης στο εγχώριο νόμισμα και ορίζεται ότι στην περίπτωση αυτή η αποκατάσταση γίνεται με πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατόπιν απαλλακτικού για τον υπόλογο πορίσματος αρμόδιου επιθεωρητή που ορίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες, κατά περίπτωση, διατάξεις και
- δ) στην τακτοποίηση των πάγιων προκαταβολών σε βάρος των οικείων πιστώσεων του αρμόδιου υπουργείου.

Μόνο στις περιπτώσεις που εκδίδεται απαλλακτική για τον υπόλογο πράξη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως προς την απώλεια χρημάτων, αξιών ή υλικού, η τακτοποίηση γίνεται σε βάρος ειδικής πίστωσης του Υπουργείου Οικονομικών.

Επί του άρθρου 111:

Στο **άρθρο 111** ρυθμίζονται ζητήματα υποχρεώσεων των διαχειριστών των πάγιων προκαταβολών.

Επί του άρθρου 112:

Στο **άρθρο 112** προβλέπεται η σύσταση προκαταβολών αξιών (χαρτόσημα, δηλώσεις κ.λπ.) στο Δημόσιο, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τους Ο.Τ.Α. και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να ρυθμίζει, με απόφασή του, τις λεπτομέρειες για τη σύσταση των προκαταβολών αυτών.

Επί του άρθρου 113:

Στο **άρθρο 113** θεσπίζεται ο υποχρεωτικός ετήσιος έλεγχος των διαχειρίσεων των πάγιων προκαταβολών από την αρμόδια επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών. Περαιτέρω, παρέχεται η ευχέρεια στον Υπουργό Οικονομικών να αναθέτει τον έλεγχο των ανωτέρω διαχειρίσεων και σε άλλους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών. Οι διατάξεις αυτές αποβλέπουν στη θέσπιση ενός αποτελεσματικού συστήματος διενέργειας ελέγχων αναφορικά με τη διαχείριση των πάγιων προκαταβολών, δεδομένου ότι μέσω αυτών διατίθενται σημαντικά ποσά από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Επί του άρθρου 114:

Στο **άρθρο 114** καθορίζονται περιοριστικά οι περιπτώσεις διενέργειας προκαταβολών, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, σε βάρος του Λογαριασμού του Δημοσίου, ενώ παρέχεται η δυνατότητα ταχείας πληρωμής των υποχρεώσεων και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, με την

προσθήκη της περίπτωσης ια', ρυθμίζεται το θέμα της ανάγκης άμεσης εκταμίευσης ποσών για ειδικές περιπτώσεις με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ή κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και των συναρμοδίων Υπουργών. Στην αιτιολογημένη απόφαση πρέπει κατά περίπτωση να ορίζονται τα όργανα διαχείρισης των προκαταβολών, ο τρόπος διαχείρισης, τα αρμόδια όργανα για τυχόν κατασταλτικό έλεγχο καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εν γένει διαχείριση της προκαταβολής.

Επί του άρθρου 115:

Στο άρθρο 115 ρυθμίζονται θέματα που άπτονται της λογιστικής εμφάνισης των χορηγούμενων από το Δημόσιο προκαταβολών και δανείων.

Επί των άρθρων 116-124:

Στα άρθρα 116 έως και 124 επαναλαμβάνονται τα άρθρα 97 έως και 105 του ν.2362/1995.

Με τις διατάξεις του υποκεφαλαίου αυτού ρυθμίζονται θέματα διαχείρισης και ελέγχου των απολήψεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθορίζονται οι αρμοδιότητες του Υπουργού Οικονομικών και παρέχεται στον τελευταίο εξουσιοδότηση, προκειμένου σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση αρμόδιους Υπουργούς, να καθορίζουν τις διαδικασίες διεξαγωγής και λογιστικής απεικόνισης των σχετικών δοσοληψιών. Ειδικότερα, θεσμοθετούνται τα κάτωθι:

- α) Οι εισροές από πόρους της Ένωσης ή άλλες δραστηριότητες που αφορούν σε προγράμματα του Δημοσίου, αποτελούν έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού, ενώ ορίζεται το ΓΛΚ ως το αρμόδιο όργανο για την τήρηση των λογαριασμών, με σκοπό την εξυπηρέτηση και παρακολούθηση των χρηματικών δοσοληψιών με την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- β) Οι απολήψεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση για προγράμματα, δραστηριότητες ή ενέργειες δημοσίων φορέων συνιστούν έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού και εμφανίζονται σ' αυτόν κατά τα οριζόμενα από τον Υπουργό Οικονομικών.
- γ) Οι χρηματοδοτήσεις, ενισχύσεις ή επιδοτήσεις σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα και φορείς, που καταβάλλονται από εθνικούς πόρους και πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναζητούνται από το Δημόσιο, εφόσον έχουν καταβληθεί παράνομα ή αχρεώτητα.

Στη διαχείριση των ως άνω δαπανών διενεργείται έλεγχος από δημοσιονομικούς υπαλλήλους. Πρέπει, επιπροσθέτως να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με διατάξεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τυχόν μη διάθεση των κοινοτικών πόρων για την εκτέλεση των σκοπών για τους οποίους προορίζονται, καθιστά το ίδιο το κράτος-μέλος υπεύθυνο έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιστροφή των ποσών αυτών. Επιπλέον ορίζεται ότι οι διαχειριστές των πόρων της Ένωσης θεωρούνται δημόσιοι υπόλογοι.

Επί του άρθρου 125:

Στο **άρθρο 125** επαναλαμβάνονται οι διατάξεις του άρθρου 64 του ν. 2362/1995 και ρυθμίζονται τα θέματα του κρατικού δανεισμού, καθώς και της διαχείρισης και των δαπανών εξυπηρέτησης του δημοσίου χρέους.

Ο κρατικός δανεισμός σχεδιάζεται, εγκρίνεται και υλοποιείται υπό τους περιορισμούς που προβλέπει το ΜΠΔΣ.

Όλες οι δανειακές συμβάσεις για τη χρηματοδότηση του Κρατικού Προϋπολογισμού υπογράφονται από τον Υπουργό Οικονομικών εκ μέρους της Κυβέρνησης και κανένα κρατικό δάνειο δεν είναι έγκυρο χωρίς την υπογραφή του.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να μεταβιβαστεί η αρμοδιότητα σύναψης δανειακών συμβάσεων καθώς και έκδοσης τίτλων του ελληνικού δημοσίου και παραγώγων, στον Ο.Δ.ΔΗ.Χ.

Τέλος, παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών για την έκδοση αποφάσεων με τις οποίες είναι δυνατή η διενέργεια των σχετικών με το δημόσιο χρέος δαπανών, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

Επί του άρθρου 126:

Με την **παράγραφο 1** ορίζεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών είναι αποκλειστικά αρμόδιο για την παροχή εγγυήσεων για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου. Η αρμοδιότητα αυτή κάμπτεται στην περίπτωση παροχής εγγυήσεων του Δημοσίου για την κάλυψη υποχρεώσεων σε επιχειρήσεις του Δημοσίου ή σε ιδιωτικές επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά. Από την εν λόγω απαγόρευση εξαιρούνται οι εγγυήσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3723/2008, οι εγγυήσεις που παρέχονται στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο Ταμείο Κοινωνικής Ανάπτυξης, οι εγγυήσεις στην Τράπεζα της Ελλάδος και οι εγγυήσεις σε εταιρικές μορφές παροχής υπηρεσιών δημοσίου συμφέροντος.

Με την **παράγραφο 2** προβλέπεται ότι στην αρμόδια για τις εγγυήσεις του Δημοσίου Διεύθυνση του ΓΛΚ τηρούνται ειδικά βιβλία παρακολούθησης των παρεχόμενων εγγυήσεων.

Με την **παράγραφο 3** προβλέπεται ότι το Ελληνικό Δημόσιο, ως εγγυητής, προβαίνει σε εξόφληση των υποχρεώσεών του, που απορρέουν από την κατάπτωση της εγγυήσεώς του μετά από προηγούμενη βεβαίωση, ως εσόδων του, των σχετικών ποσών στην αρμόδια (Δ.Ο.Υ.) και με βάση τα δικαιολογητικά που καθιστούν δυνατή τη βεβαίωση και την πλήρη υποκατάστασή του στα δικαιώματα του δανειστή ή πιστωτή, τόσο κατά του πρωτοφειλέτη όσο και κατά των εγγυητών και λοιπών συνυπόχρεων.

Με την **παράγραφο 4** προβλέπεται η δυνατότητα ελευθέρωσης του Ελληνικού Δημοσίου από την εγγυητική του ευθύνη εάν η εγγύηση δεν χορηγήθηκε εγκύρως λόγω πταίσματος του δανειστή ή πιστωτή. Στην περίπτωση αυτή, τυχόν εντολές πληρωμής, λόγω κατάπτωσης της εγγυήσεως, ανακαλούνται και εκπίπτονται τα αντίστοιχα ποσά, από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες, στις οποίες έχουν βεβαιωθεί, με μέριμνα της αρμόδιας διεύθυνσης του ΓΛΚ.

Με την **παράγραφο 5** παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να καθορίζει, με αποφάσεις του, τα αναγκαία δικαιολογητικά, που καθιστούν δυνατή τη βεβαίωση και την πλήρη υποκατάσταση του Δημοσίου στα δικαιώματα του δανειστή ή πιστωτή, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με αυτές θέμα.

Με την **παράγραφο 6** ορίζεται ότι οι απαιτήσεις του Δημοσίου ως εγγυητή, που υποκαταστάθηκε στα δικαιώματα του δανειστή ή πιστωτή κατά του οφειλέτη, κατά του εγγυητή και κατά των λοιπών συνυπόχρεων, παραγράφονται μετά την παρέλευση δέκα (10) ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο, μετά την με στενή έννοια βεβαίωσή τους, κατέστησαν ληξιπρόθεσμες.

Επί του άρθρου 127:

Στο **άρθρο 127** ρυθμίζονται θέματα σύστασης και λειτουργίας των λογαριασμών του Δημοσίου. Με την **παράγραφο 1** επαναλαμβάνεται η ρύθμιση της παραγράφου 2 του άρθρου 60 του ν.2362/1995, κατά την οποία απαγορεύεται η σύσταση σε τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα οποιουδήποτε λογαριασμού του Δημοσίου, χωρίς απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και χωρίς την εμφάνιση του λογαριασμού στη δημόσια ληψοδοσία, κατά τα οριζόμενα με αποφάσεις του Υπουργού αυτού. Με αυτό τον τρόπο διασφαλίζεται ότι δεν θα αναβιώσει η πρακτική που ακολουθούνταν πριν από τη θέση σε ισχύ του ν.2362/1995, κατά την οποία συστήνονταν σε τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα λογαριασμοί του Δημοσίου εκτός προϋπολογισμού και χωρίς να εμφανίζονται στη δημόσια ληψοδοσία κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 79 παρ. 2 του Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο Προϋπολογισμό.

Επίσης, με το άρθρο αυτό ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν την κίνηση των λογαριασμών του Δημοσίου, που τηρούνται στις τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα. Ειδικότερα, ορίζεται ότι η κίνηση των λογαριασμών του Δημοσίου ενεργείται πάντοτε με έγγραφες εντολές του Υπουργού Οικονομικών (**παράγραφος 2**).

Εξαιρέση από τον ανωτέρω κανόνα προβλέπεται μόνο στις περιπτώσεις που διαφορετικά ορίζεται σε νόμους ή συμβάσεις, στις οποίες έχει συμπράξει και ο Υπουργός Οικονομικών.

Και στις περιπτώσεις όμως αυτές, οι τράπεζες και τα άλλα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να αναγγέλλουν αμέσως τη διενεργηθείσα εγγραφή στο ΓΛΚ, για την παροχή σχετικής έγκρισης του Υπουργού Οικονομικών (**παράγραφος 3**).

Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι ο μόνος αρμόδιος για την κίνηση των λογαριασμών του Δημοσίου που τηρούνται στις τράπεζες είναι ο Υπουργός Οικονομικών. Επίσης, λαμβάνεται μέριμνα για την αποτροπή της αναβίωσης της τακτικής ορισμένων φορέων πριν από τη θέση σε ισχύ του ν.2362/1995, οι οποίοι χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Οικονομικών, προέβαιναν στο άνοιγμα λογαριασμών, με χρέωση του γενικού λογαριασμού του Δημοσίου, με συνέπεια τη διόγκωση του χρεωστικού

υπολοίπου του λογαριασμού αυτού, για την κάλυψη του οποίου το Δημόσιο υποχρεωνόταν στην καταβολή τόκων.

Επί του άρθρου 128:

Στο **άρθρο 128** ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη διαχείριση διαθεσίμων του Δημοσίου. Σύμφωνα με τις προτεινόμενες διατάξεις, το Ελληνικό Δημόσιο δύναται:

α) να συνιστά έντοκους λογαριασμούς σε εμπορικές τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή του εξωτερικού για την κατάθεση των διαθεσίμων του σε ευρώ ή συνάλλαγμα,

β) να αναθέτει τη διεξαγωγή των συναλλαγών του και τη διαχείριση των διαθεσίμων του, σε ευρώ ή συνάλλαγμα, στην Τράπεζα της Ελλάδος, σε εμπορικές τράπεζες ή άλλα πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού ή του εσωτερικού, που παρέχουν τα εχέγγυα προς τούτο.

Περαιτέρω, καθορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού του ημερήσιου ύψους των διαθεσίμων του Ελληνικού Δημοσίου και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να ρυθμίζει τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία συμμετοχής των τραπεζών ή πιστωτικών ιδρυμάτων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Επί του άρθρου 129:

Στο **άρθρο 129** ορίζεται ότι η συνομολόγηση συμβάσεων με το Δημόσιο δεν είναι δυνατή, αν δεν υπάρχει σχετική πρόβλεψη από γενικές ή ειδικές διατάξεις ή αν οι συμβάσεις αυτές δεν συντελούν στην εκπλήρωση των σκοπών του. Σημειώνεται ότι έχει κριθεί από το Ελεγκτικό Συνέδριο ότι δύναται να συναφθούν παρόμοιες συμβάσεις, εφόσον αφορούν τη λειτουργική δραστηριότητα της υπηρεσίας ή αποσκοπούν στην πραγματοποίηση των σκοπών του Κράτους.

Επί του άρθρου 130:

Στο **άρθρο 130** καθορίζεται ως τύπος των συμβάσεων, των οποίων το αντικείμενο ξεπερνά το ποσό των 2.500€ (τροποποιούμενο με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών) ή παράγει διαρκή υποχρέωση για το Δημόσιο, το ιδιωτικό τουλάχιστον έγγραφο. Στο πλαίσιο της κατάρτισης της σύμβασης η αποδοχή της πρότασης μπορεί να πραγματοποιηθεί και με χωριστό ιδιωτικό έγγραφο. Η έλλειψη του γραπτού τύπου της αποδοχής επιφέρει ακυρότητα της σύμβασης, η οποία όμως θεραπεύεται στην περίπτωση της εκπλήρωσης από τον αντισυμβαλλόμενο του Δημοσίου της δικής του παροχής.

Επί του άρθρου 131:

Στο **άρθρο 131** ορίζεται ότι νόμιμος εκπρόσωπος για τη συνομολόγηση των συμβάσεων είναι ο αρμόδιος Διατάκτης ή το ειδικά εξουσιοδοτημένο από αυτόν δημόσιο όργανο. Η εξουσιοδότηση θα πρέπει να έχει περιβληθεί σε κάθε περίπτωση με τον έγγραφο τύπο και να έχει παρασχεθεί σε χρόνο προγενέστερο της κατάρτισης της σύμβασης.

Επί του άρθρου 132:

Στο **άρθρο 132** θεσπίζεται ως κανόνας η διενέργεια δημόσιου διαγωνισμού, ανοικτού ή κλειστού, για κάθε σύμβαση που συνεπάγεται έσοδο ή δαπάνη του Κρατικού Προϋπολογισμού, με την εξαίρεση των συμβάσεων προμήθειας προϊόντων, παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργων, οι οποίες δύνανται να συνάπτονται με συνοπτική διαδικασία ή διαπραγμάτευση. Επίσης, ότι για τις συμβάσεις προϊόντων που εντάσσονται στο ενιαίο πρόγραμμα κρατικών προμηθειών του Υπουργείου Ανάπτυξης εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις περί προμηθειών του Δημοσίου. Επίσης, οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων δημοσίων έργων, περιλαμβανομένων και των στρατιωτικών έργων και έργων οχυρώσεως της χώρας ορίζονται από τις εκάστοτε ισχύουσες ειδικές σχετικές διατάξεις.

Επί του άρθρου 133:

Στο **άρθρο 133** διατυπώνονται περιοριστικά οι περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι δυνατή η κατάρτιση συμβάσεων για προμήθειες, εκτέλεση έργων και παροχή υπηρεσιών, χωρίς διαγωνισμό είτε ύστερα από δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης είτε χωρίς αυτήν. Προβλέπεται, επίσης, η δυνατότητα του Υπουργού Οικονομικών να καθορίζει, με απόφασή του, το ύψος του ποσού της ετήσιας δαπάνης που συνεπάγεται τη σύναψη σύμβασης με απευθείας ανάθεση, με πρόχειρο ή με τακτικό διαγωνισμό (ανοικτό ή κλειστό).

Για την, με απευθείας ανάθεση, σύναψη σύμβασης για προμήθειες ή εκτέλεση έργων ή παροχή υπηρεσιών, επιβάλλεται η έκδοση πλήρως αιτιολογημένων αποφάσεων των Διατακτών, που στηρίζονται σε πλήρως αιτιολογημένες εισηγήσεις των αρμόδιων για το διαγωνισμό υπηρεσιών.

Επί του άρθρου 134:

Στο **άρθρο 134** ορίζεται ότι επιτρέπεται η χορήγηση έντοκων προκαταβολών σε προμηθευτές, παρέχοντες υπηρεσίες και εργολάβους με την υπογραφή της σύμβασης, εφόσον προβλέπεται από αυτή και την κείμενη νομοθεσία και μέχρι ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αντικειμένου της σύμβασης. Ο καθορισμός του ύψους του επιτοκίου της προκαταβολής προβλέπεται να γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της προκαταβολής είναι η κατάθεση ισόποσης εγγυητικής επιστολής από τον αντισυμβαλλόμενο του Δημοσίου.

Επί του άρθρου 135:

Στο **άρθρο 135** προβλέπεται ως συνέπεια της παραβίασης των κανόνων που θεσπίζονται από τα άρθρα 129 έως και 134 η ακυρότητα της οικείας σύμβασης. Περαιτέρω, ορίζεται ότι από την ακυρότητα της σύμβασης και από την τυχόν παράνομη συμπεριφορά των διοικητικών οργάνων δεν γεννάται υποχρέωση του Δημοσίου για αποζημίωση του αντισυμβαλλομένου ή τρίτου, εφόσον αυτός ήταν συνυπαίτιος ή το στοιχείο της παρανομίας ήταν γνωστό σ' αυτόν. Με τη διάταξη αυτή είναι αυτονόητο ότι επιδιώκεται η προστασία του δημόσιου συμφέροντος από μη νόμιμες συμβάσεις.

Οι διατάξεις περί παραγραφής των απαιτήσεων του Δημοσίου, καθώς και των απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, αποσκοπούν στην εκκαθάριση των εκκρεμοτήτων του Κρατικού Προϋπολογισμού, στον εξαναγκασμό των πιστωτών του Δημοσίου να ζητούν γρήγορα την πληρωμή τους και την απαλλαγή των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών (Δ.Ο.Υ.) από άσκοπη εργασία εισπραξης εσόδων, που δεν προβλέπεται να εισπραχθούν.

Επί του άρθρου 136:

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 136 ορίζεται ότι, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί επιβολής φόρων και λοιπών δημοσίων εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α' 170), καμία χρηματική απαίτηση του Δημοσίου δεν υπόκειται σε παραγραφή πριν να βεβαιωθεί πράγματι προς εισπραξη ως δημόσιο έσοδο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή το αρμόδιο Τελωνείο (βεβαίωση "με στενή έννοια") ενώ ο κανόνας αυτός δεν αλλοιώνεται από την τυχόν καθυστερημένη τέτοια βεβαίωση. Η διάταξη αυτή, ουσιαστικά επαναλαμβάνει, με την προσθήκη της ανωτέρω επιφύλαξης, την αντίστοιχη προϊσχύουσα διάταξη του ν. 2362/1995 και έχει πρακτική εφαρμογή στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες οι Δ.Ο.Υ. και τα Τελωνεία βεβαιώνουν, με "στενή έννοια", έσοδα που έχουν βεβαιώσει με ευρεία έννοια άλλες αρχές ή υπηρεσίες, οπότε, στην περίπτωση αυτή, από τον χρόνο κτήσης της απαίτησης με ευρεία έννοια μέχρι την βεβαίωση με "στενή έννοια" στη ΔΟΥ ή το Τελωνείο δεν υπολογίζεται καμία παραγραφή (ενδιάμεση παραγραφή). Είναι αυτονόητο ότι στις περιπτώσεις των φορολογικών και τελωνειακών απαιτήσεων, ως προς τις οποίες η βεβαίωση με ευρεία και με στενή έννοια συμπίπτουν, αφού η εισπραξη πραγματοποιείται με μόνη την απόκτηση του τίτλου βεβαίωσης, ενώ η καταχώρηση στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων γίνεται αποκλειστικά για λόγους παρακολούθησης της οφειλής (βλ. σχετικές διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας και άρθρα 2 του ΚΕΔΕ και παρ. 2 του άρθρου 8 του Ν. 4224/2013), η διάταξη αυτή δεν έχει πρακτική σημασία.

Περαιτέρω, με το ίδιο άρθρο ορίζεται ειδικότερα ο χρόνος παραγραφής των χρεών προς το Δημόσιο, πλην εκείνων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4174/2013), για τα οποία εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του ως άνω Κώδικα, ο οποίος ορίζεται σε πέντε (5), δέκα (10) και είκοσι (20) χρόνια από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκαν και κατέστησαν ληξιπρόθεσμα. Η τελευταία διάταξη είναι αναγκαία, γιατί μια απαίτηση μπορεί να είναι ληξιπρόθεσμη μετά τη λήξη του οικονομικού έτους στο οποίο βεβαιώθηκε (π.χ. χρέη από κληρονομία καταβλητέα σε δόσεις). Ειδικότερα:

1. Παραγράφονται, μετά παρέλευση τριετίας από της ημερομηνίας γένεσης του απαιτητού της οφειλής, οι απαιτήσεις του Δημοσίου εκ δασμών, φόρων, τελών και λοιπών δικαιωμάτων, η εισπραξη των οποίων έχει ανατεθεί στα Τελωνεία, εφόσον δεν έχουν βεβαιωθεί ή βεβαιώθηκαν ελλιπώς.
2. Παραγράφεται, μετά παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε με στενή έννοια και κατέστη αυτή ληξιπρόθεσμη, η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου μετά των

συμβεβαιούμενων προσαυξήσεων, τόκων και προστίμων. Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου, που περιήλθε σ' αυτό με οποιονδήποτε τρόπο και οποιαδήποτε αιτία, υπόκειται στην προβλεπόμενη από τις κείμενες διατάξεις παραγραφή, που δεν δύναται όμως, σε κάθε περίπτωση, να συμπληρωθεί στο πρόσωπο του Δημοσίου προ της παρόδου πέντε (5) ετών από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο έγινε η με στενή έννοια βεβαίωση αυτής.

3. Παραγράφονται, μετά παρέλευση δεκαετίας από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου αυτές βεβαιώθηκαν κατά τις ειδικότερες διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας, οι απαιτήσεις του Δημοσίου από δασμούς, φόρους, τέλη και λοιπά δικαιώματα που βεβαιώθηκαν στα τελωνεία.

4. Παραγράφεται, μετά παρέλευση εικοσαετίας από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο έγινε η με στενή έννοια βεβαίωση αυτής, η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου που:

α) απορρέει από σύμβαση που αυτό έχει καταρτίσει, περιλαμβανομένης και της σύμβασης εκείνης που βασίζεται σε πρακτικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους περί εξωπτωχευτικής ρυθμίσεως του τρόπου καταβολής πτωχευτικών προς το Δημόσιο χρεών, η οποία εξομοιώνεται πλήρως με μεταπτωχευτική έννομη σχέση του πτωχού,

β) απορρέει από τελεσίδικη απόφαση (αναγνωριστική ή καταψηφιστική) οποιουδήποτε δικαστηρίου,

γ) γεννήθηκε συνεπεία άπιστης διαχείρισης,

δ) απορρέει από διάταξη τελευταίας βούλησης,

ε) αφορά σε περιοδικές παροχές,

στ) γεννήθηκε από καταλογισμό που έγινε από οποιαδήποτε αρμόδια δημόσια αρχή,

ζ) γεννήθηκε από αυτοτελή πρόστιμα που επιβλήθηκαν από διοικητικές αρχές,

η) αφορά σε απόδοση παρακρατηθέντων ή για λογαριασμό αυτού εισπραχθέντων φόρων, τελών και δικαιωμάτων,

θ) απορρέει από κατάπτωση εγγυήσεων τρίτων.

Επί του άρθρου 137:

Με την **παράγραφο 1** ορίζεται ότι η παραγραφή των απαιτήσεων του Δημοσίου, πλην εκείνων για τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013), αναστέλλεται για τους λόγους που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Με την **παράγραφο 2** ορίζονται επιπλέον περιπτώσεις αναστολής της παραγραφής.

Με την **παράγραφο 3** ορίζεται ότι ο χρόνος της παραγραφής κάθε απαίτησης του Δημοσίου παρατείνεται για δύο (2) έτη, σε περίπτωση που ο οφειλέτης κατά την τελευταία διετία του χρόνου της παραγραφής διέμεινε στο εξωτερικό για χρόνο μεγαλύτερο του μηνός, συνεχόμενα ή μη.

Με την **παράγραφο 4** ορίζεται ότι σε περίπτωση δικαστικής αμφισβήτησης από οποιονδήποτε είτε του νόμιμου τίτλου γενικά της απαίτησης του Δημοσίου, είτε της νομιμότητας της βεβαίωσης αυτής με στενή έννοια, είτε της για οποιονδήποτε λόγο εγκυρότητας πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης

προς εισπραξη απαίτησης του Δημοσίου (διοικητικής εκτέλεσης), η προβλεπόμενη παραγραφή της απαίτησης του Δημοσίου προς βεβαίωση (με ευρεία έννοια) ή προς εισπραξη της βεβαιωμένης απαίτησής του αναστέλλεται μέχρι την έκδοση επί της δικαστικής αυτής διένεξης τελεσίδικης δικαστικής απόφασης και δεν συμπληρώνεται αυτής σε κάθε περίπτωση πριν την πάροδο ενός (1) έτους από της, με επιμέλεια των αντιδίκων του Δημοσίου, κοινοποίησης με δικαστικό επιμελητή στον Προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. ή του Τελωνείου, ανάλογα με την περίπτωση, και τον Υπουργό Οικονομικών της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης. Η αναφορά και προσθήκη και του Τελωνείου, αντί μόνο των ΔΟΥ που αδιακρίτως ίσχυε έως σήμερα, αφορά προφανώς τις υποθέσεις στις οποίες διάδικος είναι οι Τελωνειακές Αρχές.

Σε περίπτωση ακύρωσης κατάσχεσης ή άλλης πράξης της διοικητικής εκτέλεσης και, εντός της προβλεπόμενης από το ίδιο άρθρο προθεσμίας, επανάληψης της ίδιας ή άλλης πράξης ή αναγκαστικής (διοικητικής) εκτέλεσης, επί του ίδιου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου, του ίδιου ή άλλου προσώπου ευθυνόμενου η με την ακυρωθείσα πράξη επελθούσα διακοπή της παραγραφής της απαίτησης λογίζεται ως μηδέποτε εξαλειφθείσα ενώ οι συνέπειες της ακυρωθείσας πράξης αναβιώνουν αναδρομικά (πχ απαγόρευση διάθεσης συνεπεία επιβολής της αρχικής κατάσχεσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΕΔΕ και του ΚΠολΔ). Η ρύθμιση αυτή, λόγω της γενικότητάς της και της απουσίας αντίστοιχης διάταξης στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, καταλαμβάνει αυτονοήτως το σύνολο των οφειλών του Δημοσίου, ήτοι ακόμη και αυτές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Κώδικα.

Επί του άρθρου 138:

Στην παράγραφο 1 ορίζονται τα γεγονότα διακοπής της παραγραφής χρηματικής απαίτησης του Δημοσίου, πλην εκείνων για τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013). Ειδικότερα, ορίζεται ότι την παραγραφή διακόπτει:

α. Η κατάσχεση περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη ή συνοφειλέτη ή τρίτου εγγυητή αυτών και ανεξάρτητα αν αυτή ενεργείται εις χείρας αυτών ή εις χείρας τρίτου ή αν κοινοποιήθηκε στον καθ' ου η κατάσχεση (ήτοι, όπως και στην περίπτωση του προγράμματος πλειστηριασμού αρκεί η έκδοση της έκθεσης κατάσχεσης, χωρίς να επηρεάζει την διακοπή της παραγραφής η νομιμότητα της επίδοσής της στον καθ' ου η κατάσχεση).

β. Η έκδοση προγράμματος πλειστηριασμού, ανεξάρτητα από την κοινοποίηση ή μη αυτού στον καθ' ου έχει εκδοθεί το πρόγραμμα.

γ. Η αναγγελία προς επαλήθευση στην πτώχευση είτε του οφειλέτη είτε φυσικού ή νομικού προσώπου συνυπόχρεου με αυτόν ή για τα χρέη του οποίου ευθύνεται το πρόσωπο αυτό. Η αναγγελία στην πτώχευση επάγεται τη διακοπή, εφόσον κοινοποιείται είτε στο γραμματέα του πτωχευτικού δικαστηρίου, είτε στο σύνδικο της πτώχευσης. Ειδικά, επί των μη προνομιακών απαιτήσεων του Δημοσίου, η παραγραφή αρχίζει και πάλι έξι (6) μήνες μετά την με επιμέλεια του οφειλέτη κοινοποίηση με δικαστικό επιμελητή στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. ή Τελωνείου της τελεσίδικης

απόφασης περί επικύρωσης του πτωχευτικού συμβιβασμού. Η ένωση των πιστωτών ή η αποκατάσταση του πτωχού καθώς και η ανάκληση της περί κήρυξης της πτωχεύσεως δικαστικής απόφασης ή η ακύρωση ή διάρρηξη του πτωχευτικού συμβιβασμού δεν επάγονται έναρξη εκ νέου της διακοπείας με την αναγγελία παραγραφής.

δ. Η αναγγελία προς κατάταξη σε πλειστηριασμό περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη ή των λοιπών ανωτέρω στην περίπτωση γ' αναφερόμενων προσώπων.

ε. Η αναγγελία στον εκκαθαριστή κληρονομίας ή στον εκκαθαριστή διαλυθέντος νομικού προσώπου. Εάν επί διάλυσης νομικού προσώπου δεν υπάρχει αμέσως γνωστός εκκαθαριστής βάσει του καταστατικού αυτού ή δικαστικής απόφασης, η παραγραφή της απαίτησης του Δημοσίου αναστέλλεται μέχρι ορισμού του εκκαθαριστή και έξι (6) μήνες μετά τον ορισμό αυτού.

στ. Η εγγραφή υποθήκης ή προσημείωσης υποθήκης επί ακινήτου οποιουδήποτε από τα αναφερόμενα ανωτέρω στην περίπτωση γ' πρόσωπα. Η εξάλειψη αυτών εντός του χρόνου της νέας παραγραφής, χωρίς τη γραπτή συναίνεση του Δημοσίου, δεν αναιρεί τη διακοπή για ένα (1) έτος μετά τη γραπτή γνωστοποίηση υπό του οφειλέτη προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. της γενομένης εξάλειψης.

ζ. Από την έναρξη της κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων διοικητικής (αναγκαστικής) εκτέλεσης μέχρι να καταστεί αμετάκλητος ο πίνακας κατάταξης δανειστών, κάθε πράξη της εκτέλεσης και κάθε διαδικαστική ως προς τον πίνακα κατάταξης πράξη των διαδικών ή του δικαστηρίου. Η παραγραφή αρχίζει και πάλι έξι (6) μήνες από την με δικαστικό επιμελητή, με επιμέλεια των αντιδίκων, κοινοποίησης στο Δημόσιο της επί του πίνακα κατάταξης δανειστών αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

η. Η κοινοποίηση ατομικής ειδοποίησης σε οποιοδήποτε οφειλέτη ή συνοφειλέτη ή εγγυητή. Η περίπτωση αυτή προστίθεται ως διακοπτικός λόγος της παραγραφής για λόγους εναρμόνισης με την αντίστοιχη διάταξη του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, προς ενιαία παρακολούθηση της παραγραφής των οφειλών.

Με την **παράγραφο 2** ορίζεται ότι η άρση της κατάσχεσης ή εξάλειψη υποθήκης ή ανάκληση άλλης εκ των ανωτέρω πράξεως διοικητικής ή αναγκαστικής εκτέλεσης, από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή από άλλη αρμόδια προς τούτο διοικητική αρχή, δεν εξαλείφει αναδρομικά τη διακοπή της παραγραφής, η οποία αρχίζει εκ νέου από την ημερομηνία της άρσης ή της εξάλειψης ή της ανάκλησης, αντίστοιχα.

Με την **παράγραφο 3** ορίζεται ότι, επί περισσότερων συνοφειλετών, διαιρετά ή εις ολόκληρον ευθυνόμενων, περιλαμβανομένου και του εγγυητή, η διακοπή της παραγραφής της απαίτησης του Δημοσίου ως προς έναν από αυτούς ενεργεί και κατά των λοιπών, ενώ με την **παράγραφο 4** ορίζεται ότι, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, οι κατά τις γενικές διατάξεις λόγοι διακοπής της παραγραφής ισχύουν και για τις απαιτήσεις του Δημοσίου.

Επί του άρθρου 139:

Στο **άρθρο 139** ορίζονται οι συνέπειες παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου και ειδικότερα ότι η παραγραφείσα απαίτηση του Δημοσίου αντιτάσσεται σε συμψηφισμό και για τρία (3) έτη μετά τη συμπλήρωση της παραγραφής. Κατά τα λοιπά, η παραγραφή και επί της απαίτησης του Δημοσίου έχει τις από την κείμενη νομοθεσία προβλεπόμενες συνέπειες, επιφυλασσομένης της ισχύος των διατάξεων του ν.δ. 356/1974.

Επί του άρθρου 140:

Στην **παράγραφο 1** ορίζεται ότι οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου, πλην εκείνων για τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, παραγράφεται μετά την παρέλευση πενταετίας, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής.

Στην **παράγραφο 2** ορίζεται ότι η κατά του Δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή αχρεωστήτως ή παρά το νόμο καταβληθέντος σ' αυτό χρηματικού ποσού παραγράφεται μετά τρία (3) έτη, από την καταβολή. Για τα τελωνειακά έσοδα ισχύουν οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 32 του Τελωνειακού Κώδικα (ν.2960/2001, Α' 265). Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται και επί ποσών που εισπράττονται από το Δημόσιο για λογαριασμό τρίτων.

Στην **παράγραφο 3** ορίζεται ότι η απαίτηση οποιουδήποτε των με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλων του Δημοσίου, πολιτικών ή στρατιωτικών, κατ' αυτού, που αφορά σε αποδοχές ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές αυτών ή αποζημιώσεις, έστω και αν βασιζείται σε παρανομία των οργάνων του Δημοσίου ή στις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις παραγράφεται μετά την παρέλευση διετίας από τη γένεσή της, ενώ στην **παράγραφο 4** ορίζεται ότι η παραγραφή του δικαιώματος των περιπτώσεων της παραγράφου 3 του παρόντος είναι δέκα (10) ετών.

Στην **παράγραφο 5** εισάγεται ειδική ρύθμιση για την παραγραφή των απαιτήσεων των συνταξιούχων εν γένει και βοηθηματούχων του Δημοσίου, καθώς και των κληρονόμων αυτών από καθυστερούμενες συντάξεις, επιδόματα και βοηθήματα, ενώ στην **παράγραφο 6** ορίζεται ειδική παραγραφή για χρηματική απαίτηση κατά του Δημοσίου, που έχει αναγνωρισθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από τη νομοθεσία περί Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ή που έχει βεβαιωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, ή για την οποία έχει εκδοθεί τίτλος πληρωμής.

Επί του άρθρου 141:

Στο **άρθρο 141** εισάγεται γενική ρύθμιση με την ορίζεται το χρονικό σημείο έναρξης της παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου και ειδική ρύθμιση, για το χρονικό σημείο έναρξης της παραγραφής προκειμένου περί δασμών, φόρων, τελών και λοιπών δικαιωμάτων που εισπράττονται στα Τελωνεία.

Επί του άρθρου 142:

Στο **άρθρο 142** ορίζεται ότι οι περι αναστολής της παραγραφής διατάξεις των

άρθρων 257 έως 259 του Αστικού Κώδικα, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο, εφαρμόζονται και επί απαιτήσεων κατά του Δημοσίου. Επίσης, ορίζεται ότι η παραγραφή απαίτησης κατά του Δημοσίου αναστέλλεται για όσο χρόνο ο έχων την απαίτηση λόγω ανωτέρας βίας έχει εμποδιστεί να ασκήσει την αξίωση μέσα στο τελευταίο εξάμηνο του χρόνου της παραγραφής.

Επί του άρθρου 143:

Στο **άρθρο 143** ορίζονται τα γεγονότα διακοπής της παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου. Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, παραγραφή των χρηματικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου διακόπτεται μόνο:

α) Με την υποβολή της υπόθεσης στο δικαστήριο ή σε διαιτητές, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδικών, του δικαστηρίου ή των διαιτητών.

β) Με την υποβολή στην αρμόδια δημόσια αρχή αίτησης για την πληρωμή της απαίτησης, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από τη χρονολογία που φέρει η έγγραφη απάντηση του Διατάκτη ή της αρμόδιας για την πληρωμή της απαίτησης αρχής. Αν η αρμόδια δημόσια αρχή δεν απαντήσει, η παραγραφή αρχίζει μετά πάροδο έξι (6) μηνών από τη χρονολογία υποβολής της αίτησης. Υποβολή δεύτερης αίτησης δεν διακόπτει εκ νέου την παραγραφή.

γ) Με την υποβολή αίτησης προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για την αναγνώριση της απαίτησης, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από τη χρονολογία που φέρει η έγκριση ή μη από τον Υπουργό Οικονομικών του οικείου πρακτικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Υποβολή δεύτερης αίτησης δεν διακόπτει εκ νέου την παραγραφή. Επίσης, προβλέπεται για πρώτη φορά και το ενδεχόμενο μη έκδοσης πρακτικού, οπότε η παραγραφή αρχίζει μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από τη χρονολογία υποβολής της αίτησης.

δ) Με την επίδοση επιταγής για εκτέλεση, όπου αυτή επιτρέπεται.

ε) Με την έκδοση τίτλου πληρωμής. Η ολική ή μερική συμψηφιστική εξόφληση δεν διακόπτει την παραγραφή.

στ) Με την αναγνώριση της απαίτησης από το Δημόσιο με πρακτικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που έχει εγκριθεί από τον Υπουργό Οικονομικών. Αυτό ισχύει επί οποιασδήποτε απαίτησης κατά του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένης και της απαίτησης από αδικαιολόγητο πλουτισμό.

Επί του άρθρου 144:

Στο **άρθρο 144** ορίζονται οι συνέπειες παραγραφής απαιτήσεων του Δημοσίου και ειδικότερα ότι η παραγραφείσα απαίτηση κατά του Δημοσίου δεν αντιτάσσεται σε συμψηφισμό. Κάθε ποσό που κατέβαλε το Δημόσιο μετά την παραγραφή της απαίτησώς κατ' αυτού, έστω και αν γνώρισε την παραγραφή, δικαιούται να το αναζητήσει και παραίτηση του Δημοσίου από τη συμπληρωμένη παραγραφή ή η με οποιονδήποτε τρόπο αναγνώριση απ' αυτό της παραγεγραμμένης απαίτησης είναι άκυρη.

Επί του άρθρου 145:

Στις **παραγράφους 1 έως 4** ορίζεται η αφενός η διαδικασία κατάσχεσης εις χείρας του Δημοσίου, ως τρίτου και αφετέρου η διαδικασία αναγγελίας εκχώρησης απαίτησης κατά του Δημοσίου.

Στην **παραγραφο 5** ορίζεται ότι η μη τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου επάγεται την ακυρότητα της εις χείρας του Δημοσίου κατάσχεσης ή της προς αυτό αναγγελίας εκχώρησης απαίτησης, λαμβανομένων υπόψη υπό των δικαστηρίων και αυτεπάγγελα. Επί άκυρης εις χείρας του κατάσχεσης, το Δημοσίο δεν υποχρεούται σε καμία δήλωση.

Επί του άρθρου 146:

Στο **άρθρο 146** ορίζονται ότι υπεύθυνες υπηρεσίες για τον έλεγχο, την εκκαθάριση και την εντολή πληρωμής δαπανών των ΝΠΔΔ, Ο.Τ.Α., δημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων, με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, και οι οποίες συνιστώνται στο ΓΛΚ, είναι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) οι οποίες σύμφωνα με το άρθρο 89 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου είναι ανεξάρτητες από τους ανωτέρω φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και οι δαπάνες προσωπικού και λειτουργίας αυτών καταβάλλονται σε βάρος των πιστώσεων του Υπουργείου Οικονομικών.

Με όμοια προεδρικά διατάγματα μπορεί να ανατίθενται οι ανωτέρω αρμοδιότητες σε ήδη υφιστάμενες Υ.Δ.Ε. ενώ καθορίζεται και η σε προσωπικό σύνθεση αυτών, επιτρεπομένης προς τούτο της ανάλογης αύξησης των οργανικών θέσεων προσωπικού του ΓΛΚ.

Επί του άρθρου 147:

Στο **άρθρο 147** ορίζεται ότι επιτρέπεται η σύναψη μνημονίων συνεργασίας μεταξύ των εποπτευόντων Υπουργείων και των εποπτευόμενων από αυτά φορέων, πλην ΟΤΑ, με στόχο την ομαλή εκτέλεση του προϋπολογισμού και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθορίζεται το υποχρεωτικό κατ' ελάχιστον περιεχόμενό τους και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να καθορίζει και επιπλέον στοιχεία που θα περιλαμβάνονται στα μνημόνια συνεργασίας.

Επί του άρθρου 148:

Στο **άρθρο 148** επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις της καταργούμενης παραγράφου 4 του άρθρου 3 του ν.4111/2013 σχετικά με τη δημιουργία αποτελεσματικού μηχανισμού παρακολούθησης της ορθής εκτέλεσης των ετήσιων προϋπολογισμών των δημόσιων επιχειρήσεων και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που υπάγονται στο κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005, όπως αυτοί έχουν εγκριθεί στα πλαίσια του Κρατικού Προϋπολογισμού. Με τον μηχανισμό αυτό καθιερώνεται συγκεκριμένη διαδικασία ελέγχου τήρησης των ετήσιων προϋπολογισμών σε μηνιαία και τριμηνιαία βάση, σε περίπτωση δε υπερβάσεων, προβλέπεται η λήψη συγκεκριμένων μέτρων, ώστε να αποκαθιστανται άμεσα τυχόν υπερβάσεις.

Επί του άρθρου 149:

Στο **άρθρο 149** αναφέρονται οι αρμοδιότητες του Παρατηρητηρίου Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α. και καθορίζεται η διαδικασία ελέγχου της ορθής εκτέλεσης των προϋπολογισμών των ΟΤΑ και των νομικών τους προσώπων αυτών, από το Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α., μέσω του «Ολοκληρωμένου Πλαισίου Δράσης» (Ο.Π.Δ.), το οποίο καθιστά ευχερέστερη την παρακολούθηση των οικονομικών των Ο.Τ.Α.

Το Ο.Π.Δ. περιλαμβάνει υποχρεωτικά μηνιαίους και τριμηνιαίους στόχους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 70 του παρόντος.

Στα πρόσθετα στοιχεία που παρέχει ο Ο.Τ.Α. εφόσον του ζητηθεί, για την αξιολόγηση και τον έλεγχο από το Παρατηρητήριο της πορείας εκτέλεσης του προϋπολογισμού του, μπορούν να περιλαμβάνονται και οι τριμηνιαίες εκθέσεις της παραγράφου 9 του άρθρου 266 και της παραγράφου 10 του άρθρου 268 του ν. 3852/2010.

Επί του άρθρου 150:

Στο **άρθρο 150** αναφέρονται οι κυριότερες διακρίσεις υπολόγων και ρυθμίζονται τα ζητήματα της εποπτείας και ελέγχου που ασκείται σε αυτούς.

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, ορίζεται ότι οι δημόσιοι υπόλογοι υπάγονται στον έλεγχο και την εποπτεία:

- α) του Υπουργού Οικονομικών, με εξαίρεση τους διαχειριστές χρηματικού και υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων, του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, στην περίπτωση των οποίων ο έλεγχος αυτός ασκείται βάσει των ιδιαίτερων διατάξεων που διέπουν τις διαχειρίσεις αυτές,
- β) του οικείου Διατάκτη,
- γ) του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν γι' αυτό.

Επί του άρθρου 151:

Στο **άρθρο 151** θεσπίζεται το ασυμβίβαστο των καθηκόντων του διαχειριστή χρημάτων, αξιών και υλικού με τα καθήκοντα του Διατάκτη και του εκκαθαριστή δαπανών του Δημοσίου. Η διάταξη αυτή είναι αυτονόητο ότι αποσκοπεί στην αποφυγή σύμπτωσης στο ίδιο πρόσωπο της ιδιότητας του ελέγχοντος και του ελεγχομένου.

Επί του άρθρου 152:

Στο **άρθρο 152** ορίζεται η έννοια των ελλειμμάτων δημοσίου υπολόγου και ρυθμίζονται τα ζητήματα υποχρεώσεων, ευθύνης και καταλογισμού των δημόσιων υπολόγων.

Περαιτέρω, με την **παραγράφο 4** ορίζεται ότι καταλογίζονται και τα αρμόδια υπηρεσιακά όργανα, που έχουν εκδώσει παράνομες διοικητικές πράξεις ή έχουν συνεργήσει στη μη τήρηση νόμιμων διαδικασιών πραγματοποίησης της δαπάνης, καθώς και οι λαβόντες, εφόσον υπέχουν ευθύνη στη μη τήρηση των διαδικασιών αυτών. Για μη νόμιμες πληρωμές καταλογίζονται εις ολόκληρον και οι λαβόντες. Το μέτρο κρίνεται αναγκαίο όχι μόνο για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος, αλλά και την προστασία του υπολόγου. Σκοπός της

ανωτέρω διάταξης είναι η διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου από μη νόμιμες ενέργειες των οργάνων του.

Τέλος, στην **παράγραφο 12** αναφέρονται οι δυνατότητες άσκησης ενδίκων βοηθημάτων τόσο ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όσο και ενώπιον του οργάνου που έχει εκδώσει την καταλογιστική πράξη.

Επί του άρθρου 153:

Στο **άρθρο 153** παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών και στον αρμόδιο Υπουργό όπως με απόφασή τους ορίζουν τα τηρούμενα από τους υπολόγους διαχειριστικά και λογιστικά βιβλία καθώς και τον τρόπο τήρησης και θεώρησης αυτών.

Επί του άρθρου 154:

Στο **άρθρο 154** ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το ετήσιο κλείσιμο των βιβλίων των δημόσιων υπολόγων.

Επί του άρθρου 155:

Στο **άρθρο 155** προβλέπεται ότι όλοι οι υπόλογοι υπάγονται στον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εκτός εάν ειδικές διατάξεις ορίζουν διαφορετικά, και ρυθμίζονται τα ζητήματα της λογοδοσίας αυτών στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Επί του άρθρου 156:

Στο **άρθρο 156** ορίζονται τα του Λογιστικού Σχεδίου της Γενικής Κυβέρνησης, με το οποίο επιδιώκεται ο καθ' ομοίομορφο τρόπο λογιστικός χειρισμός των συναλλαγών του Δημοσίου, η αληθής και ορθή απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης και της περιουσιακής διάρθρωσης του Δημοσίου, η ορθή εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας, η διευκόλυνση των μετ' αυτού συναλλασσομένων, η άντληση αξιόπιστων πληροφοριών κάθε φύσης για αξιοποίηση, τόσο από τις διάφορες υπηρεσίες, όσο και από τους διεθνείς οργανισμούς, η απλούστευση και διευκόλυνση των κάθε μορφής ελέγχων, η αύξηση της παραγωγικότητας και η σύνδεση αυτού με το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο του ιδιωτικού τομέα.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, καθορίζονται οι βασικές αρχές του Λογιστικού Σχεδίου του Δημοσίου και το περιεχόμενό του. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται, μέσα στα πλαίσια του Γενικού Λογιστικού Σχεδιασμού του Δημοσίου, οι επί μέρους λογαριασμοί, τα τηρούμενα βιβλία και ο τρόπος τήρησης αυτών και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

Με την **παράγραφο 3** προβλέπεται επίσης ότι μέχρι την έκδοση του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος θα εξακολουθούν να ισχύουν για τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης τα λογιστικά σχέδια που έχουν οριστεί με προηγούμενα Π.Δ.

Τέλος με την **παράγραφο 4** προβλέπεται ότι όλες οι οικονομικές συναλλαγές της Γενικής Κυβέρνησης, τόσο ως προς τα έσοδα όσο και ως προς τις δαπάνες, σχεδιάζονται σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και διαρθρώνονται και

ταξινομούνται στην ίδια κατηγοριοποίηση, τόσο για τον προϋπολογισμό όσο και για τη λογιστική απεικόνιση.

Επί του άρθρου 157:

Στο **άρθρο 157** ορίζεται το σύστημα χρηματοοικονομικών αναφορών της Γενικής Κυβέρνησης και προσαρμόζεται το νομοθετικό πλαίσιο με τα άρθρα 3 και 12 της Οδηγίας 2011/85 της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικότερα, προβλέπεται η αρμοδιότητα του ΓΛΚ να διαχειρίζεται το σύστημα χρηματοοικονομικών αναφορών το οποίο καλύπτει όλους τους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης.

Καθορίζονται οι υποχρεώσεις οι ευθύνες και τα χρονοδιαγράμματα των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης για την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών στο ΓΛΚ.

Ορίζεται επίσης ότι ο Υπουργός Οικονομικών δύναται να υπογράψει μνημόνια συνεργασίας με την Τράπεζα της Ελλάδος για την παροχή πληροφοριών που η ίδια διαθέτει, σχετικών με τα οριζόμενα στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες ως προς τον τύπο και την προετοιμασία των αναφορών. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι κυρώσεις που επιβάλλονται στους φορείς που δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το παρόν άρθρο, μεταξύ των οποίων δύναται να περιλαμβάνεται και η διακοπή της χρηματοδότησης ή της επιχορήγησης του εν λόγω φορέα.

Επί του άρθρου 158:

Στο **άρθρο 158** διατυπώνεται ο ορισμός της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης και ορίζεται ότι ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης), η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης, η Κατάσταση Μεταβολής της Καθαρής Θέσης Πολιτών και η Κατάσταση Ταμειακών Ροών καταρτίζονται σύμφωνα με τους κανόνες της Διπλογραφικής Λογιστικής και σύμφωνα με τις αρχές της Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης.

Επί του άρθρου 159:

Με την **παράγραφο 1** προβλέπεται η καθιέρωση, με την έκδοση προεδρικού διατάγματος, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, του Λογιστικού Σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης με το οποίο θα οριστεί το σύστημα της λογιστικής καταγραφής, οι βασικές λογιστικές αρχές, οι επιμέρους λογαριασμοί, η περίοδος τακτοποιητικών λογιστικών εγγραφών, τα τηρούμενα βιβλία, ο τρόπος τήρησης αυτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του.

Με την **παράγραφο 2** διατυπώνεται ο ορισμός των λογαριασμών του Λογιστικού Σχεδίου και προβλέπεται ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από εισήγηση και της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.), συνιστώνται, καταργούνται ή

τροποποιούνται ως προς τον τίτλο και το περιεχόμενο τους οι λογαριασμοί αυτοί.

Με την **παράγραφο 3** διευκρινίζεται ότι οι λογαριασμοί λογιστικής των Δημόσιων οικονομικών υπηρεσιών εξακολουθούν να τηρούνται σε ταμειακή βάση και η κίνησή τους εισάγεται με αντιστοίχιση στους λογαριασμούς του νέου λογιστικού σχεδίου της Κεντρικής Διοίκησης. Επίσης ορίζεται ότι οι λογαριασμοί αυτοί συστήνονται και τροποποιούνται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

Επί του άρθρου 160:

Στο **άρθρο 160** επαναλαμβάνονται οι διατάξεις του άρθρου 63Α του ν. 2362/1995 και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να τακτοποιεί τις διαφορές που προκύπτουν στους λογαριασμούς της δημόσιας ληψοδοσίας κατά την απογραφή στο νέο Λογιστικό Σχέδιο, καθώς και τα χρονίζοντα ατακτοποιήτα υπόλοιπα.

Επί του άρθρου 161:

Στο **άρθρο 161** επαναλαμβάνονται οι διατάξεις του καταργούμενου άρθρου 14 του ν. 2362/1995 και ορίζεται ότι για τις εισπράξεις και τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου δύνανται να διενεργούνται τακτοποιητικές λογιστικές εγγραφές, μέχρι το τέλος Μαρτίου του επόμενου έτους, για την εμφάνισή τους στα έσοδα και τα έξοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Οι πράξεις που εκδίδονται φέρουν τρέχουσα ημερομηνία και οι λογιστικές εγγραφές εμφανίζονται στις 31 Δεκεμβρίου του έτους στο οποίο αναφέρεται ο Προϋπολογισμός.

Επί του άρθρου 162:

Στο **άρθρο 162** επαναλαμβάνονται οι διατάξεις του καταργούμενου άρθρου 63 του ν. 2362/1995 και ορίζεται ότι οι λογιστικές εγγραφές διενεργούνται αυτόματα στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του ΓΛΚ με την έκδοση των σχετικών εντολών από τις υπηρεσίες του ΓΛΚ και στη συνέχεια παρακολουθούνται, συμφωνούνται και υποβάλλονται με τους μηνιαίους και ετήσιους λογαριασμούς και τα σχετικά δικαιολογητικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο, από το Τμήμα Υπολόγου Συμψηφισμών του ΓΛΚ.

Τα συμφέροντα του Δημοσίου προστατεύονται από τη θεσπιζόμενη με την **παράγραφο 2** ευθύνη του εκδίδοντος τις σχετικές εντολές, ο οποίος είναι και υπόλογος απέναντι του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και την ευθύνη του Προϊσταμένου του Γραφείου Συμψηφισμών για τις μη σύννομες συμψηφιστικές εγγραφές.

Επί του άρθρου 163:

Στο **άρθρο 163** ορίζεται η έννοια του Απολογισμού ως του νόμου στον οποίο εμφανίζονται τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού κάθε οικονομικού έτους, καθώς και οι υπερβάσεις πιστώσεων που σημειώθηκαν κατά το ίδιο έτος. Επίσης, ορίζεται ότι ο Απολογισμός

καταρτίζεται από το ΓΛΚ. Σε αντίθεση με τον Προϋπολογισμό, ο Απολογισμός περιέχει τα πραγματοποιηθέντα έσοδα και έξοδα και κατά συνέπεια τα στοιχεία του είναι απόλυτα ακριβή.

Επί του άρθρου 164:

Στο **άρθρο 164** ορίζεται το περιεχόμενο του Απολογισμού. Όσον αφορά τα έσοδα, ο Απολογισμός εμφανίζει το σύνολο κατ' είδος (ΚΑΕ): α) των προϋπολογισθέντων, β) των βεβαιωθέντων, γ) των διαγραφέντων, δ) των υπολοίπων των βεβαιωθέντων, ε) των εισπραχθέντων και στ) των υπολοίπων που απέμειναν για είσπραξη.

Προκειμένου περί των εξόδων, ο Απολογισμός εμφανίζει το σύνολο, κατά φορέα, ειδικό φορέα και είδος δαπάνης (ΚΑΕ): α) των πιστώσεων που έχουν προϋπολογισθεί, β) των πιστώσεων όπως έχουν διαμορφωθεί τελικά, γ) των εξόδων που έχουν πληρωθεί, δ) των πιστώσεων που δεν έχουν διατεθεί και των τυχόν υπερβάσεων.

Επί του άρθρου 165:

Με το **άρθρο 165** εισάγεται, σύμφωνα με το νέο λογιστικό σχέδιο της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης, η έννοια και το περιεχόμενο του Ισολογισμού (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) για την Κεντρική Διοίκηση.

Επί του άρθρου 166:

Στο **άρθρο 166** απαριθμούνται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης που καταρτίζει το ΓΛΚ εκτός του Απολογισμού και του Ισολογισμού και περιγράφεται το περιεχόμενό τους.

Επί του άρθρου 167:

Στο **άρθρο 167** καθορίζεται λεπτομερώς η διαδικασία του ελέγχου επί του Απολογισμού και Ισολογισμού από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Οι σημαντικότερες αλλαγές που εισάγονται σε σχέση με το αντίστοιχο καταργούμενο άρθρο 76 του ν.2362/1995 αφορούν: α) στην ολοκλήρωση της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων από το Υπουργείο Οικονομικών σε συντομότερο χρονικό διάστημα σε σχέση με το υφιστάμενο καθεστώς (ένα μήνα νωρίτερα), β) στην προσθήκη, στη διαδικασία επεξεργασίας του Απολογισμού και Ισολογισμού, του σταδίου της αποστολής από το Ελεγκτικό Συνέδριο προς τον Υπουργό Οικονομικών των ελεγκτικών ευρημάτων και παρατηρήσεων, με σκοπό την παροχή επεξηγήσεων ή/και τη διατύπωση απόψεων πριν από την σύνταξη και κατάθεση της διαδήλωσης (Έκθεσης επί του Ισολογισμού και Απολογισμού του Κράτους) του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη Βουλή των Ελλήνων. Η διαδικασία αυτή θεσπίζεται στο πλαίσιο προσαρμογής του υφιστάμενου ρυθμιστικού πλαισίου με τα Ελεγκτικά Πρότυπα των Διεθνών Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI 100, 300, 400), όπου προβλέπεται η συνεργασία του ελεγχόμενου και του ελεγκτή, πριν από την σύνταξη έκθεσης ελέγχου, προκειμένου να αξιολογούνται από τον ελεγκτή οι απόψεις και οι παρατηρήσεις του ελεγχόμενου.

Οι ως άνω παρεχόμενες εξηγήσεις και απόψεις του Υπουργού Οικονομικών εισάγονται σε ξεχωριστό κεφάλαιο της Έκθεσης (Διαδήλωσης) του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προκειμένου να ενημερώνεται με πληρότητα η Βουλή των Ελλήνων για τις παρατηρήσεις του Υπουργού Οικονομικών.

Επί του άρθρου 168:

Στο **άρθρο 168** προβλέπεται η διενέργεια εσωτερικού ελέγχου σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης από τις Υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου, παραπέμποντας τόσο ως προς τον προσδιορισμό της έννοιας του εσωτερικού ελέγχου όσο και ως προς τη διαδικασία και τα όργανα διενέργειάς του στις διατάξεις του ν.3492/2006.

Με την **παράγραφο 2** και δεδομένης της σημασίας του έργου του εσωτερικού ελέγχου στον εντοπισμό και στην εξάλειψη των τυχόν αδυναμιών των συστημάτων δημοσιονομικής διαχείρισης, θεσμοθετείται η αξιολόγηση της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων των συστημάτων λογιστικών και δημοσιονομικών αναφορών, τις οποίες όλοι οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης είναι υποχρεωμένοι να θεσπίζουν. Η διαδικασία αυτή αποτελεί διεθνή πρακτική που ορίζεται από τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα (ΔΕΠ 610) και τα Ελεγκτικά Πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI 1610).

Τέλος, με την **παράγραφο 3** προβλέπεται η άμεση κοινοποίηση των εκθέσεων ελέγχου, που συντάσσονται από τις Υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου, στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Με την ρύθμιση αυτή διασφαλίζεται η άμεση και διαρκής συνεργασία μεταξύ του εξωτερικού ανωτάτου θεσμού ελέγχου (Ελεγκτικό Συνέδριο) και του εσωτερικού ελεγκτή (Υπηρεσίες Εσωτερικού Ελέγχου) (βλ. και Διεθνές Ελεγκτικό Πρότυπο 610 και τα Ελεγκτικά Πρότυπα ISSAI 1610, INTOSAI GOV 9150 του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων).

Επί του άρθρου 169:

Στο **άρθρο 169** ορίζεται ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο, ως Ανώτατο Δημοσιονομικό Δικαστήριο, που αποτελεί τον εξωτερικό ανώτατο θεσμικό ελεγκτή του δημοσιονομικού συστήματος της χώρας: α) διενεργεί επιπλέον τον έλεγχο επί των λογιστικών και οικονομικών συστημάτων αναφορών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στο άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2011/85, β) παρακολουθεί, ελέγχει και αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και την επάρκεια, τόσο των Υπηρεσιών Εσωτερικού Ελέγχου, όσο και των εσωτερικών δικλίδων όλων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, με σκοπό τον εντοπισμό και τη διόρθωση των συστημικών παθογενειών και αδυναμιών του συστήματος δημοσιονομικής διαχείρισης και της δημόσιας διακυβέρνησης εν γένει.

Οι διατάξεις αυτές εναρμονίζονται πλήρως με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και ειδικότερα με: α) τα άρθρα 87-92 και 98 του Συντάγματος, με τα οποία κατοχυρώνεται η ανεξαρτησία του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως του Ανώτατου Δημοσιονομικού Δικαστηρίου κατά την άσκηση των ελεγκτικών του αρμοδιοτήτων, β) το άρθρο 39 παρ. 4 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό

Συνεδριο (ν. 4129/2013), με το οποίο υιοθετούνται τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα των Διεθνών Ελεγκτικών Ιδρυμάτων και ειδικότερα των Διακηρύξεων της Λίμα (ISSAI 1) και του Μεξικό (ISSAI 10), καθώς και των ελεγκτικών προτύπων του Διεθνούς Οργανισμού Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAI 1610, INTOSAI GOV 9100 & 9150), γ) του άρθρου 3 της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ της Ε.Ε., καθώς και του Κανονισμού 473/2013 του Συμβουλίου της Ε.Ε., που απορρέουν από την Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ONE), αναφορικά με τον ανεξάρτητο λογιστικό έλεγχο στα κράτη-μέλη και δ) του Α/66/209 ψηφίσματος που ενέκρινε η Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στις 22 Δεκεμβρίου 2011 με τίτλο «Προώθηση της αποδοτικότητας, της λογοδοσίας, της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας της δημόσιας διοίκησης μέσω της ενίσχυσης των ανώτατων οργάνων ελέγχου», με το οποίο αναγνωρίζεται ο σημαίνων ρόλος των Ανωτάτων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας, της λογοδοσίας, της αποδοτικότητας και της διαφάνειας στη δημόσια διοίκηση. Επισημαίνεται δε ότι η διαδικασία αυτή δρα συμπληρωματικά προς όλα τα στάδια ελέγχου που ασκούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Επί του άρθρου 170:

Στο **άρθρο 170** επαναλαμβάνεται η διάταξη του άρθρου 67 του ν.4129/2013 για τη διασφάλιση της πληρότητας. Ειδικότερα προβλέπεται ότι οι παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου επί της οικονομικής διαχείρισης του Κράτους που περιέχονται στην ετήσια Έκθεσή του, γνωστοποιούνται απαραίτητα στους Διατάκτες Υπουργούς, μέσω του Υπουργού Οικονομικών, πριν από την υποβολή της Έκθεσης στον Πρόεδρο της Βουλής.

Οι απαντήσεις των Υπουργών περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο τεύχος και αποστέλλονται, με μέριμνα του Υπουργού Οικονομικών, μέσα σε διάστημα δύο (2) μηνών από τη γνωστοποίηση της έκθεσης, στον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος στη συνέχεια τις διαβιβάζει, μαζί με την ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στον Πρόεδρο της Βουλής.

Η ετήσια έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου μαζί με τις απαντήσεις των Διατακτών Υπουργών συνδημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Επί του άρθρου 171:

Στο **άρθρο 171** θεσπίζονται πρόσθετες αρμοδιότητες και υποχρεώσεις για τους Γενικούς Διευθυντές οικονομικών υπηρεσιών, στις περιπτώσεις εκείνες που διαπιστώνεται ότι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης της αρμοδιότητάς τους, αποκλίνουν από το πλαίσιο δημοσιονομικών κανόνων που θέτει ο Κρατικός Προϋπολογισμός ή/ και το ΜΠΔΣ.

Επί του άρθρου 172:

Στο **άρθρο 172** θεσπίζεται διαδικασία υποβολής κυρώσεων (περικοπή πιστώσεων λειτουργικών δαπανών ίση με το ποσό της υπέρβασης πέραν του ανωτέρω ποσοστού) σε φορείς της Κεντρικής Διοίκησης στις περιπτώσεις

εκείνες όπου υφίσταται απόκλιση στην εκτέλεση των προϋπολογισμών τους σε σχέση με τους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους. Παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα επαναδιάθεσης των ανωτέρω πιστώσεων στις περιπτώσεις εκείνες όπου βάσει των απολογιστικών στοιχείων του επόμενου τριμήνου, προκύπτει ότι οι αποκλίσεις έχουν εξισορροπηθεί.

Επί του άρθρου 173:

Με τις **παραγράφους 1 έως και 3** θεσπίζεται διαδικασία επιβολής κυρώσεων σε λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης στις περιπτώσεις εκείνες όπου οι φορείς αυτοί: α) δεν υποβάλλουν στην αρμόδια υπηρεσία του ΓΛΚ, τη μηνιαία έκθεση με τα στοιχεία της παραγράφου 2 του άρθρου 157 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου (ήτοι τα χρηματοοικονομικά στοιχεία επί των δαπανών, των εισπραχθέντων εσόδων και της χρηματοδότησης σε ταμειακή βάση, καθώς και των υποχρεώσεών τους), β) δεν υποβάλλουν έγκαιρα τις προβλέψεις τους για το ΜΠΔΣ, καθώς και τα σχέδια των συνοπτικών και αναλυτικών ετήσιων προϋπολογισμών τους, καθώς και τις εκθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 45 και της παραγράφου 12 του άρθρου 54 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

Με την **παραγραφο 4** θεσπίζονται κυρώσεις (περικοπή επιχορηγήσεων ή απόδοσης πόρων ή οποιασδήποτε μορφής ενίσχυσης από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ίση με το ποσό της υπέρβασης πέραν του ανωτέρω ποσοστού) στις περιπτώσεις εκείνες όπου διαπιστώνεται αρνητική απόκλιση άνω του 10% στην εκτέλεση των προϋπολογισμών των φορέων από τους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς στόχους. Προβλέπεται, πάντως, η δυνατότητα επαναδιάθεσης των ανωτέρω πιστώσεων στις περιπτώσεις εκείνες όπου βάσει των απολογιστικών στοιχείων του επόμενου τριμήνου, προκύπτει ότι οι αποκλίσεις έχουν εξισορροπηθεί.

Με την **παραγραφο 5** προβλέπεται ότι στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται για δύο συνεχόμενα τρίμηνα απόκλιση άνω του 10% από τους δημοσιονομικούς στόχους και δεν έχουν ληφθεί τα αναφερόμενα στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 70 μέτρα (ήτοι προκαθορισμένες διορθωτικές παρεμβάσεις σε περίπτωση εμφάνισης αποκλίσεων από τους στόχους), ο Υπουργός Οικονομικών ορίζει Επόπτη οικονομικών υπηρεσιών. Με την **παραγραφο 6** ορίζεται ότι οι παράγραφοι 4 και 5 δεν εφαρμόζονται για τους φορείς του υποτομέα των ΟΤΑ.

Επί του άρθρου 174:

Με τις **παραγράφους 1, 2, 3 και 4** επαναλαμβάνονται διατάξεις των άρθρων 76, 77 και 78 του ν.4172/2013 (ΦΕΚ Α' 167), οι οποίες εντάσσονται πλέον σε ενιαίο δημοσιονομικό πλαίσιο. Με τις διατάξεις αυτές θεσπίστηκε διαδικασία υποβολής κυρώσεων στους ΟΤΑ: α) όταν καθυστερεί η ενσωμάτωση του σχεδίου και του επικυρωμένου προϋπολογισμού στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, καθώς και η ψήφιση και αποστολή του προϋπολογισμού προς έλεγχο ή όταν ο προϋπολογισμός καταρτίζεται και ψηφίζεται κατά παρέκκλιση των σχετικών οδηγιών, οπότε είναι δυνατόν να επιβάλλεται παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του

συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης του Ο.Τ.Α. από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ), πλην των προνοιακών επιδομάτων, β) όταν δεν αποστέλλουν το προβλεπόμενο στο άρθρο 149 Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Δράσης (Ο.Π.Δ.), εντός των προθεσμιών που ορίζονται με την Κ.Υ.Α. της παραγράφου 5 του παρόντος, οπότε επιβάλλεται σε αυτούς παρακράτηση και μη απόδοση μέρους ή του συνόλου της μηνιαίας τακτικής επιχορήγησης τους από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π), για όσο χρόνο καθυστερεί η αποστολή του Ο.Π.Δ., γ) όταν διαπιστωθεί αρνητική απόκλιση στην εκτέλεση των προϋπολογισμών των Ο.Τ.Α άνω του δέκα τοις εκατό (10%), σε σχέση με τους τριμηνιαίους δημοσιονομικούς, οπότε τίθεται υποχρεωτικά σε κίνηση διαδικασία για τη διόρθωση της απόκλισης. Στην παράγραφο 4 προβλέπεται η υποχρεωτική ένταξη του Ο.Τ.Α. σε πρόγραμμα εξυγίανσης, εφόσον σε 2 συνεχόμενα τρίμηνα παρουσιάζει απόκλιση από τους στόχους και δεν έχουν ληφθεί από αυτόν τα προσηκόντα μέτρα, και παρατίθενται οι παρεμβάσεις που υποχρεωτικά εφαρμόζονται με την ένταξη του Ο.Τ.Α. στο πρόγραμμα εξυγίανσης.

Τέλος, με την παράγραφο 5, εξουσιοδοτούνται οι Υπουργοί Οικονομικών και Εσωτερικών να ρυθμίσουν με κοινή απόφασή τους κάθε αναγκαία σχετική λεπτομέρεια.

Επί του άρθρου 175:

Στο **άρθρο 175** θεσπίζονται πρόσθετες των άρθρων 171 και 173, διαδικασίες επιβολής κυρώσεων για ΝΠΙΔ και ΔΕΚΟ του κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005.

Επί του άρθρου 176:

Με το **άρθρο 176** προστίθεται τρίτο εδάφιο στην περίπτωση κη) της παρ. 1 του άρθρου 1 του Κώδικα Νόμων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4129/2013). Ειδικότερα, με σκοπό την πληρέστερη ενημέρωση της Βουλής επί των εισαγομένων ρυθμίσεων καθώς και την αρτιότερη και πληρέστερη εκπόνηση των σχετικών νομοσχεδίων, προτείνεται όπως, πριν την κατάθεση προς ψήφιση μείζονος σπουδαιότητας νομοσχεδίων που διέπουν τη δημοσιονομική διαχείριση των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, προηγηθεί γνωμοδότηση της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ενόψει της μακράς εμπειρίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως προς τον έλεγχο των δημοσίων διαχειρίσεων, αλλά και ως προς τα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την άσκησή του, είναι βέβαιο ότι η γνώμη του και οι παρατηρήσεις του επί των προτεινομένων ρυθμίσεων θα είναι χρήσιμες και επωφελείς, τόσο για τη Βουλή των Ελλήνων, όσο και για το Υπουργείο Οικονομικών.

Επί του άρθρου 177:

Με την **παράγραφο 1** ορίζονται οι καταργούμενες από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάξεις.

Με την **παράγραφο 2** τίθεται μεταβατική διάταξη με την οποία ορίζεται ότι οι κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί βάσει διατάξεων που καταργούνται δυνάμει της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, διατηρούνται σε

ισχύ μέχρι την έκδοση των κανονιστικών πράξεων κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

Επί του άρθρου 178:

Στο **άρθρο 178** ορίζεται η γενική έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου και θεσπίζονται ειδικές προβλέψεις ως προς την έναρξη ισχύος επιμέρους διατάξεων.

Ειδικότερα:

Με την **περίπτωση β της παραγράφου 2** ορίζεται ότι οι διατάξεις του Μέρους Γ' και του Μέρους Δ', αναφορικά με τον ετήσιο Κρατικό Προϋπολογισμό και τους προϋπολογισμούς των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης του έτους 2015, ισχύουν από τη δημοσίευση του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

Με την **περίπτωση γ) της παραγράφου 2** ορίζεται ότι οι διατάξεις του Υποκεφαλαίου 12 του Κεφαλαίου Β' του Μέρους Δ' ισχύουν και καταλαμβάνουν απαιτήσεις του Δημοσίου που βεβαιώνονται προς εισπραξη μετά την 1.1.2015 καθώς και για απαιτήσεις σε βάρος του Δημοσίου που γεννώνται μετά την ημερομηνία αυτή.

Στον κανόνα αυτό εισάγονται οι ακόλουθες εξαιρέσεις:

α) των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 136, με τις οποίες ρυθμίζονται οι απαιτήσεις του Δημοσίου εκ δασμών, φόρων, τελών και λοιπών δικαιωμάτων η εισπραξη των οποίων έχει ανατεθεί στα Τελωνεία, και δεν έχουν βεβαιωθεί ή βεβαιώθηκαν ελλιπώς, για τις οποίες ορίζεται ότι παραγράφονται μετά παρέλευση πενταετίας από την ημερομηνία γένεσης του απαιτητού της οφειλής,

β) των διατάξεων του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 137, σύμφωνα με τις οποίες σε περίπτωση ακύρωσης κατάσχεσης ή άλλης πράξης της διοικητικής εκτέλεσης, και, εντός της προθεσμίας του πρώτου εδαφίου της ίδιας παραγράφου και άρθρου, επανάληψης της ίδιας ή άλλης πράξης αναγκαστικής (διοικητικής) εκτέλεσης, επί του ίδιου ή άλλου περιουσιακού στοιχείου, του ίδιου ή άλλου προσώπου κατά το νόμο ευθυνομένου, η με την ακυρωθείσα πράξη επελθούσα διακοπή της παραγραφής λογίζεται ως μηδέποτε εξαλειφθείσα, και οι λοιπές συνέπειες της ακυρωθείσας πράξης αναβιώνουν αναδρομικά,

γ) των διατάξεων των περιπτώσεων α) και η) της παραγράφου 1 του άρθρου 138, σύμφωνα με τις οποίες την παραγραφή διακόπτει η κατάσχεση περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη ή συνοφειλέτη ή τρίτου εγγυητή αυτών, ανεξάρτητα αν αυτή ενεργείται εις χείρας αυτών ή εις χείρας τρίτου ή αν κοινοποιήθηκε στον καθ' ου η κατάσχεση καθώς και η κοινοποίηση ατομικής ειδοποίησης σε οποιοδήποτε εκ των οφειλέτη ή συνοφειλέτη ή εγγυητή.

Οι προηγούμενες περιπτώσεις-εξαιρέσεις εφαρμόζονται για απαιτήσεις του Δημοσίου που δεν έχουν παραγραφεί κατά την έναρξη ισχύος του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

δ) Των διατάξεων της περίπτωσης γ) του άρθρου 143 που αφορούν στην υποβολή αίτησης προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για την αναγνώριση της απαίτησης, και ορίζουν ότι η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από τη χρονολογία θεώρησης ή έγκρισης του οικείου πρακτικού του Νομικού

Συμβουλίου του Κράτους, ενώ αν δεν εκδοθεί πρακτικό, η παραγραφή αρχίζει μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από τη χρονολογία υποβολής της αίτησης, χωρίς η υποβολή δεύτερης αίτησης να διακόπτει εκ νέου την παραγραφή, για τις οποίες ρητά ορίζεται ότι εφαρμόζονται και για ήδη κατά τη δημοσίευση του παρόντος υποβληθείσες αιτήσεις προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ενώ, ειδικά για τις περιπτώσεις αυτές, η προθεσμία των έξι (6) μηνών μετά την οποία αρχίζει νέα παραγραφή άρχεται από την έναρξη ισχύος του προτεινόμενου σχεδίου νόμου.

Με την **περίπτωση γ) της παραγράφου 2** ορίζεται ότι οι διατάξεις του Υποκεφαλαίου 11 του Κεφαλαίου Β' του Μέρους Δ' ισχύουν για συμβάσεις για τις οποίες η σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης εκδίδεται μετά την 1.1.2015.

- 68 -

Αθήνα, 3 Ιουνίου 2014

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

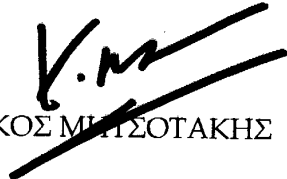
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

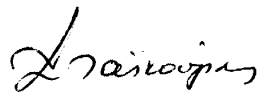
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΙΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ